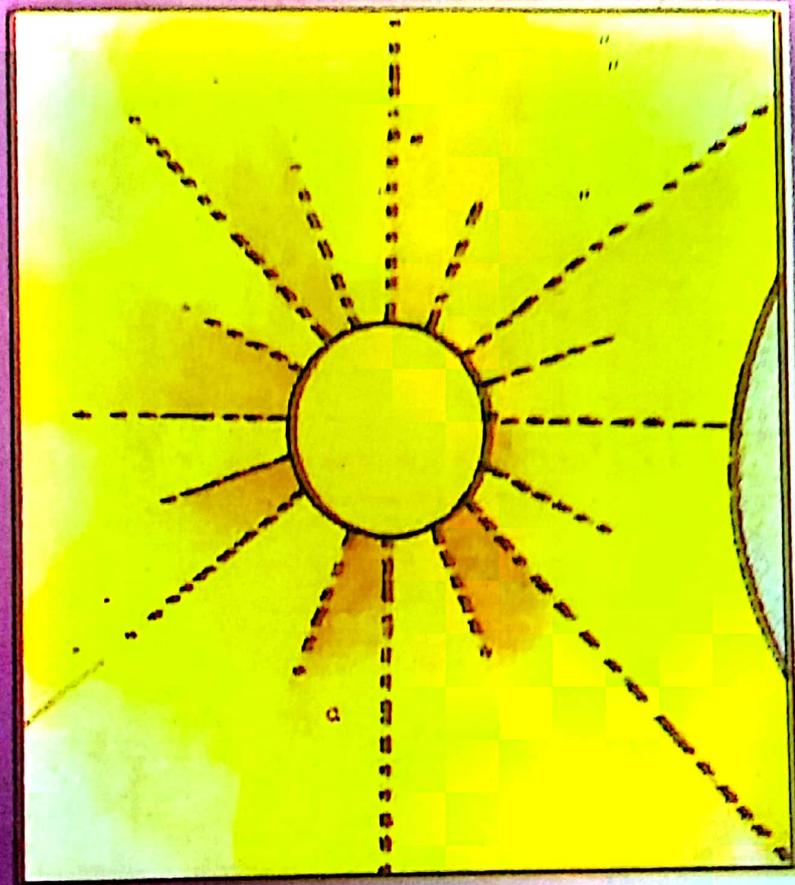

ባሕረ ሐሳብ (የዘመን መቁጠሪያ)

በመምህር ስቡሕ አዳምጤ
0911 89 12 56

በሰዎስወ ብርሃን ቅዱስ ጳውሎስ መንፈሳዊ
ኮሌጅ የሐዲስ ኪዳን ትርጓሜ መምህር
2010 ዓ.ም

ባሕረ ሐሳብ
(የዘመን መቀጠሪያ)

በመምህር ስቡሕ አዳምጤ

0911-89-12-56

በሰዎስወ ብርሃን ቅዱስ ጳውሎስ መንፈሳዊ

ኮሌጅ የሐዲስ ኪዳን ትርጓሜ መምህር።

2010 ዓ.ም

መገናኛ ለይኩን ብርሃኑ ከሆነ

ጠቅላይነቱን ለይኩን የሚያደርገው ለይኩን ነው።
ይኩን የሚሰጠው ለይኩን ነው። ምሳጭ፡ 2፣ 13

ርዕስ	ገጽ
መግቢያ	
ምዕራፍ አንድ	
መቅደም	8
የድሜጥሮስ ታሪክ	10
ጥንታት፣ ክፍለ ዘመናት	13
መ/ሥፈርታትና አለዋዳት	15
ምዕራፍ ሁለት	
ቀመር	18
ወንበር፣ አበቅቴና መጥቅፅ በ4ቱ ቀመሮች	19
ወንበር በአቢይ ቀመር ብቻ ይወጣል	19
ወንበር በአቢይ ቀመርና በቀመረ አረብ ብቻ ይወጣል	20
ወንበር በአቢይ ቀመር፣ በቀመረ አረብ፣ በማዕከላዊ ቀመር በሦስቱ ብቻ ይወጣል	21
ወንበር በሁሉም በ4ቱ ቀመሮች ይወጣል	21
በአጭር መንገድ ወንበር አበቅቴ እና መጥቅፅ ለማውጣት	22
የዕለታት ተውሳክ	22
የበዓላትና የአጽዋማት ተውሳክ	23
አጽዋማትና በዓላት በዘመናዊ ስሌት	23
አጽዋማትና በዓላት በአበው ስሌት	26
አሥርቆት	28
የጥንት የስሌት ቃላትና ዘመናዊ የስሌት ቃላት	29
አልቦ አበቅቴ	29
ምዕራ ፍሦስት	
አያከርግና አይወርድ	31
የታሕታይ ቀመርና የላዕላይ ቀመር ፎርምላ	32
የዕለታት ተውሳክ የትመጣ	33
የአጽዋማትና የዕለታት ተውሳክ የትመጣ	34
ምዕራፍ አራት	

ልደተ አበቅቱ	36
መጥቅፅ	42
የመጥቅፅ መነሻ 19 የሆነበት ምክንያት	43
በመጥቅፅ መካከል የሚገኙ ዕለታት	43
ዓመተ ወንጌላውያን እና ዕለተ ጠበባን	46
መጠነራብዓት እና ዕለተ ዮሐንስ	47
ዕለተ ቀመር	48
ጥንተዮን	49
አጽፈ.ጦርን	50
ያለፉ በዓላትና የሚመጡ በዓላት የሚውሉበትን ቀን ለማወቅ	51
ዕለተአሜሩ	52
የሕፃናት የትመጣ እና የጳጉሜን ቀኖች ከ1-7	53
ሰንበተሰንበታት	54
ሰንበተረቡዕ	55
ርገወተሰማይ	56
ምዕራፍ አምስት	
ከ2010-2084 ዓ.ም የአጽዋማት በዓላት በሰንጠረዥ	57
ምዕራፍ ስድስት	
ቀመረአረብ	74
ዘመን መቀጠሪያዎች	74
ከንትሮስ፣ የጨረቃ የዕለት መንገድ	75
የጨረቃ ሕፃናት በአንድ ንዑስ ቀመር (በ19 ዓመት)	76
የጨረቃ ሕፃናት በቀመረ አረብ	77
የጨረቃ ሕፃናት በ32 ቀመረ አረብ	77
ዓመተ ምሕረት በቀመረ አረብ	79
ዓመተ ዓለም በቀመረ አረብ	81
ምዕራፍ ሰባት	
የዘመን ብሉይ አጽዋማትና በዓላት	85
የበዓላቱና የአጽዋማቱ ተውሳክ የትመጣ	86

መግቢያ

እግዚአብሔር ብርሃንን እና ጨለማን ከፈጠረ ጀምሮ ዘመን ሲቆጠር ኖሯል። ዘመን እንዲቆጠር የተደረገው የብርሃን እና የጨለማ መፈራረቅ በመኖሩ ነው። "እግዚአብሔርም" ብርሃን እና ጨለማን ለየ እግዚአብሔርም ብርሃኑን ቀን ብሎ ጠራው ጨለማውንም ሌሊት አለው። ማታም ሆነ ጥዋትም ሆነ አንድ ቀን" ዘፍ 1÷4-5 ሌሊት የተባለው የጨለማው ጊዜ እና ቀን የተባለው የብርሃኑ ጊዜ በአንድ ላይ አንድ ቀን ተብሏል። ይህ አንደኛው ቀን ዓለም የተፈጠረበት ቀን ነው። ከአንደኛው ቀን ጀምሮ ሁለተኛው ቀን ሦስተኛው ቀን አራተኛው ቀን አምስተኛው ቀን ስድስተኛው ቀን ሰባተኛው ቀን በማለት ዘመን ተቆጥሯል።

የዘመን ዋና መቁጠሪያዎች፣ መለኪያዎች፣ መስራቶች ብርሃን እና ጨለማ ወይም ፀሐይ እና ጨረቃ ናቸው። ፀሐይ እና ጨረቃ ደግሞ በንኡሳት መለኪያዎች ይለካሉ። በሰዓት፣ በኬክሮስ፣ ካልዲት፣ በሣልሲት፣ በራብዲት፣ በሐምሲት፣ በሳድሲት እየተሰራፋና እየተሰከ አንድ ቀን ይባላሉ። ከቀን በላይ የሆኑ መስራቶች የሚከተሉት ናቸው። ሳምንት፣ ወር፣ መንፈቅ፣ ዓመት፣ ንዑስ ቀመር፣ ኢያቤልዮ፣ ማዕከላዊ ቀመር፣ ዐቢይ ቀመር። አንድ ሳምንት = 7 ቀኖች። አንድ ወር = 4 ሳምንታት ወይም 30 ቀኖች። አንድ ዓመት = 12 ወሮች። አንድ ንዑስ ቀመር = 19 ዓመት። አንድ ኢያቤልዮ = 49 ዓመት። አንድ ማዕከላዊ ቀመር = 76 ዓመት። አንድ ዐቢይ ቀመር = 532 ዓመት በእነዚህ ቀመሮች ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ እኛ እስከደረሰንበት ሲቆጠር ኖሯል።

የኢትዮጵያ ዘመን አቆጣጠር

የኢትዮጵያ ዘመን አቆጣጠር በሱባዔ ነቢያት የተመሠረተ ነው። አምላክ ሰው የሚሆንበትን ዘመን ለነቢያት ገልጾላቸው ነቢያት ትንቢት ሲናገሩ ሱባዔ ሲቆጥሩ ኖረዋል። ነቢያት ሱባዔውን በተለያዩ አቆጣጠሮች ቆጥረዋል። የዕዝራ ሱቴኤል አቆጣጠርም እንደሚከተለው ነው። "ዘመኑ ከዐሥር ተከፍሏልና እስከ ዐሥርም ድረስ ደርሷልና የዐሥረኛው እኩሌታው ቀርቷልና" ዕዝራ ሱቱ 13÷11 የዕዝራ ሱባዔ የሚቆጠረው በአምስት

መቶ መደብ ነው። እስከ 0/ሥር ደርሷልና ሲል 500ው አንድ እየተባለ እስከ 0/ሥር ሲቆጠር 5000 ይሆናል። የአሥረኛው እኩሌታው ቀርቷልና ሲል ደግሞ የአንድ ሺህ እኩሌታ አምስት መቶ መሆኑን ያመለክታል። ዕዝራ ሱባዔውን እስከቆጠረበት ቀን ድረስ 5000 ዘመን እንደተፈጸመና ክርስቶስ ሊመጣ 500 ዘመን እንደቀረው የሚገልጽ አቆጣጠር ነው። የዳንኤል ሱባዔ እንደሚከተለው ነው። “ሰብዐ ሰንበታተ አድሞሙ ለሕዝብከ ወለሀገርክ ቅድስት፤ ወገኖችህን እና ቅድስት ሀገርህን ሰባ ሱባዔዎችን ቅጠራቸው።” ዳን $9 \div 24$ ከአንድ ጀምሮ እስከ ሰባት ተቆጥሮ ሰባት ሲሞላ አንድ ሱባዔ ይባላል። ሰባ ሱባዔ ማለት ሰባ ጊዜ ሰባት ነው። $70 \times 7 = 490$ ዳንኤል ሱባዔውን ከቆጠረበት ጀምሮ እስከ ጽንሰተ ክርስቶስ 490 ዓመት ነው። ከፍጥረተ ዓለም እስከ ዳንኤል $5010 + 490 = 5500$ ዘመን። ለማስረዳት ያህል ሁለት ነቢያት ተጠቀሱ እንጂ ሌሎችም ነቢያት 5500 ዘመን ሲፈጸም ክርስቶስ እንደሚመጣ ሱባዔ ቆጥረዋል። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን የነቢያትን ሱባዔ መሠረት በማድረግ 5500 ዘመን ሲፈጸም ክርስቶስ ተፀነሰ ተወለደ ብላ ታስተምራለች። ከ5500 በኋላ ያለውን ዘመንም ዓመተ ምሕረት ዓመተ ሥጋ ትለዋለች።

ማሳሰቢያ

ይህን ባሕረ ሐሳብ ለሚያነብ ሁሉ፡- ባሕረ ሐሳብ የሒሳብ ስሌቶችን በብዛት የያዘ ስለሆነ በጥንቃቄ ማንበብ ያስፈልጋል። ወደ ስሌት ከመግባት በፊት መግለጫዎችን መላልሶ ማንበብ ተገቢ ነው። ወንበርን፣ አበቅቴንና መጥቅሶን ለማውጣት የፈለገ ሰው ፎርምላዎችን /ቀመሮችን/ ጥሩ አድርጎ ማጥናት ይጠበቅበታል። ምሳሌ ይሆኑ ዘንድ የ2001 እና የ2002 ዓ.ም አጽዋማት በዓላት ተሰልተዋል። በተለይም የ2001 ዓ.ም አጽዋማት በዓላት አወጣጥ ጥሩ አድርጎ የተመለከተ ሰው በየዓመቱ የሚመጡትን አጽዋማት በዓላት በቀላሉ ማውጣት ይቻላል።

ምዕራፍ አንድ

መቅደም

በስመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አሐዳ. አምላክ ንዌጥን በረድኤተ እግዚአብሔር መቅደም ባሕረ ሐሳብ ዘቅዱስ ድማጥሮስ ሊቀ ጳጳሳት ዘእስክንድርያ፡አብን ወላዲ ወልድን ተወላዲ መንፈስ ቅዱስን ሰራዊ. ብለን በስም በግብር በአካል ሦስት በባሕርይ በህልውና በአገዛዝ በሥልጣን ለንድ አምላክ ብለን አምነን በእግዚአብሔር ረዳትነት የእስክንድርያው ሊቀ ጳጳስ የቅዱስ ድማጥሮስን የባሕረ ሐሳብ መቅደም ለመጻፍ እንጀምራለን በረድኤተ እግዚአብሔርም ማለት ያለእግዚአብሔር ረዳትነት ማረስ መቆፈር መማር ማስተማር ማንበብ መተርጎም አይቻልምና ከላኬ ፍድፋዴ እንተ ይገብራ ብእሲ ኢትትፊጶም ዘእንበለ ረድኤተ እግዚአብሔር በከመ ይቤ ቃሉ ለልዑል እስመ ዘእንበሌየስ አልቦ ዘትክሉ ገቢረ ወአምንተኒ/የሐንስ 15÷5 እንዲል።

ባሕረ ሐሳብ የተዛወረ ቀለም ነው ሐሳብ ባሕር ማለት ነው ሐሳብ ያለውም ቁጥር ሲል ነው ሐሳብን ቁጥር ሲል ከምን ይገኛል ቢሉ ወእስ ኢሐሰበ ሎሙ ከሎ ኔጋዮሙ ይላል መዝ 31÷1 ባሕር የተባለው ዘመን ነው ዘመንን ባሕር ሲል ከምን ይገኛል ቢሉ እስመ በመዳልው ደለወ ዓለም ወበመስፈርት ሠፈራ ለባሕር ይላል፤ ዘመንም ባሕር የተባለው ባሕር ሰፊ እሩቅ ጥልቅ እንደሆነ ዘመንም ሰፊ እሩቅ ጥልቅ ነውና፤ በባሕር ብዙ ፍጥረት እንዲኖርበት በዘመንም ብዙ ሥፍር ቁጥር ይኖርበታልና

→ ጥንተ ነገሩስ እንደምንነው ቢሉ እግዚአብሔር እምቅድመ ዓለም እንዲህ እንደዛሬው ሁሉ አንድነቱ ሦስትነቱን ሳይጠቀልለው ሦስትነቱም አንድነቱን ሳይከፍለው በአንድነት በሦስትነት ሲሠለስ ሲቀደስ ሳለ ክብሩ በባሕርዩ እንደቀረ አይቶ ዓለምን ልፍጠር ብሎ አሰበ አስቦም አልቀረ ሰውና መላእክትን ስሙን ለመቀደስ ክብሩን ለመውረስ ፈጠረ። የቀረውን ፍጥረት ግን ለአንክሮ ለተዘክሮ ለምግብ ሥጋ ለምግብ ነፍስ ፈጠረ፤ ወኩሉ ዘተፈጥረ ለመፍቅደ ነባብያን ቦ እምኔሆሙ ለምህሮ ወቦ እምኔሆሙ ለተገብሮ እንዲል አረጋዊ መንፈሳዊ፤ ወዘኢያስተርኢ እግዚአብሔር እምፍጥረተ ዓለም ይትወወቅ በፍጥረቱ ለፍጥረቱ እንዲል ሮሜ 1÷20

እግዚአብሔር የፈጠረው ፍጥረት እያንድአንዱ ቢቆጠር በፍጡር ቃል ተነግሮ ባልተፈጸመም ነበር ብዙውን አንድ ብዙውን አንድ እያሉ እየወገኑ እየወገኑ ቢቆጥሩት ግን ከእሁድ ጀምሮ እስከ ዓርብ የፈጠረው ፍጥረት 22 ይሆናል ይህንም በሥነ ፍጥረት መመልከት ያስፈልጋል 22ኛውም አዳም ነው። እግዚአብሔርም አዳምን ከፀቱ ባህርያት ሥጋ ከአምሱተኛ ባሕርያ ነፍስ ፈጥሮ በልጅነት አክብሮ ከአንዲት እፀ በለስ ቡተር ከሰማይ በታች ከምድር በላይ ያለውን ሁሉ ብላ ጠጣ ግዛ ንዳ ብሎ በገነት አኖረው አዳምም 7ት ዓመት ትእዛዙን ጠብቆ በሕጉ ጸንቶ ከኖረ በኋላ ምክረ ክይሱን ሰምቶ እምላክነትን ሽቶ እፀ በለስን በልቶ ከፈጣሪው ጋር ተጣልቶ በሞተ ሥጋ ሞተ ነፍስ በርደተ መቃብር ርደተ ገሃነም ተፈረደበት። አዳምም በፈታሒነቱ አንጻር መሐሪነቱ እንዳለ አውቆ ንስሐ ቢገባ በሀሙስ ዕለት ወበመንፈቃ ለዕለት እትወለድ እምወለተ ወለትክ ወእድህክ ውስተ መርህብክ ወእትቤዘወክ በመስቀልየ ወበምትየ ብሎ ተስፋውን ነገረው። አዳምም ለልጆቹ ነግሯቸዋል ልጆቹም እኩሎቹ በፀሐይ እኩሎቹ በጨረቃ እኩሎቹ በከዋክብት ሲቆጥሩ ኖረዋል። ዘመንን መቁጠር የተጀመረው በዚህ ምክንያት ነው።

ነቢያትም ትንቢት ሲናገሩ ሰባዔ ሲቆጥሩ እስከ ዘመነ ሥጋዌ ደርሰዋል። ጌታም በልብ የመክረውን በነቢያት ያናገረውን ለመፈጸም ፪ሺ፪፻ ዘመን ሲፈጸም ሰው ሁኖ ይህን ዓለም ዙረው እንዲያስተምሩ ሐዋርያትን መርጦ ሾመ። ሐዋርያትም ይህን ዓለም በእፃ ተካፍለው ለስብከተ ወንጌል ሲፋጠኑ ይህን ባሕረ ሐሳብ ሳያስተምሩት ቀርተዋል። በ ዲሜጥሮስ እንዲነሳ አውቀው ስሙ ይጠራበት ብለው ትተውታል። የኋላ ሰዎች ከዘመን ብዛት የተነሳ ቁጥር እየተፋለሰ ቢያስቸግራቸው አቢይ ጸምን በየካቲት፣ ህማማትን በመጋቢት እየጀመሩ በዓል ሳይዙ ከጸም ላይ ያርፉ ነበር። ትንሣኤንም ሰኞ፣ ማክሰኞ፣ ረቡዕ ሐሙስ፣ አርብ፣ ቅዳሜ ያውሉ ነበር ይህ ሲያያዝ እስከ ዘመነ ዲሜጥሮስ ደርሷል።

ዲሜጥሮስ ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ካረገ በኋላ በ207 ዓመት ተነስቶ ይህን ባሕረ ሐሳብ በመንፈስ ቅዱስ ተገልጾለት ደርሶታል ተናግሮታል። ይህንም ባሕረ ሐሳብ ሕዝብ ክርስቲያን ሁሉ ይማሩት

ዘንድ ይገባል። ባሕረ ሐሳብ ያልተማረ ክርስቲያን ዘመነ ዘመነ ጌዋዌ ዘመነ ረሀብ በሆነ ጊዜ በሰደት ከአረማውያን አገር በደርስ አጽዋማትን አውጥቶ ለመጸም በአላትን ለይቶ ለማክበር ይቸገራልና። ይልቁንም ካህናት ይማሩት ዘንድ ይገባል ባሕረ ሐሳብ ያልተማረ ካህን ውኃ በሌለው በደረቅ ወንዝ ይመሰላል። ይህን ደረቅ ወንዝ ነጋድያን /መንገደኞች/ ከሩቅ ቅጠሉ ለምልሞ ጫፉ ረዝሞ አሸዋው ተዘርግቶ ባዩት ጊዜ ውኃ ያለው መስጊቸው ከዚያ ደርሰን ከጥላው አርፎን እህል በልተን ውኃ ጠጥተን እንሄዳለን ብለው ይሄዳሉ። ውኃ ሲያጡበት እያዘኑ ይመለሳሉ ባሕረ ሐሳብ ያልተማረ ካህንም አምሞ ጠምጥሞ መነሳንሱን ይዞ ሲሄድ ምእመናን ከሩቅ ባዩት ጊዜ የተማረ መስጊቸው አባታችን አጽዋማትን አውጥቶ በአላትን ለይቶ ይነግረናል ብለው ሄደው ይጠይቁታል ፍሬ ነገር ሲያጡበት እያዘኑ ይመለሳሉና ካህን ዘኢተምህረ ባሕረ ሐሳብ ይመስል ከመፈለግ ዘአልቦ ማይ ውስጥ ወከመ ሀገር ዘአልባ ጥቅም እንዲል።

የድሜጥሮስ ታሪክ

ድሜጥሮስ ማለት መስታወት ማለት ነው መስታወት በጥርስ ያለውን እድፍ በራስ ያለውን ጉድፍ እንዲአሳይ ድሜጥሮስም የተሰወሩ አጽዋማት በአላትን ያሳያልና ቦ ድሜጥሮስ ማለት መነጽር ማለት ነው መነጽር የራቀውን አቅርቦ የረቀቀውን አጉልቶ የተበተነውን ሰብስቦ እንዲያሳይ ድሜጥሮስም የተበተኑ አጽዋማትን በአላትን ሰብስቦ የራቁ አዝማናትን አቅርቦ ያሳያልና።

ትውልዱንም ከዚህ ይናገሩታል አርማስቆስ ደማስቆስ የሚባሉ ሁለት ወንድማማቾች ነበሩ ልጆቻቸውም ድሜጥሮስ ልዕልተ ወይን ይባላሉ የልዕልተ ወይን አባት አርማስቆስ በሚሞትበት ጊዜ ልጅን ለክርስቲያን እንጂ ለአረማውያን እንዳታጋቧት ብሎ አረፈ ያንጊዜ አረማውያን የበዙበት ምእመናን ያነሱበት ወራት ነበርና ለሷ የሚገባ ደግ ሰው ቢያጡላት አባቷም እንዲህ ብሎ ነበር ሕገ ነፍስ ከሚፈርስ ሕገ ሥጋ ይፍረስ ብለው ለአገጥቷ ልጅ ለድሜጥሮስ አጋብተው ልማደ ብእሲ ወብእሲት ያድርሱ ብለው ከጫገላ ጎጆአቸው ትተዋቸው ሄዱ። ልዕልተወይን ድሜጥሮስን ወንድሜ አንተ ይህን ነገር ወደኸዋልን አለቸው ድሜጥሮስም እኔስ የአባቴን

የእናቱን ፈቃድ ማግኘት ይህንን ብድር ብዬ ነው እንጂ አልወደድኩትም ለንቺ ንጽሕናውን ከወደድኸው አብረን በንጽሕና እንኩር ከተለያየን ለንቺንም ለእንዲ እኔንም ለእንዲቱ ያጋቡናል አብረን ከኖርን ግን መከኑ ጭናል እንጂ በዚህ የሚጠረጠሩን የለም አላት ይሁን አለችው።

አንድ ምንጣፍ እያነጠፉ አንድ ልብስ እየለበሱ በአንድ አልጋ ለየተች 48 ዓመት ንጽሐ ድንግልናቸውን ጠብቀው ኑረዋል። መልአከ ለገዢው ተኝ ክንፉን ለሱ ግራ ክንፉን ለሷ አገናኝቷቸው አድሮ ጧት በእምሳሌ ንስር ወጥቶ ሲሄድ ይታያቸው ነበር።

→ ይህም ድምጽ ለሌሎች ምረጫ አርቆ ተክል አጽድቆ የሚኖር ገበሬ ነው። ከእሱ ታች በአንድ ቀን ከተክል ቦታ ገብቶ ሳለ ያለጊዜዎ ያፈራች የወይን ዘለላ አገኘ። ይህንን ወስጆ ከሊቀ ጳጳሱ ዘንድ በረከት እቀበልበታለሁ ብሎ አስቦ ወስዶ ለሚስቱ ሰጣት። እሷም ተቀብላ ይህም ለአባታችን ለሊቀ ጳጳሱ ነው እንጂ መቸ ለእኛ ይገባናል ብላ በንጽሕ መሰብ ወርቅ አድርጋ እንካ ወስደህ ከሊቀ ጳጳሱ ዘንድ በረከት ተቀብለህበትና አለችው። በመንፈስ ቅዱስ የሁለቱ ፈቃድ አንድ ሁኗል። ያን ጊዜ በመንበረ ማርቆስ ተሹሞ የነበረው የልያኖስ ይባላል አርጅቶ ነበርና ሕዝቡ ተሰብስብው ሄደው አባታችን አንተ እንግዲህ ወደደገኛው ዓለም ልትሄድ ነው እኛን የሚጠብቀን ሰው ስጠን አሉት። የልያኖስም ከኔ ቀጥሎ የሚሾመውን እንድናውቀው ቀኖና እንግባ አላቸው። ቀኖና ቢገቡ ለሱ እላቱን ተገልጸለታል እነሱ ቀኖናቸውን ሲፈጽሙ አገኛችሁን አላቸው አላገኘንም አሉት። እኔ አግኝቼአለሁ ከኔ ቀጥሎ የሚሾመው ያለጊዜዎ ያፈራች የወይን ዘለላ ይዞ የሚመጣ ሰው አለ እሱ ነው አላቸው። ወደያው ድምጽ ለበር ቁም ንገሩልኝ አለ። ወደቤት ግባ ተብሎ ገባ። የልያኖስ ሕዝቡን አስጠርቶ ከእኔ ቀጥሎ ይሾማል ያልኳችሁ ይህ ነው ብሎ ድምጽ ለሰጥቷቸው በ፫ኛው ቀን አርፏል። ሕዝቡ የልያኖስን ቀብረው ሲመለሱ ድምጽ ለሰጥቷቸው አባታችን የልያኖስ የሰጠን አንተን ነውና ተሾሞልን አሉት ድምጽ ለሰጥቷቸው ስለትሕትና ድንግሉ በተሾመበት እኔ ሕጋዊው ንጽሐ፣ በተሾመበት እኔ ኅጥኡ ሊቁ በተሾመበት እኔ ያልተማርሁ መሾም አይገባኝም አላቸው ወአገዝዎ በኩርህ ይላል በግድ ሹመውታል።

ደማጥርስ በተሾመ ጊዜ የሕዝቡ ኃጢአት ተገልጾት ምእመናን ሥጋውን እና ደሙን ለመቀበል ወደ ቤተ እግዚአብሔር ሰገቡ ከበር ቁሞ አንተ በቅተኛል ገብተህ ሥጋውን እና ደሙን ተቀበል አንተ አልበቃህም ቆይ እያለ ይከለክላቸው ጀመር። ሕዝቡም አሱ በማይገባ ከሚሰቱ ጋር ተቀምጦ እኛን አንተ በቅተሃል አንተ አልበቃህም እያለ ይከለክለናል እያሉ ይጠሉታል። ከዕለታት በእንደ ቀን የሚሸፍኑትን ምክንያት ሲሹ ቀድሞ አባታችን የልዩናስ አንቀጽ አባግዕን አንበቦ ተርጉሞ ያሰማን ያስተምረን ነበር። አንተም አንበባህ ተርጉሙህ አሰማን አስተምረን አሉት። ያልተማረ ነው አይሆንሉትም በዚህ ምክንያት እንሸረዋለን ብለው ነው። በመንፈስ ቅዱስ ብሉይ ክሐዲስ ተገልጾት አንበቦ ተርጉሞ አስምቷቸዋል። አስተምርዋቸዋል። የእግዚአብሔር መልአክ ተገልጾ ሕዝቡ አንተን በማማት እንዳይጎዱ በአንተና በሚስትህ መካከል ያለውን ምሥጢረ ንጽሕናችሁን ግለጽላቸው አለው እኔ መሾሜ ሕዝቡን ለመጥቀም ነው እንጂ የሚጎዱማ ከሆነ ምን ይጠቅማኛል ብሎ በኔ ሀገረ ስብከት ያላችሁ ሁሉ እንዳንድ ሽክም እንጨት እየያዛችሁ ተሰብሰቡ የሚል አዋጅ አስነገረ። ሕዝቡም አንድ አንድ ሽክም እንጨት እየያዙ ተሰበሰቡ ያን እንደ ደመራ አስደምሮ በእሳት አቃጥሉት ብሎ ልብሰ ተክህኖውን ለብሶ ማእጠንተ ወርቁን ይዞ ሊቀድስ ገባ። ቅዳሴውን ሲጨርስ ልብሰ ተክህኖውን እንደለበሰ ማእጠንተ ወርቁን እንደያዘ ከነበልባሉ በእሳቱ ውስጥ ገብቶ ያጥን ጀመር። ይጠሉት የነበሩ ሰዎች በምን ምክንያት በሻርነው ስንል ዛሬስ ከእሳት ገብቶ ሊሞትልን ነው ይሉ ነበር። ነበልባሉ በርዶ ፍህሙ መርቶ ከፍህሙ ላይ ቁሞ አዩት አለሳ አልሞተም አሉት። አሁንም አላመኑኝ ብሎ ሚስቱ ልዕልተ ወይን ከምቅዋመ አንስት በሴቶች መቋምያ ቁማ ነበርና አስጠርቶ ንዲ ሰፍሂ አጽፈኪ /ነዩ ልብስሽን ዘርገ/ ብሎ ፍህሙን በእጁ እያፈሰ ከልብሷ ላይ አድርጎ ሂጂ እየዘርሽ ለሕዝቡ አሳዩ አላት። እሷም ያን ይዛ እየዘረች ይኸውና ከተጋባን 48 ዓመታችን ነው። በልማደ ብእሲ ወብእሲት አንተዋወቅም /ግንኙነት ፈጽመን አናውቅም/ የንጽሕናችን ምስክር ይህ ነው እኛን በማማት በከንቱ እንዳትጎዱ እያለች ለሕዝቡ አሳይታለች። የልብሷ አንድ ዝሃ አንኳ አልተቃጠለም። ህዝቡም ይህን አይተው አባ ሥረይ ለነ ይቅርታ አድርግልን ብለው ከጫማው ወድቀዋል። እሱም

ይፋታህ ይህን ያንጽህ ወይቀድስ እግዚአብሔር ወስጥላኝ ወግድግህን
እየሱስ ክርስቶስ ብሎ ናዚቸዋል ነዛዜ በዚያን ጊዜ ተጀምሯል።

→ ድግግር ላይ ቀን ፳፯ ሱባኤ 17x7/ ሌሊት ፳፫፡፳፫ 123x7/ ሱባኤ
እየሱስ ይጸልይ ነበር። ስለምን የሌሊቱን አብዝቶ የቀኑን አሳኝሎ በሉ
ቀን ሀሙስንን ሲጠይቅ የተጣላ ሲያስታርቅ የተቀማውን ሲያስመልስ
የተበደለውን ሲያስክስ ይውላል። ሌሊት 7ን ይህ ሁሉ የሰበትምና
እንዲህ እንደዛሬው ሁሉ አጽዋማት በዓላትም አልተወሰነም ነበር። ጸመ
ነፃ፣ እቢይ ያም፣ ጸመ ሐዋርያት፣ ከሰኞ፣ ደብረ ዘይት፣ ሆሃኦና፣ ትንግሌ
በዓለ ጳጳራዊ ስህተት፣ ስቅለት ከአርብ፣ እርገት ከሐሙስ፣ ርክብ
ካህናት ጸመ ድህነት ከረቡዕ፣ ባይወጡ በወደድኩ ነበር ብሎ ተመኘ።
የእግዚአብሔር መልአክ በራእይ ተገልጾ ሱባኤውን ሰብስቦ በ፱ /30/
ገድፈህ የተረፈህን ያዝ አለው። የሌሊቱን ፳፫፡፳፫ ቢሰበስበው ፻፷፩ ሱባኤ
ሆኗል $23 \times 7 = 161$ ይህን በ፳፱ ቢገድፈው $161 \div 30 = 5$
ቀሪ 11/ ይህን ቀሪውን አበቅቴ በሰው ከአጽዋማትና ከሠርቅ መዓልት ጋር ፩
አድርገህ እየቆጠርክ የአጽዋማትና የበዓላት ሠርቅ ሌሊታቸውን ማውጫ
ይሁንህ ብሎታል። የቀኑ ፯ ፯ን ሱባኤ ቢሰበስበው ፵፱ ሆኗል $17 \times 7 = 49$ /
፵ን ቢገድፈው $49 \div 30$ ቢካፈል 19 ይቀራል/ ቀሪውን መጥቅፅ
በሰው ከሰለታት ተውሳክ ጋር ፩ አድርገህ እየቆጠርክ የአጽዋማትና የበዓላት
ስርቅ መዓልታቸውን ማውጫ ይሁንህ ብሎታል $161 \div 11$ አበቅቴ እና 19 መጥቅፅ ቢደምሩት ፱ /30/ ይሆናል አበቅቴ ቢበዛ
መጥቅፅ ቢያንስ መጥቅፅ ቢበዛ አበቅቴ ቢያንስ ከሠላሳ አይበዛም ከሠላሳ
አያንስም። መጥቅፅ ወአበቅቴ ኢየሱስ እምሠላሳ ወኢይወርዱ እምሠላሳ
ወተረ ይከውኑ ሠላሳ እንዲል አስከዚህ መቅደም ነው።

ጥንታት

ጥንታት ማለት መነሻዎች መጀመሪያዎች ጥንቶች በሮች መሠረቶች
ማለት ነው።

ጥንታት ሦስት ናቸው።

1. ዓለም የተፈጠረበት ዕለት እሁድ ጥንተ ዕለት ይባላል። የመጀመሪያው
ቀን የቀን መጀመሪያ ማለት ነው።

2. አገርዕት፣ እትክልት፣ ዕውቀት የተፈጠሩበት ዕለት ሠሉስ / ሦስተኛው ቀን/ ማክሰኞ ጥንተቀመር ይባላል የቁጥር መጀመሪያ መነሻ ማለት ነው።

3. ፀሐይ ጨረቃ ከሞከቡት የተፈጠሩበት ዕለት ረቡዕ / አራተኛው ቀን/ ረቡዕ ጥንተሶን ይባላል። የፀሐይ መጀመሪያ ብርሃን የታየበት ቀን ብርሃናት የተገኘበት የመጀመሪያው ቀን ማለት ነው።

ክፍለ ዘመናት

ዘመናትን በ3 እንክፍላቸዋለን። እንደኛ ዓመተ ፍዳ ወኩነኔ ሁለተኛ ዓመተ ምሕረት ሦስተኛ ዓመተ ዓለም

1ኛ. ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ እስከ ልደተ ክርስቶስ የነበረው ዘመን፣ ዓመተ ፍዳ ወኩነኔ ይባላል። የመከራ፣ የስቃይ፣ የኃዘን ዘመን በሰው ልጅ ላይ የሞት ፍርድ የተፈረደበት ዘመን ማለት ነው።

ይኸውም በፀሐይ 5500 /ኛ ሺህ ጅም/ ዘመን ነው። በጨረቃ 5668 ዓመት ከ10 ወር ከ9 ዕለት /ኛ ሺህ ጅም/ ዓመት ከ1 ወር ከ10 ዕለት/ ነው።

2ኛ. ከክርስቶስ ልደት በኋላ አሁን እስከ አለንበት ያለው ዘመን ዓመተ ምሕረት ይባላል። እግዚአብሔር ለኃጢአተኛው ዓለም ቸርነቱን ይቅርታውን ያደርገዎት የሰው ልጅ ኃጢአት የተሠረዘበት ነጻነት የተገኘበት ዘመን ማለት ነው። ይኸውም በፀሐይ -----ነው በጨረቃም ----- ነው። ስ_____ወር _____

3ኛ. ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ እስከ አለንበት ያለው ዘመን ወይም ከክርስቶስ ልደት በፊት የነበረው ዓመተ ፍዳ ወኩነኔ የተባለው እና ከክርስቶስ ልደት በኋላ ያለው ዓመተ ምሕረት የተባለው ሁሉም ዘመን ዓመተ ዓለም ይባላል ይኸውም በፀሐይ ----- ነው በጨረቃም ----- ነው።

ማሳሰቢያ

ዳህ ባሕሪ ሐሳብ በሚወጣበት ወይም በሚታወቅበት ጊዜ ባሕሪ ሐሳቡን በምታወጣበት ዘመን ያሰውን ዓመተ ምሕረትና ዓመተ ዓለም በፀሐይ ዳህን ያህል ነው በጨረቃም ዳህን ያህል ነው በሰው። ክፍት ቦታ የተቀመጠው ዘመኑ ስያጫመደ ስላሳሳላደ ባሕሪ ሐሳቡን የሚያወጣው ሰው የደረሰበትን የዘመን ቁጥር በክፍት ቦታው ስያስገባ መናገር ስንደቻል ነው። ሰምሳሴ ዳህ ባሕሪ ሐሳብ የተዳፈበትን

ዘመን ስንፍገር።

ዓመተ ምሕረት በፀሐይ ፪ሺህ፩ /2001/ ነው በጨረቃ ፪ሺህ፷፪ ዓመተ ክፉ ወር ክፉ ዕለት /2062 ዓመተ ክ5 ወር ክ6 ዕለት/ ነው። ዓመተ ዓለም በፀሐይ 7501 /፷ሺህ፷፻፩/ በጨረቃ ፯ሺህ ፯፻፴፩ ዓመተ ክፍ ወር ክ፲፯ ዕለት /7731 ዓመተ ክ3 ወር ክ15 ዕለት ነው በዚህ ምሳሌ መሠረት ስዎስገባህ ተናገር ስዎሿን ስታውጅ ይህን ማሳሰቢያ ስጧሪህ ስዚህም መስፈርያ መቁጠርያ በህ።

መስፈርታትና አእዋዳት

ለዚህም መስፈርያ መቁጠሪያ የሚሆኑ ሰባት መስፈርታት ሰባት አእዋዳት አሉ

ሀ.ሰባት መስፈርታት:-አንደኛ ሳድሲት;ሁለተኛ ሐምሲት;ሶስተኛ ራብዒት; አራተኛ ሢልሲት; አምስተኛ ካልዒት; ስድስተኛ ኬክሮስ; ሰባተኛ ዕለት ናቸው።

- ሰልሳ ሳድሲት = አንድ ሐምሲት
- ሰልሳ ሐምሲት = አንድ ራብዒት
- ሰልሳ ራብዒት = አንድ ሢልሲት
- ሰልሳ ሳልሲት = አንድ ካልዒት
- ሰልሳ ካልዒት = አንድ ኬክሮስ
- ሰልሳ ኬክሮስ = አንድ ዕለት /ቀን/

ለ.ሰባት አእዋዳት

አእዋዳት ማለት መዞርያ መሸከርከሪያ ማለት ነው። በየሳምንቱ በየወሩ በየዓመቱ እየዞሩ እየተሸከረከሩ ዘመናትን ስለሚያስገኙ የዘመናት መቁጠርያዎች አእዋዳት ተብለዋል። አንደኛ አውደ ዕለት;ሁለተኛ አውደ ወር;ሶስተኛ አውደ ዓመት; አራተኛ አውደ አበቅቴ; አምስተኛ አውደ ፀሐይ; ስድስተኛ አውደ ማሕተም; ሰባተኛ አውደ ቀመር ናቸው።

አውደ እለትም ከእሁድ እስከ ቅዳሜ ያሉ ፯ቱ እለታት ናቸው። አውራህን ለማስገኘት ዘወትር በሰባት በሰባት ሲመላለሱ ይኖራሉ። አውደ ወርህ በፀሐይ ፴ በጨረቃ ግን ፩፯፻፳፱ ፩፯፻፴ ነው። ዓመታትን ለማስገኘት ዘወትር በዚህ ሲመላለሱ ይኖራሉ። ወበከመ ይትወለዳ አውራህ እምዕለታት

ወዓመታት እምአውራህ ከማሁ ይትወለዳ እእምሮታት እምግባራት
 ወእመከራት ወእምድካማት እንዲል። አውደ ዓመት በፀሐይ ፫፻፷፮ ዕለት
 ከ፫፻ ኬክሮስ ከ፮ ካልኢት፣ በጨረቃም ፫፻፶፬ ዕለት ከ፳፪ ኬክሮስ ከ፩
 ካልኢት ከ፴፮ /36/ ሳልሲት ሃጂ ራብኢት ከ፵፰ ሐምሴት ነው። አውደ
 አበቅቱ ፲፱ ዓመት ነው። በዚህም ፀሐይና ጨረቃ ጎዳናቸውን እየፈጸሙ
 በተፈጠሩበት ሆነት ተራክቦ ያደርጉበታል መምህረ ኦሪት ሙሴ፣ መምህራን
 ወንጌል ሐዋርያት ሊቀ ጳጳሳት ድሜጥሮስ ከ፳ው፩ ከ፵ው፪ ከ፷ው፫
 ከ፹ው፬ ከ፻ው፭ እያነሣችሁ ቁጠሩ ማለታቸው ስለዚህ ነው። አውደ
 ፀሐይ ፳፰ አመት ነው በዚህም እለትና ወንጌላዊ ይገናኙበታል ዕለቱ ሰኞ
 ወንጌላዊው ዮሐንስ ነው። ዕለቱን ፀሐይ አለው ወበትእዛዝክ ይቀውም
 ዕለት እንዲል። ወንጌላዊውን ፀሐይ አለው አንትሙ ውእቱ ብርሃኑ
 ለዓለም ከአላቸው አንዱ እሱ ነው። አውደ ማሐተም ፸፮ ዓመት ነው።
 በዚህም አበቅቱና ወንጌላዊ ዕለት ይገናኙበታል። አበቅቱ ፲፰፣ ወንጌላዊው
 ዮንሐስ ዕለቱ ሠኑይ ነው። ማሐተም አለው አበቅቱው ለአበቅቱ ፍጻሜ
 እንደሆነ ወንጌላዊውም ለወንጌላውያን ፍጻሜ ነው። አውደ ቀመር ፭፻፴፪
 ዓመት ነው። በዚህ ዕለት ወንጌላዊና አበቅቱ ይገናኙበታል አበቅቱው
 18 ወንጌላዊ ዮሐንስ ዕለቱ ሠኑይ ነው። ሠሉስ ማቴዎስ የሚል ነው።
 እነዚህም ፫ቱ አውደ ዕለት አውደ ወርህ አውደ ዓመት በዕለት ሲቆጠሩ
 ፬ቱ አውደ አበቅቱ፣ አውደ ፀሐይ፣ አውደ ማሐተም፣ አውደ ቀመር ግን
 በአመት ይቆጠራሉ። ቀመርን ለ፳፻፳፱ም የሰጡ እንደሆነ አውደ አበቅቱ ንኡስ
 ቀመር፣ አውደ ማህተም ማእከላዊ ቀመር፣ አውደ ቀመር አቢይ ቀመር
 ይባላል።

የንዑስ ቀመር መደቡ ፬ ፬ት ቁጥሩ ፲፱ ፲፱ ^{ነው።} ይህም ንዑስ ቀመር
 የሚባለው 19 /፲፱/ ቁጥር ሲሆን አራት ንዑስ ቀመር አንድ ማዕከላዊ
 ቀመር ይሆናል ማለት ነው። /4x19=76/ የማዕከላዊ ቀመር መደቡ ፯፯
 ቁጥሩ ፸፯፸፯ ነው። ይህም ማዕከላዊ ቀመር የሚባለው ፸፯ /76/ ቁጥር
 ሲሆን ሰባት ማዕከላዊ ቀመር አንድ አቢይ ቀመር ይሆናል ማለት ነው።
 /7x76=532/ አቢይ ቀመር የሚባለው ፭፻፴፪ /532/ ቁጥር ነው።

አበቅቱ ከሕፃና ከሠርቀ መዓልት ጋር አንድ ሁኖ ተቆጥሮ

የእጽዋማትና የበዓላትን የሠርቀ ሌሊታቸውን ያሳውቃል። አበቅቱም ማለት ተረፈ ዘመን ማለት ነው። መጥቅፅም ከዕለታት ተውሳክ ጋር አንድ ሁኖ ተቆጥሮ የእጽዋማትና የበዓላትን ሠርቀ መዓልታቸውን ያሳውቃል። ከ፪ /2/ እስከ ፲፫ /13/ ያለው መጥቅፅ በጥቅምት ይውላል። ከአሥራ አምስት ጀምሮ እስከ ፶ ያለው መጥቅፅ በመስከረም ይውላል። መጥቅፅ በመስከረም ከዋለ ጸመነነዌ በጥር ይሆናል። መጥቅፅ በጥቅምት ከዋለ ጸመነነዌ በየካቲት ይሆናል። መጥቅፅ ከዕለታት ተውሳክ ጋር አንድ ሁኖ ተቆጥሮ ከሠላሳ /30/ ቢተርፍ ትርፉ መባጃ ሐመር ይባላል። ከሠላሳ ፴ሳ /30/ ባይተርፍ ወይም ፴ /30/ ቢሆን ግን ፴ው /30ው/ መባጃ ሐመር ይባላል። መጥቅፅ ከዕለታት ተውሳክ ጋር አንድ ሁኖ ተቆጥሮ ከ፴ /30/ ቢተርፍ ትርፉ ጥቅምት ላይ ይውላል። እና በዓለመጥቅፅ በመስከረም ውሎ ሳለ በትርፉ ምክንያት ጸመነነዌ በየካቲት ይውላል።

እስከዚህ ድረስ አዋጅ ነው ከዚህ በኋላ ቀመር እየቀመሩ አበቅቱን እና መጥቅፅን ማውጣት ነው።

ምዕራፍ 2

ቀመር

ቀመር ማለት ቀመረ ቆጠረ ከሚለው የግዕዝ ግስ የወጣ ሲሆን መቁጠሪያ መስፈሪያ መለኪያ ማለት ነው።

አበቅቴን እና መጥቅዕን የሚያስገኙ ቀመሮች /ፎርሙላዎች/ የሚከተሉት ናቸው

1ኛ. 0ቢይ ቀመር /አውደ ቀመር/

2ኛ. ቀመረ አረብ

3ኛ. ማዕከላዊ ቀመር /አውደ ማሕተም/

4ኛ. ንዑስ ቀመር /አውደ አበቅቴ/

በእነዚህ ቀመሮች እየቀመርን አበቅቴን እና መጥቅዕን ማውጣት እንችላለን ከእነዚህ ቀመሮች ሁሉ ዋናው ቀመር ንዑስ ቀመር ነው። ንዑስ ቀመርም የምንለው አስራ ዘጠኝ ቁጥር ነው። በ0ቢይ ቀመር፣ በቀመረ አረብ፣ በማዕከላዊ ቀመር፣ ከቀመርን በኋላ ቀሪው ከንዑስ ቀመር በላይ ከሆነ ወይም ከአሥራ ዘጠኝ በላይ ከሆነ የግድ በንዑስ ቀመር ይቀመራል ። 0ቢይ ቀመር የምንለው አምስት መቶ ሠላሳ ሁለት አመት ነው። 0ቢይ ቀመር = 532

ቀመረ አረብ የምንለው ሁለት መቶ ሃያ ስምንት አመት ነው። ቀመረ አረብ = 228

ማዕከላዊ ቀመር የምንለው ሰባ ስድስት አመት ነው። ማዕከላዊ ቀመር = 76

ንዑስ ቀመር የምንለው አስራ ዘጠኝ አመት ነው። ንዑስ ቀመር = 19
አበቅቴን እና መጥቅዕን ለማግኘት ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ እኛ እስከ አለንበት ያለውን ዘመን ወይም ዓመተ ዓለሙን በእነዚህ በአራቱ ቀመሮች ቀምር። ቀምር ማለት ለቁጥሮቹ አካፍል ማለት ነው። ዓመተ ዓለሙን ለቁጥሮቹ ስናካፍል በነጥብ ማካፈል አንችልም። በባሕሪ ሐሳብ ቀመር ወይም ስሌት በነጥብ ማካፈል አይቻልም። ከዚህ ላይ ማስተዋል ያስፈልጋል። አንድን ቁጥር ለአንድ ቁጥር ስናካፍል ውጤት የሚሆነው ድርሻው ሳይሆን ቀሪው ነው። ከሙሉ ድርሻው የተረፈውን ወይም

የቀረውን ውጤት ብለን እንይዘዋለን።

ከክርስቶስ ልደት በፊት የነበረው ዘመን ዓመተ ፍዳ ሲባል ከክርስቶስ ልደት በኋላ ያለው ዘመን ዓመተ ምሕረት ይባላል። ዓመተ ፍዳ = 5500
ዘመን ዓመተ ምሕረት = ከክርስቶስ ልደት በኋላ ያለው ዘመን። ዓመተ ፍዳ + ዓመተ ምሕረት = ዓመተ ዓለም። ዓመተ ዓለሙን በአቢይ ቀመር ቀምረን የተረፈውን በቀመረ አረብ እንቀምራለን ከቀመረ አረብ የተረፈውን በማዕከላዊ ቀመር እንቀምራለን ከማዕከላዊ ቀመር የተረፈውን በንዑስ ቀመር እንቀምራለን ከንዑስ ቀመር ከተረፈው ወይም ከቀረው አንድን ቀንሰን ቀረውን ወንበር እንላለን።

መቀመር ማለት ማካፈል ማለት ነው ከዚህ በላይ የዘረዘርናቸውን ቀመሮች በማካፈል ስንገልጻቸው።

ዓመተ ዓለሙን ለ532 አካፍለን ቀረውን ለ228 የሚደርስልን ከሆነ ለ228 እናካፍላለን ከ228 የቀረውን ለ76 የሚደርስ ከሆነ ለ76 እናካፍላለን ከ76 የቀረውን ወይም የተረፈውን ለ19 የሚደርስ ከሆነ ለ19 እናካፍላለን ከ19 ከተረፈው ወይም ከቀረው አንዱን ቀንሰን ቀረውን ወንበር እንላለን።

ነገር ግን ዓመተ ዓለሙን ለ532 አካፍለን ቀረው ለ228 የማይደርስ ከሆነ ለ76 እናካፍላለን ለ76ም የማይደርስ ከሆነ ለ19 እናካፍላለን ለ19ም የማይደርስ ከሆነ አንድ ቀንሰን ቀረውን ወንበር እንላለን።

ወንበር አበቅቴና መጥቅዕ በ4ቱ ቀመሮች

አራት ቀመሮች የተባሉ፡-

- 1ኛ. አቢይ ቀመር
- 2ኛ. ቀመረ አረብ
- 3ኛ. ማዕከላዊ ቀመር
- 4ኛ. ንዑስ ቀመር ናቸው።

1ኛ. ወንበር በአቢይ ቀመር ብቻ ይወጣል

ለምሳሌ፡- የ2488ን ዓመተ ምሕረት ወንበር አበቅቴ እና መጥቅዕ ለማወቅ እንደሚከተለው እናስላ ዓመተ ፍዳ /ኩነኔ/ + ዓመተ ምሕረት = ዓመተ ዓለም

ዓመተ ፍዳ = 5500 ዘመን። ዓመተ ምሕረት = 2488 ዘመን 5500+2488 = 7988 ÷ 532 ድርሻ = 15 ቀሪ = 8

ከላይ እንደተገለጸው ባሕረ ሐሳብን ስናሰላ ቀሪውን እንደዛለን እንጅ ድርሻውን እንደዝም ስለዚህ ቀሪው 8 ስለሆነ 8ን እንደዛለን 8-1 = 7 ሰባት ወንበር አግኝተናል ማለት ነው።

- አበቅቱን ለማግኘት የሚከተለውን ፎርሙላ እናስተውል።
- አበቅቱ = ወንበር x 11 ÷ 30 የተገኘው ቀሪ አበቅቱ ነው። አባዝተን ያገኘነው ውጤት ከ30 በታች ከሆነ ግን ለ30 አናካፍልም ብዬቱ አበቅቱ ይሆናል።

ወንበር = 7 :: 7x11=77 ÷ 30 ድርሻ = 2 ቀሪ = 17

ባሕረ ሐሳብን ስናሰላ የምናገኘው ውጤት ድርሻው ሳይሆን ቀሪው ነው ብለናልና ቀሪያችን 17 ስለሆነ የተገኘው ውጤት 17 ነው ወይም 17 አበቅቱ ተገኝ ማለት ነው።

- መጥቅፅን ለማግኘት የሚከተለውን ፎርሙላ እናስተውል።
- መጥቅፅ = ወንበር x 19 ÷ 30 የተገኘው ቀሪ መጥቅፅ ነው።
- ወንበር = 7 7x19 = 133 ÷ 30 ድርሻ = 4 ቀሪ 13 አሁንም ውጤታችን ድርሻው ሳይሆን ቀሪው ስለሆነ የተገኘው ውጤት 13 ነው ወይም 13 መጥቅፅ ተገኝ ማለት ነው።

ምንጊዜም የአበቅቱ እና የመጥቅፅ ድምር 30 ነው ስለሆነም አበቅቱ ከተገኝ በኋላ መጥቅፅን በቀላሉ ማግኘት ይቻላል። ለምሳሌ የተገኘው አበቅቱ 17 ነው መጥቅፅ = 30-17 = 13 መጥቅፅ = 13

2ኛ. ወንበር በአቢይ ቀመርና በቀመረ አረብ ብቻ ይወጣል

ዓመተ ዓለሙን ለ532 አካፍለን ቀሪውን ለ228 እናካፍላለን ለ228 ካካፈልን በኋላ የተገኘው ቀሪ ለ76 የማይደርስ ከሆነ ለ19 እናካፍላለን ለ19ም የማይደርስ ከሆነ አንድን ቀንሰን ቀሪውን ወንበር እንላለን። ለምሳሌ:- የ2180 ዓመተ ምሕረትን ወንበር ለማግኘት እንደሚከተለው እናሰላለን።

ዓመተ ዓለም = ዓመተ ፍዳ + ዓመተ ምሕረት :: ዓመተ ፍዳ = 5500 :
 : ዓመተ ምሕረት = 2180
 5500+2180 = 7680 ÷ 532 = ድርሻ 14 ቀሪ = 232።
 232 ÷ 228 ድርሻ = 1 ቀሪ = 4 ስለዚህ 4 ለማዕከላዊ ቀመር ለ76 ወይም

ለንዑስ ቀመር ለ19 መካፈል ስለማይችል በቀጥታ ከአራት እንድን ቀንሰን ቀሪውን ወንበር እንላለን 4-1 = 3 ስለዚህ የ2180 ዓመተ ምሕረት ወንበር ሦስት ነው።

3ኛ. ወንበር በአቢይ ቀመር በቀመረ አራብ በማእከላዊ ቀመር በሦስቱ ብቻ ይወጣል

ዓመተ ዓለሙን ለ532 አካፍለን ቀሪውን ለ228 እናካፍላለን ለ228 ካካፈልን በኋላ የተገኘውን ቀሪ ለ19 የማይደረስ ከሆነ አንድን ቀንሰን ቀሪውን ወንበር እንላለን።

ለምሳሌ:- የ2264ን ዓመተ ምሕረት ወንበር ለማግኘት እንደሚከተለው አናስላለን።

ዓመተ ዓለም = ዓመተ ፍዳ ወኩነኔ + ዓመተ ምሕረት።

ዓመተ ፍዳ = 5500። ዓመተ ምሕረት = 2264

5500 + 2264 = 7764 ÷ 532 ድርሻ = 14 ቀሪ = 316 = 316 ÷ 228 ድርሻ = 1 ቀሪ 88 ÷ 76 = 1 ቀሪ = 12-1 = 11 የ2264 ዓመተ ምሕረት ወንበር 11 ነው ለንዑስ ቀመር ሳይካፈል እንደወጣ አስተውል።

4ኛ. ወንበር በሁሉም በአራቱ ቀመሮች ይወጣል

ዓመተ ዓለሙን ለ4ቱም ቀመሮች በማካፈል ወንበር እናወጣለን።

ለምሳሌ:- የ2287 ዓመተ ምሕረት ወንበር ለማግኘት እንደሚከተለው እንቀምራለን።

ዓመተ ፍዳ + ዓመተ ምሕረት = ዓመተ ዓለም። ዓመተ ፍዳ = 5500 ዘመን። ዓመተ ምሕረት = 2287

5500+2287 = 7787 ÷ 532 ድርሻ 14 ቀሪ = 339

339 ÷ 228 ድርሻ = 1 ቀሪ = 111 ÷ 76 ድርሻ = 1 ቀሪ = 35 ÷ 19 ድርሻ = 1 ቀሪ = 16-1=15

የ2287 ዓመተ ምሕረት ወንበር 15 ነው። ዓመተ ዓለሙን ለ4ቱም ቀመሮች በማካፈል ወንበር እንደወጣ አስተውል። በአቢይ ቀመር በቀመረ አራብ በማዕከላዊ ቀመር በንዑስ ቀመር እየቀመሩ ማውጣት የሚቻል መሆኑን ለማሳየት 4ቱን ቀመሮች ዘረዘርን እንጅ በንዑስ ቀመር ብቻ ወንበር ማውጣት ይቻላል።

→ አስተውል ዓመተ ዓለሙን ለንዑስ ቀመር ወይም ለ19 አካፍለህ ምንም ቀሪ ባይኖር ከራሱ ከአካፋይ ከ19 አንድን ቀንሰህ 18ቱን ወንበር በል። ሁለተኛ ዓመተ ዓለሙ ለ19 አካፍለህ አንድ ቢቀር አንድ ተቀናሽ ስለሆነ ንዑስ ቀመሩ 19 ወንበር ይሆናል። ወንበሩ 19 ሆነ ማለት ነው። ወይም አልቦ ወንበር ይሆናል።

በአጭር መንገድ ወንበር አበቅቱ እና መጥቅፅ ለማውጣት

1. ወንበር ለማውጣት ዓመተ ዓለሙን ለ19 ማካፈል ከቀሪው አንድን ቀንስ ቀሪውን ወንበር ማለት ነው። ወይም አሐደ አእትት ለዘመን ይባላል ለ19 አካፍለህ ከቀሪው አንዱን ቀንስ ማለት ነው።

2. አበቅቱ ለማውጣት

አበቅቱ = ወንበር x 11 ÷ 30 ቀሪው = አበቅቱ። የተገኘውን ወንበር በ11 አባዝቶ የተገኘውን ውጤት ለ30 አካፍሎ ቀሪውን አበቅቱ ማለት ነው።

3. መጥቅፅን ለማውጣት

መጥቅፅ = ወንበር x 19 ÷ 30 ቀሪው = መጥቅፅ። የተገኘውን ወንበር በ19 አባዝተን ውጤቱን ለ30 ካከፈልን በኋላ ቀሪው መጥቅፅ ነው። ወይም ከ30 ሲቀነስ የተገኘው አበቅቱ = ቀሪው መጥቅፅ ነው።

አጽዋማት እና በዓላት የሚውሉበትን ቀን ለማወቅ የሚረዳን መጥቅፅ ነው። ከዚህ በፊት ከ2 እስከ 13 የሆነ መጥቅፅ በጥቅምት ይውላል። ከ15 በላይ የሆነ መጥቅፅ በመስከረም ይውላል ብለናል። ስለዚህ የመጥቅፅን ቁጥር ጠንቅቆ ማወቅ ያስፈልጋል። መስከረም ላይ የሚውለውን መጥቅፅ ጥቅምት ላይ ማዋል ትልቅ ስህተት ነው። መጥቅፅ ከዕለታት ተውሳክ ጋር አንድ ሁኖ ተቆጥሮ ወይም ተደምሮ የተገኘው ውጤት መባጅ ሐመር ይባላል።

የዕለታት ተውሳክ

ተውሳክ ማለት ጭማሪ ማለት ነው ወሰክ ጨመረ ከሚለው የግዕዝ ግስ የወጣ ነው ከመጥቅፅ ጋር እየተጨመረ መባጅ ሐመርን ስለሚያስገኝ ተውሳክ ተብሏል።

የዕለታት ተውሳክ በቅድሚያ ይጀምራል።

የቅዳማ = 8

የማክሰኞ = 5

የእሁድ = 7

የረቡዕ = 4

የሰኞ = 6

የሐሙስ = 3

የዓርብ = 2

ጾመ ነገዌ ተውስክ ስለ ሌለው በመባጀ ሐመር ብቻ ይወጣል። ሌሎች በዓላት እና አጽዋማት ተውሳክቸውን ከመባጀ ሐመር ጋር በመደመር ይወጣሉ።

የበዓላትና የአጽዋማት ተውሳክ

የአጽዋማት እና የበዓላት ተውሳክ በአቢይ ጾም ይጀምራል።

የአቢይ ጾም = 14

የርክበ ካህናት = 3

የደብረ ዘይት = 11

የዕርገት = 18

የሆሣዕና = 2

የጳራቅሊጦስ = 28

የስቅለት = 7

የጾመ ሐዋርያት = 29

የትንሣኤ = 9

የጾመ ድኅነት = 1

እነዚህን ተውሳክች ከተገኘው ወይም ከወጣው መባጀ ሐመር ጋር እየደመሩ ውጤቱ ከ30 በታች ከሆነ በተገኘው ውጤት ከ30 በላይ ከሆነ ግን በ30 እየገደፉ ወይም ለ30 አካፍሎ በቀሪው በዓላት እና አጽዋማት የሚውሉበትን ቀን ማወቅ ይቻላል።

አጽዋማትና በዓላት በዘመናዊ ስሌት

ዘመናዊ ስሌቶች ማባዛትና ማካፈል መደመርና መቀነስ ናቸው

ለምሳሌ:- የ2001ን ዓመተ ምሕረት አጽዋማት እና በዓላት እናውጣ።

ዓመተ ዓለም = ዓመተ ፍዳ + ዓመተ ምሕረት። ዓመተ ፍዳ = 5500

ዘመን። ዓመተ ምሕረት = 2001 = 5500+2001= 7501 ዓመተ ዓለም

በቅድሚያ ማውጣት ያለብን ወንበሩን ነው። ዓመተ ዓለሙን

ለ19 አካፍለን ከቀሪው አንድ ቀንስን ወንበር እናውጣለን። ዓመተ ዓለም

= 7501 /ሰባት ሺህ አምስት መቶ አንድ ለአሥራ ዘጠኝ ብናካፍለው

ሦስት መቶ ዘጠና አራት ደርሶ አሥራ አምስት ይቀራል። አሐደ አኛትት

ለዘመን ስንል /አንድን ስንቀንስ/ 14 ይቀራል። አሥራ አራት ወንበር

ተገኘ /7501 ÷ 19 = 394 ደርሶ ቀሪ 15-1 = 14/።

ከዚህ በኋላ አበቅቱን እናወጣለን አበቅቱን ለማግኘት ወንበሩን /አሥራ አራትን/ በአሥራ አንድ እናበዛለን አንድ መቶ አምሳ አራት ይሆናል። አንድ መቶ አምሳ አራትን ለሠላሳ እናካፍለን። አምስት አምስት ደርሶ አራት /4/ ይቀራል ቀሪው አራቱ አበቅቱ ነው።

/አበቅቱ = $14 \times 11 \div 30$ ቀሪው = አበቅቱ/
መጥቅፅን ለማግኘት 14ን በ19 ስናበዛ 266 ይሆናል። ለ30 ስናካፍለው 8ት ደርሶ 26 ይቀራል። ቀሪው 26ቱ መጥቅፅ ነው። /መጥቅፅ = $14 \times 19 \div 30$ ቀሪው = መጥቅፅ/

መጥቅፅ ቢበዛ አበቅቱ ቢአንስ ወይም አበቅቱ ቢበዛ መጥቅፅ ቢአንስ የሁለቱ ድምር ከሠላሳ አይበልጥም ከሠላሳም አያንስም። ምንጊዜም ሠላሳ ይሆናል። አጽዋማት እና በዓላት የሚውሉበትን ቀን ለማወቅ መጥቅፅን እንወስዳለን። መጥቅፅ = 26 ከ15 በላይ የሆነ መጥቅፅ በመስከረም ይውላል ብለናልና መጥቅፁ 26 ስለሆነ ከመስከረም አንድ ጀምረን እስከ 26 እንቆጥራለን። መስከረም አንድ ሐሙስ ስለሆነ መስከረም 26 ሰኞ ይሆናል። የመጥቅፁ ቁጥር እና የዕለቱ /የቀን/ ተውሳክ ስለሚደመር ቀኑ ምን እንደሆነ ጠንቅቀን ማወቅ ይኖርብናል። መጥቅፅ የዋለበት የሰኞ ተውሳክ ስድስት /6/ ስለሆነ $26 + 6 = 32$ ከዚህ ላይ አስተውል መጥቅፅ እና የዕለት ተውሳክ ተደምር ከሠላሳ /30/ ከተረፈ 30ውን ገድፈን /ጥለን/ ትርፉን ነው የምንይዘው። መጥቅፅ እና የዕለት ተውሳክ ተደምር የተገኘው ውጤት መባጃ ሐመር ይባላል። አሁን ግን 30ውን ጥለን ትርፉን ወይም ቀሪውን ሁለትን መባጃ ሐመር እንለዋለን። መባጃ ሐመር = 2 አሁንም አንድ ነገር አስተውል መጥቅፅ በመስከረም ከዋለ ጸመ ነነዌ በጥር ይሆናል ብለን ነበር። በዚህ ዓመት ግን መጥቅፅ መስከረም 26 ቀን ቢውልም የመጥቅፅና የዕለቱ ተውሳክ ድምር ከ30 በላይ ስለሆነ 30ውን ጥለን ትርፉን ሁለትን ስለያዝን ወይም መባጃ ሐመራችን ሁለት ስለሆነ ጸመ ነነዌ በየካቲት ይሆናል። ምን ጊዜም መጥቅፅ ከዕለት ተውሳክ ጋር ተደምር ከ30 ከተረፈ ጸመ ነነዌ በየካቲት ይሆናል።

1ኛ.ነነዌ:- ለነነዌ ተውሳክ የለውም በመባጃ ሐመር ብቻ ይወጣል። የካቲት አንድ አሁድ ይሆናል ሰኞ ሁለት መባጃ ሐመራችን ሁለት ስለሆነ የካቲት

ሁለት ቀን ጾመ ነገድ ነው። ከዚህ በኋላ መባጀ ሐመርን ከእያንዳንዱ ተውሳክ ጋር እየደመሩ ማውጣት ነው።

2ኛ. ዓቢይ ጾም:- የዓቢይ ጾም ተውሳክ 14 ነው $14+2=16$ የካቲት አንድ ቀን እሁድ ነው። ከአንድ ጀምረን ስናሰላ የካቲት 16 ቀን ሰኞ ነው። ዓቢይ ጾም የካቲት 16 ሰኞ ይሆናል።

3ኛ. ደብረ ዘይት:- የደብረ ዘይት ተውሳክ 11 ነው $2+11=13$ መጋቢት አንድ ቀን ማክሰኞ ነው ከማክሰኞ ጀምረን ስናሰላ መጋቢት 13 እሁድ ደብረ ዘይት ይሆናል።

4ኛ. ሆሣዕና:- የሆሣዕና ተውሳክ 2 ነው $2+2=4$ ሚያዝያ አንድ ቀን ሐሙስ ነው። ከሐሙስ ጀምረን ስናሰላ ሚያዝያ 4 እሁድ ሆሣዕና ይሆናል።

5ኛ. ስቅለት:- የስቅለት ተውሳክ 7 ነው $7+2=9$ ከሚያዝያ አንድ ከሐሙስ ጀምረን ስናሰላ ሚያዝያ ዘጠኝ /9/ አርብ ስቅለት ይሆናል።

6ኛ. ትንሣኤ:- የትንሣኤ ተውሳክ 9 ነው $9+2=11$ ከሚያዝያ አንድ ጀምረን ስናሰላ ሚያዝያ 11 እሁድ ትንሣኤ ይሆናል።

7ኛ. ርክበ ካህናት:- የርክበ ካህናት ተውሳክ 3 ነው $3+2=5$ ግንቦት አንድ ቅዳሜ ነው ከግንቦት አንድ ቅዳሜ ጀምረን ስናሰላ ግንቦት 5 ረቡዕ ርክበ ካህናት ይሆናል።

8ኛ. ዕርገት:- የዕርገት ተውሳክ 18 ነው $18+2=20$ ከግንቦት አንድ ከቅዳሜ ጀምረን ስናሰላ ግንቦት 20 ቀን ሐሙስ ዕርገት ይሆናል።

9ኛ. በዓለ ጳጳሳዊ ጾም:- የበዓለ ጳጳሳዊ ጾም ተውሳክ 28 ነው $28+2=30$ ከግንቦት አንድ ከቅዳሜ ጀምረን ስናሰላ ግንቦት 30 እሁድ በዓለ ጳጳሳዊ ጾም ይሆናል።

10ኛ. ጾመ ሐዋርያት:- የጾመ ሐዋርያት ተውሳክ 29 ነው $29+2=31$ ከዚህ ላይ አስተውል ከ30 ከተረፈ 30ው ይጣላል አንድ ይሆናል። ስኔ አንድ ቀን ሰኞ ነው አሁን ከሰኞ ጀምረን እንዳንቆጥር 30ውን ጥለን የተረፈን አንድ ነው ስለዚህ ስኔ አንድ ቀን ሰኞ ጾመ ሐዋርያት ይሆናል።

11ኛ. ጾመ ድኅነት /ጾመ ረቡዕ/:- የጾመ ድኅነት ተውሳክ አንድ ነው $1+2=3$ ከሰኔ አንድ ከሰኞ ጀምረን ስናሰላ ሰኔ 3 ረቡዕ ጾመ ድኅነት ይሆናል።

አጽዋማትና በዓላት በአበው ስሌት

አሁን ዘመናዊ ስሌቶች ከመምጣታቸው በፊት የቀድሞ አባቶቻችን የሚጠቀሙባቸው አባባሎችን በቤተክርስቲያናትን የቁጥር አኃዝ እናሳያለን። ለምሳሌ፡- የ2002ን ዓመተ ምሕረት ወንበር አበቅቴና መጥቅፅ እናወጣለን የ፪ ሺህ ፪ በዓላት እና አጽዋማት ማውጫ አበቅቴና መጥቅፅን ለማግኘት ፪ሺህ፪፻፺፻ ዘመን ጋር ቢገጥሙት ፯፻፺፪ ይሆናል። ፯ሺህ፺፻፺፻ን ለ፲፱ እቢይ ቀመር ፳፻፴፪ ቢሰጡ ለአሥራራቱ መደብ አምስት መቶ ሠላሳ ሁለት አምስት መቶ ሠላሳ ሁለት ደርሶ ፶፬ /አምሳ አራት/ ይቀራል። አምሳ አራቱን ለሁለት ንዑስ ቀመር ይሰጧል። ሁለት ንዑስ ቀመር ሁኖ 16 ይተርፋል። አንዱን አሐደ አኦትት ለዘመን ብሎ አሥራ አምስትን ይይዛል። ስለተጀመረ ተቆጠረ ስላልተፈጸመ ታተተ አሥራ አምስት ወንበር ወጣ ይሏል በዘመነ ማርቆስ።

አበቅቴን ለማግኘት ፲፮ን ፲፩ ጊዜ ቢሰበስቡት ፩፻፷፮ ይሆናል። ፩፻፷፮ን በ፳፱ ቢገድፉት ፲፮ ይቀራል። ፲፮ አበቅቴ ተገኘ ይሏል በዘመነ ማርቆስ። መጥቅፅን ለማግኘት ፲፮ቱን ወንበር ፲፱ ጊዜ ቢሰበስቡት ፪፻፹፮ ይሆናል። ፪፻፹፮ትን በ፱፱ ቢገድፉት ፲፮ ይቀራል ፲፮ መጥቅፅ ተገኘ ይሏል በዘመነ ማርቆስ። አሥራ አምስት አበቅቴ አሥራ አምስት መጥቅፅ ቢገጥሙት ሠላሳ ይሆናል። አበቅቴ ቢበዛ መቅፅ ቢአንስ መጥቅፅ ቢበዛ አበቅቴ ቢአንስ ከሠላሳ አይበዛም ከሠላሳ አያንስም። መጥቅፅ ወአበቅቴ ኢየሐርጉ እምሠላሳ ወኢይወርዱ እምሠላሳ ወትረ ይከውኑ ሠላሳ እንዲል።

የዕለታት ተውሳክ በቅዳሜ ይጀምራል የቅዳሜ ፰ የአሁድ ፯ የሰኞ ፯.የማክሰኞ ፮ የረቡዕ ፱ የሐሙስ ፫ የአርብ ፪ ነው። ለነገዌ ተውሳክ የሰውም በመባጀ ሐመር ይወጣል። የአጽዋማትና የበዓላት ተውሳክ በአቢይ ጸም ይጀምራል። የአቢይ ጸም ፲፱ የደብረ ዘይት ፲፩ የሆሣዕና ፪ የስቅለት ፯ የትንሣኤ ፱ የርክብ ፫ የዕርገት ፲፰ የጳራቅሊጦስ ፳፰ የጸመ ሐዋ ፳፱ የጸመ ድኅነት ፩ ነው። የዘንድሮውን መባጀ ሐመር ለማግኘት መጥቅፅ ፲፮ ነው መስከረም አርብ ይብታል አርብ ለአርብ ፰ አርብ ለአርብ ፲፮ የአርብ ተውሳክ ፪ ፲፮ና፪ ቢገጥሙት ፲፯ ይሆናል ፲፯ መባጀ ሐመር ሆነ ይሏል በዘመነ ማርቆስ።

ሀ. ነገዩን ለማግኘት ጥር የመስከረም ሳኒታ ቅዳሜ ይብታል። ቅዳሜ እስከ ቅዳሜ ፰ ቅዳሜ እስከ ቅዳሜ ፲፭ እሁድ ፲፮ ሰኞ ፲፯ ጥር ፲፯ ቀን ሰኞ ጸመ ነገዩ ይሆናል።

ለ. የአቢይ ጸም ተውሳክ ፲፬ ፲፬ና ፲፮ ቢገጥሙት ፴፩ ይሆናል በ፴ ቢገድፉት አንድ ይቀራል። የካቲት በጥቅምት ሳኒታ ሰኞ ይብታል የካቲት አንድ ቀን ሰኞ አቢይ ጸም ይሆናል።

ሐ. የደብረ ዘይት ተውሳክ ፲፩ ፲፩ና ፲፮ ቢገጥሙት ፳፰ ይሆናል። ሰኞ እስከ ሰኞ ፰ ሰኞ እስከ ሰኞ ፲፭ ሰኞ እስከ ሰኞ ፳፪ ሰኞ እስከ ሰኞ ፳፱ አንዱን ቀን ታግሶ የካቲት ፳፰ እሁድ ደብረ ዘይት ይሆናል።

መ. የሆሣዕና ተውሳክ ፪ ፪ና ፲፯ ቢገጥሙት ፲፱ ይሆናል። መጋቢት በህዳር ሳኒታ ረቡዕ ይብታል ረቡዕ እስከ ረቡዕ ፰ ረቡዕ እስከ ዕለቡ ፲፭ ረቡዕ እስከ ረቡዕ ፳፪ ሶስቱን ቀን ታግሶ መጋቢት ፲፱ እሁድ ሆሣዕና ይሆናል።

ሠ. የስቅለት ተውሳክ ፯ ፯ና ፲፯ ቢገጥሙት ፳፬ ይሆናል ከረቡዕ እስከ ረቡዕ ፰ ከረቡዕ እስከ ረቡዕ ፲፭ ከረቡዕ እስከ ረቡዕ ፳፪ ሐሙስ ፳፫ መጋቢት ፳፬ አርብ ስቅለት ይሆናል።

ረ. የትንሣኤ ተውሳክ ፱ ፱ና ፲፯ ቢገጥሙት ፳፮ ይሆናል ከረቡዕ እስከ ረቡዕ ፰ ከረቡዕ እስከ ረቡዕ ፲፭ ከረቡዕ እስከ ረቡዕ ፳፪ ሐሙስ ፳፫ አርብ ፳፬ ቅዳሜ ፳፭ መጋቢት ፳፮ እሁድ ትንሣኤ ይሆናል።

ሰ. የርክብ ተውሳክ ፫ ፫ና ፲፯ ቢገጥሙት ፳ ይሆናል። በታሕሣሥ ሳኒታ አርብ ሚያዝያ ይብታል። በዘይሠርቅ መስከረም ይሠርቅ ሚያዝያ መስከረም በባተበት አርብ ሚያዝያ ይብታል። ከአርብ እስከ አርብ ፰ ከአርብ እስከ አርብ ፲፭ ከአርብ እስከ አርብ ፳፪ ሁለቱን ቀን ታግሦ ሚያዝያ ፳ ረቡዕ ርክብ ካህናት ይሆናል።

ሸ. የዕርገት ተውሳክ ፲፰ ፲፰ና ፲፯ ቢገጥሙት ፴፭ ይሆናል። 30ውን ገድፈን አምስትን እንይዛለን በዘይሠርቅ ጥቅምት ይሠርቅ ግንቦት ጥቅምት በባተበት እሁድ ግንቦት ይብታል። ከእሁድ እስከ ሐሙስ 5 ግንቦት 5 ቀን ዕርገት ይሆናል።

ቀ. የጳራቅሊጦስ ተውሳክ ፳፰ ፳፰ና ፲፯ ቢገጥሙት ፵፭ ይሆናል ፴ውን

ገደሉን ሺጅ እንይዛለን ከእሁድ እስከ ወዲያኛው እሁድ ሺጅ ግንቦት ሺጅ ጸራቅሊጦስ ይሆናል።

- በ. የጸመ ሐዋርያት ተውሳክ ጳጳስ ጳጳስና ሺጅ ቢገጥሙት ግን ይሆናል
 ጳጳሱን ገደሉን ሺጅን እንይዛለን ከእሁድ እስከ እሁድ ፰ ከእሁድ እስከ እሁድ ሺጅ ሰኞ ሺጅ ግንቦት ሺጅ ሰኞ ጸመ ሐዋርያት ይሆናል። ማክሰኞ ሺጅ ረቡዕ ሺጅ ግንቦት ሺጅ ረቡዕ ጸመ ድኅነት ይሆናል።
- ተ. የጸመ ድኅነት ተውሳክ ፩ ፩ ና ሺጅ ቢገጥሙት ሺጅ ይሆናል። ከእሁድ እስከ እሁድ ሺጅ ሰኞ ሺጅ ማክሰኞ ሺጅ ረቡዕ ሺጅ ግንቦት ሺጅ ረቡዕ ጸመ ድኅነት ይሆናል።

አሥርቆት

ሃሌ ሱያ በዘንዘከር ሐሳባት ሕጉ ወዓመታቲሁ ወትእዛዛቲሁ ለእግዚአን ወእምላክነ ወመድኃኒነ ኢየሱስ ክርስቶስ እንዘ ሀሎን በዘመነ ቅዱስ ማርቆስ ወንጌላዊ ቡሩክያብጽሐነ እስከ ዘመነ ሉቃስ ዜናዊ በፍስሐ ወበሀሌት ሃምሳ ምእተ ወሀመስተ ምእተ ኮነ ዓመተ ፍዳ ወኩነኔ ፳ሬ / አሥራ/ ምእተ ወጀተ ኮነ ዓመተ ምሕረት ወሥጋዊ ዮም ሠረቀ ለነ ወርኃ መስከረም ቡሩክያብጽሐነ እስከ ወርኃ ጥቅምት በሰላመ እግዚአብሔር አብ አሜን አሥሩ ወስብዑ ሠርቀ ሌሊት አሚሩ ሠርቀ መዓልት ሱዱሱ ጥንተ ዕለት ሰሉሱ ጥንተ ኦን ዮም ትእርግ ጸሎትነ በኩሉ ጊዜ ወበኩሉ ሰዓት ስብሐት በል ቡራኬ ይቀጥላል። ከዚህ በላይ የተቀመጠው አሥርቆት የሁለት ሺህ ሁለት ዓመተ ምሕረት መስከረም አንድ ቀን መሆኑን አስተውል።

አሥርቆት ማለት ማስገኘት ማውጣት ማለት ነው። አሥርቆት ጸሎት ከመጀመሩ በፊት የሚባል የጸሎት መግቢያ ነው የግል ወይም የማህበር ጸሎት ከመደረጉ በፊት አሥርቆቱ ይባላል። ምክንያቱም ጸሎቱ የሚቀርብበት ቀን ሌሊቱ ጥንተዎኑ ጥንተ ዕለቱ መታወቅ ስለአለበት ነው። ሌሊቱን የሚያሳውቁ ሦስት ነገሮች ናቸው። እነሱም መክልት አበቅቱ ሕፃዕ ናቸው። ሌሊት = መክልት + አበቅቱ + ሕፃዕ

ለምሳሌ:- 2001 መስከረም አንድ ቀን ያደረውን ሌሊት ለማወቅ ዕለት

= 1 አበቅቴ = 4 ሕፀፅ = 1 ነው $1+4+1 = 6$ ወይም መስከረም አንድ ቀን ያደረገው ሌሊት ስድስት ነው። ጥንተ አኑ ሁለት ነው። ጥንተ ዕለቱ አምስት ነው ጥንተ ዕለቱ ከአሁድ ጀምሮ ስለ ሚቆጠር ሐሙስ አምስተኛ ጥንተ ዕለት ይሆናል። አልቦ አበቅቴ በሆነ ጊዜ /አበቅቴ በሌለ ጊዜ/ ሌሊቱ በሠርቀ መክልትና በሕፀፅ ብቻ ይወጣል።
 የሁለት ሺህ ሁለትን ዓመተ ምሕረት ወንበር አበቅቴና መጥቅፅን ለማውጣት የተጠቀሙት የቀመር ወይም የስሌት ቃላትና የቁጥር አጋዞች የቤተ ክርስቲያናችን ሊቃውንት የባሕረ ሐሳብን ቀመር የሚገልጹባቸው ቃላትና የቁጥር አጋዞች ናቸው።

የጥንት የስሌት ቃላት

ዘመናዊ የስሌት ቃላት

መሰብሰብ

= ማባዛት x

መግደፍ

= ማካፈል ÷

መግጠም

= መደመር +

መንሳት

= መቀነስ -

አሐደ አእትት

= አንዱን ቀንስ

ሁለቱን ወይም ሶስቱን ቀን ታግሶ = መቀነስ

ሁለቱን ወይም ሦስቱን ቀን

አልቦ አበቅቴ

በአልቦ አበቅቴ ጊዜ /አበቅቴ በሌለ ጊዜ/ አጽዋማት እና በዓላት በመስከረም 30 የዕለት ተውሳክ ይወጣሉ። ለምሳሌ፡- መስከረም 30 ቀን ሰኞ ቢሆን የሰኞ ተውሳክ = 6 ነው። ስድስትን እንደመገጀ ሐመር በመቁጠር ጸመ ነነዌ የካቲት 6 ቀን ይሆናል። ሌሎቹ አጽዋማት እና በዓላትም ተውሳክቸውን ከ6 ጋር በመደመር ይወጣሉ። በአልቦ አበቅቴ ጊዜ ጸመ ነነዌ ከየካቲት አይወጣም መስከረም ሐሙስ ብቻ አርብ ቢያልቅ ያንጊዜ ጸመነነዌ የካቲት ሁለት ይሆናል። ምክንያቱም የአርብ ተውሳክ 2 ነውና የሁሉም ዕለታት ከዚህ በታች ባለው ስንጠረዥ ወጥተዋል።

መስከረም 1 የመስከረም መባቻ	መስከረም 30	ጸመነኛ
ሐሙስ	አርብ	የካቲት 2 ቀን
ረቡዕ	ሐሙስ	የካቲት 3 ቀን
ማክሰኞ	ረቡዕ	የካቲት 4 ቀን
ሰኞ	ማክሰኞ	የካቲት 5 ቀን
እሁድ	ሰኞ	የካቲት 6 ቀን
ቅዳሜ	እሁድ	የካቲት 7 ቀን
አርብ	ቅዳሜ	የካቲት 8 ቀን

ለምሳሌ:- በ2006 ዓ.ም አልቦ አበቅቴ ይሆናል። ወንበር = 9መተ ፍዳ + 9መተ ምሕረት ÷ 19 ከተገኘው ቀሪ ሲቀነስ አንድ።
 $5500 + 2006 = 7506 \div 19 = 395$ ደርሶ አንድ ይቀራል ቀሪው አንዱ አሐዲ አእትት ሲባል ወይም አንድ ሲቀነስ ዜሮ ይሆናል። ስለዚህ ወንበር የለም ወንበር ከሌለ ደግሞ አበቅቴና መጥቅፅ የሉም። አጽዋማትንና በአላትን ለማውጣት መስከረም ሠላሳ ምን ቀን እንደሚውል እንፈልጋለን። በ2006 ዓ.ም መስከረም አንድ ረቡዕ ይሆናል መስከረም 30 ደግሞ ሐሙስ ይሆናል። የሐሙስ ተውሳክ = 3 መባጃ ሐመር = 3 ጸመ ነንዌ የካቲት 3 ሰኞ ቀን ይሆናል። ከዚህ በኋላ የአጽዋማትና የበዓላትን ተውሳክ ከመባጃ ሐመሩ ጋር እየደመርን እናወጣለን።

ለምሳሌ:- የአቢይ ጸም ተውሳክ = $14 + 3 = 17$ የካቲት 17 ሰኞ ቀን ዓቢይ ጸም ይሆናል። ሁሉንም በዚህ መንገድ አውጣ።

ምዕራፍ 3

ኢየሱስ እና አይ.ወርድ

አይ.ወርድ:- መጥቅስ 15 ሁኖ በዓለመጥቅስ መስከረም 15 አርብ ቀን ሲውል አጽዋማት በዓላት በታሕታይ ቀመራቸው ይውላሉ። የአርብ ተውሳክ 2 ነው $2+15$ መጥቅስ = 17 መባቋ ሐመር። ጸመነሃዌ ጥር 17 ቀን ይውላል። ወደታች ወርዶ 16ን አይነካም። ጸመነሃዌ ጥር 16 ቀን አይውልም ከጥር 17 በታች አይወርድም ማለት ነው።

ኢየሱስ

መጥቅስ 13 ሁኖ በዓለ መጥቅስ ጥቅምት 13 ቅዳሜ ቀን ሲውል አጽዋማት በዓላት በላዕላይ ቀመራቸው ይውላሉ። የቅዳሜ ተውሳክ 8 ነው 8 ተውሳክ እና 13 መጥቅስ = 21 መባቋ ሐመር። ጸመነሃዌ የካቲት 21 ቀን ይውላል። ወደላይ ወጥቶ 22ን አይነካም ጸመነሃዌ የካቲት 22 ቀን አይውልም። ከየካቲት 21 በላይ አይወጣም ማለት ነው። ከጥር 17 - የካቲት 21=35 ቀናት ጸመነሃዌ በ35ቱ ቀናት ይውልባቸዋል። የሁሉም አጽዋማት እና በዓላት

ታሕታይ ቀመራቸው እና ላዕላይ ቀመራቸው

አጽዋማት እና በዓላት	ታሕታይ ቀመር	ላዕላይ ቀመር
ነሃዌ =	ጥር 17	የካቲት 21
ዓቢይ ጸም =	የካቲት 1	መጋቢት 5
ደብረ ዘይት =	የካቲት 28	ሚያዝያ 2
ሆሣዕና =	መጋቢት 19	ሚያዝያ 23
ስቅለት =	መጋቢት 24	ሚያዝያ 28
ትንሣኤ =	መጋቢት 26	ሚያዝያ 30
ርክበ ካህናት =	ሚያዝያ 20	ግንቦት 24
ዕርገት =	ግንቦት 5	ሰኔ 9
ጳራቅሊጦስ =	ግንቦት 15	ሰኔ 19
ጸመሐዋርያት =	ግንቦት 16	ሰኔ 20
ጸመድኅነት =	ግንቦት 18	ሰኔ 22

የታሕታይ ቀመር እና የላዕላይ ቀመር ፎርምላ

የነገዌ ታሕታይ ቀመር = 15 መጥቅፅ + የእርብ ተውሳክ። የእርብ ተውሳክ = 2 ነው። $2+15=17$ የነገዌ ታሕታይ ቀመር = ጥር 17። የነገዌ ላዕላይ ቀመር = 13 መጥቅፅ + የቅዳሜ ተውሳክ። የቅዳሜ ተውሳክ =

8 $13+8=21$ የነገዌ ላዕላይ ቀመር = የካቲት 21

፩ የሌሎቹ አጽዋማት እና በዓላት ታሕታይ ቀመር = 17 መባጃ ሐመር + ተውሳካቸው ለምሳሌ የአቢይ ጾም ተውሳክ = 14። 17 መባጃ ሐመር + $14=31$ ሀላሳውን ገድፈን አንድን እንይዛለን $/31 \div 30/$ ቀሪ = 1 የአቢይ ጾም ታሕታይ ቀመር = የካቲት 1 ቀን

፪ የበዓላት እና የአጽዋማት ላዕላይ ቀመር = 21 መባጃ ሐመር + ተውሳካቸው ለምሳሌ የአቢይ ጾም ተውሳክ = 14። 21 መባጃ ሐመር + $14=35$ 30ውን ስንገድፈው 5 ይቀራል $/35 \div 30/$ ቀሪ 5 ምን ጊዜም ባሕረ ሐሳብ ስናወጣ ቁጥርን ለቁጥር ካካፈልን በኋላ ውጤታችን ቀሪው ነው።

ስለዚህ የአቢይ ጾም ላዕላይ ቀመር መጋቢት 5 ነው። የሌሎቹንም አጽዋማት እና በዓላት ታሕታይ ቀመር እና ላዕላይ ቀመር እንደቀረቡት ምሳሌዎች አውጣ። ነገር ግን ድምሩ ከ30 ከተረፈ 30ውን ገድፎ ወይም ጥሎ ትርፋን /ቀሪውን/ ታሕታይ ቀመር ላዕላይ ቀመር ማለት ነው።

ሁሉም አጽዋማት እና በዓላት ከታሕታይ ቀመር እስከ ላዕላይ ቀመር እየተመላለሱ የሚውሉባቸው ዕለታት 35 ናቸው።

1. ጾመ ነገዌ ከጥር 17 እስከ የካቲት	21 = 35
2. አቢይ ጾም ከየካቲት 1 እስከ መጋቢት	5 = 35
3. ደብረ ዘይት ከየካቲት 28 እስከ ሚያዝያ	2 = 35
4. ሆሣዕና ከመጋቢት 19 እስከ ሚያዝያ	23 = 35
5. ስቅለት ከመጋቢት 24 እስከ ሚያዝያ	28 = 35
6. ትንሣኤ ከመጋቢት 26 እስከ ሚያዝያ	30 = 35
7. ርክብ ካህናት ከሚያዝያ 20 እስከ ግንቦት	24 = 35
8. ዕርገት ከግንቦት 5 እስከ ሰኔ	9 = 35
9. ጳራቅሊጦስ ከግንቦት 15 እስከ ሰኔ	19 = 35
10. ጾመ ሐዋርያት ከግንቦት 16 እስከ ሰኔ	20 = 35

አጽዋማት በዓላት በእነዚህ 35 ዕለታት አንድ ጊዜ ወደ ላይ አንድ ጊዜ ወደታች በማለት ሲመላለሱ ይኖራሉ። እያንዳንዱ በዓል እና ጊም ወደታች የሚወርድበት ታሕታይ ቀመር ይባላል ታሕታይ ማለት ታች ማለት ነው ላዕላይ ማለት ደግሞ ላይ ማለት ሲሆን እያንዳንዱ ጊም እና በዓል ወደ ላይ የሚወጣበት ላዕላይ ይባላል። ከታሕታይ ቀመር እስከ ላዕላይ ቀመር በእያንዳንዱ በዓል እና ጊም 35 ቀናት አሉ። በእነዚህ ቀናት አጽዋማት በዓላት ይውላሉ። ታሕታይ ቀመር ተብሎ ከተገለጸው ወር እና ቀን በታች አይወርዱም ላዕላይ ቀመር ተብሎ ከተገለጸው ወር እና ቀን በላይ አይወጡም ማለት ነው።

የዕለታት ተወሳክ የትመጣ?

የዕለታት ተወሳክ የሚገኝበትን ለማወቅ መጥቅፅ ከዋለበት ሳኒታ / ማግሥት/ ጀምረን ነነዌ እስከ ዋለበት ያሉ ቀኖች ቆጥረን በ30 እየገደፍን /ለ30/ እያካፈልን/ የምናገኘው ቀሪ የዕለት ተወሳክ ነው። መጥቅፅ ቅዳሜ ሲወል ከእሁድ ጀምረን እስከ ነነዌ እንቆጥራለን። መጥቅፅ እሁድ ሲሆን ከሰኞ ጀምረን እስከ ነነዌ፤ መጥቅፅ ሰኞ ሲሆን ከማክሰኞ ጀምረን እስከ ነነዌ፤ መጥቅፅ ማክሰኞ ሲሆን ከረቡዕ ጀምረን እስከ ነነዌ፤ መጥቅፅ ረቡዕ ሲሆን ከሐሙስ ጀምረን እስከ ነነዌ፤ መጥቅፅ ሐሙስ ሲሆን ከአርብ ጀምረን እስከ ነነዌ፤ መጥቅፅ አርብ ሲሆን ከቅዳሜ ጀምረን እስከ ነነዌ እንቆጥራለን። ለምሳሌ የ2001 ዓመተ ምሕረት መጥቅ መስከረም 26 ሰኞ ቀን ውሏል ከማክሰኞ ጀምረን ስንቆጥር ከመስከረም 4 ቀን ጥቅምት 30 ሕዳር 30 ታሕሣሥ 30 ጥር 30 ከየካቲት 2 ነነዌ የካቲት ሁለት ስለሆነ 126 ይሆናል።

4+30+30+30+30+2 = 126 = 126ን በ፱፱ሳ ስንገድፈው /ለ30 ስናካፍለው /ድርሻ = 4 ቀሪ = 6 ስድስት ይቀራል። የሰኞ ተወሳክ ስድስት /6/ ነው። ፡ በሌላ አባባል ከመጥቅፅ ማግስት ጀምሮ በ126 ቀን ጸመ ነነዌ ይውላል።

የመጥቅፅ ዕለት	ከመጥቅፅ ማግስት እስከ ነገዌ	በ30 ሲገደፍ	ቀሪ	የዕለት ተውሳክ
ቅዳሜ	128	÷ 30	8	የቅዳሜ 8
እሁድ	127	÷ 30	7	የእሁድ 7
ሰኞ	126	÷ 30	6	የሰኞ 6
ማክሰኞ	125	÷ 30	5	የማክሰኞ 5
ረቡዕ	124	÷ 30	4	የረቡዕ 4
ሐሙስ	123	÷ 30	3	የሐሙስ 3
አርብ	122	÷ 30	2	የአርብ 2

ለ30 ከተካፈለ በኋላ ድርሻው ሳይሆን ቀሪው ውጤት ነው። ወይም የምንይዘው ቀሪውን ነው።

የአጽዋማት እና የበዓላት ተውሳክ የትመጣ?

የአጽዋማት እና የበዓላት ተውሳክ ለማወቅ ከነገዌ ሳኒታ /ማግስት/ ጀምረን እስከ ጾሙ እስከ በዓሉ ያሉ ቀኖችን ቆጥረን በ30 እየገደፍን /ለ30 እያካፈልን/ የምናገኘው ቀሪ የጾም የበዓል ተውሳክ ነው። ለምሳሌ በ2001 ዓ.ም ጾመነገዌ በየካቲት 2 ሰኞ ነው። አቢይ ጾም ደግሞ የካቲት 16 ሰኞ ነው። ከነገዌ ሳኒታ /ማግስት/ ከማክሰኞ ጀምረን እስከ የካቲት 16 /እስከ ዓቢይ ጾም መግቢያ/ ስንቆጥር 14 ቀን እናገኛለን። ከ30 በታች ስለሆነ ለ30 አናካፍልም 14ቱ የዓቢይ ጾም ተውሳክ ነው።

ከነዎ ማግስት እስከ ጸምና በዓል ያሉ ቀናት	በ30 ሰ.ገደና/ ለ30 ሰ.ካራል/	ቀሪ	የበዓልና የጸም ተውሳክ
ከነዎ ሳኒታ እስከ ዓቢይ ጸም = 14			የዓቢይ ጸም = 14
ከነዎ ሳኒታ እስከ ደብረዘይት = 41	÷ 30	11	የደብረ ዘይት = 11
ከነዎ ሳኒታ እስከ ሆሣዕና = 62	÷ 30	2	የሆሣዕና = 2
ከነዎ ሳኒታ እስከ ስቅለት = 67	÷ 30	7	የስቅለት = 7
ከነዎ ሳኒታ እስከ ትንሣኤ = 69	÷ 30	9	የትንሣኤ = 9
ከነዎ ሳኒታ እስከ ርክበካህናት = 93	÷ 30	3	የርክብ = 3
ከነዎ ሳኒታ እስከ ዕርገት = 108	÷ 30	18	የዕርገት = 18
ከነዎ ሳኒታ እስከ ጳራቅሊጦስ = 118	÷ 30	28	የጳራቅሊጦስ = 28
ከነዎ ሳኒታ እስከ ጸመ ሐዋርያት = 119	÷ 30	29	የጸመ ሐዋርያት = 29
ከነዎ ሳኒታ እስከ ጸመ ድኅነት = 121	÷ 30	1	የጸመ ድኅነት = 1

ልደተ አበቅቱ 909 ሌሎች ልባቸው ስህረት ቀናት፡
 ነብ. 9፣ 12፣ 15፣ 17፣ 20፣ 23፣ 26፣ 28፣ 30፣ 31፣ 4
 ባሕረ ሐሳብ (የዘመን መቶ ጠረፍ)

ምዕራፍ 4

ልደተ አበቅቱ

አበቅቱ ማለት ተረፈ ዓመት የቀመር ትራሬ ትርፍ ማለት ነው። ጨረቃ
 ከፀሐይ ቀድሞ አውደ አመቷን /የአንድ ዓመት ዙሪቷን/ ትፈጽማለች።
 የፀሐይ አውደ ዓመት /ዙሪት/ ሦስት መቶ ስልሳ አምስት /365/ ዕለት
 ሲሆን የጨረቃ አውደ ዓመት ግን ሦስት መቶ ሃምሳ አራት /354/ ዕለት
 ነው። ጨረቃ በ354 ዕለት አውደ አመቷን /ዙሪቷን/ ትጨርሳለች። ጨረቃ
 አውደ አመቷን ከጨረሰችበት ጀምሮ ፀሐይ አውደ ዓመቷን እስክትጨርስ
 ድረስ በመካከል አሥራ አንድ ቀን ይገኛል። በፀሐይ አንድ ዓመት ሲሆን
 በጨረቃ አንድ ዓመት ከአሥራ አንድ ቀን ይሆናል። አሥራ አንዱ /
 ትርፉ/ አበቅቱ ይባላል።

ጨረቃ ዙሪቷን ከጨረሰች በኋላ ያለው ቀን ትርፉ ወይም
 አበቅቱ የተጀመረበት ቀን ልደተ አበቅቱ ይባላል። አበቅቱ የተወለደበት
 የተጀመረበት ቀን ማለት ነው። ልደተ አበቅቱ ከነሐሴ ከስምንት በታች
አይወርድም ከጳጉሜን ከአምስት /5/ በላይ አይወጣም ከነሐሴ 8 እስከ 30
= 23 ቀን + ጳጉሜን 5 = 28 ቀን። በነዚህ በሃያ ስምንቱ /28ቱ/ ቀናት
 ውስጥ ሲመላለስ ይኖራል። ልደተ አበቅቱ እምጹቱ ለነሐሴ አይወርድ
 ታሐተ ወእም ሐሙሱ ለጳጉሜን አያከርግ ላዕለ እንዲል። ነገር ግን
 ልደተ አበቅቱ የሚውልባቸው ዕለታት 18 ናቸው በ10ሩ ዕለታት
 አይውልባቸውም። ስድስተኛው ጳጉሜን ከአውደ አበቅቱ ገብቶ አለመቆጠሩ
 ስለምን ነው ቢሉ ስድስተኛው ጳጉሜን በ4 በ4 ዓመት ይገኛል እንጂ እንደ
 አምስተኛው ጳጉሜን በእየ ዓመቱ ስለማይገኝ ነው።

ልደተ አበቅቱን ለማወቅ ከመስከረም አንድ ጀምረን እስከ 354 ዕለት
 እንቆጥራለን። 354ቱ የጨረቃ አንድ ዓመት ነው። ከ354 ዕለት ቀጥሎ
 ያለው የመጀመሪያው ቀን ልደተ አበቅቱ ነው። ከልደተ አበቅቱ እስከ
 አምስተኛው ጳጉሜን ያሉት ዕለታት የአንድ ዓመት አበቅቱ ይባላሉ።
ከአንድ እስከ አሥራ ስምንት ዓመት ያለውን ልደተ አበቅቱ ለማወቅ
ያለፈውን አመት አበቅቱ ከሚመጣው ዓመት ከመስከረም አንድ ጀምረን
ከምንቆጥረው ዕለት ጋር እየደመርን እስከ 354 ዕለት እንቆጥራለን።

የሕዝብ አባባቢ (የዘመን መቀጠሪያ)

ያለፈው ዓመት አበቅቴ ከ20 በላይ ከሆነ ሠግር ይባላል። በዚህ ጊዜ የሚመጣውን ዓመት ለደተ አበቅቴ በመደመር ከመስከረም አንድ ደምረን እስከ 384 ዕለት እንቆጥራለን ከ384 30ውን ስንገድፈው 354 ይቀራል 354ቴ የጨረቃ አውደ ዓመት ነው። የሚከተለውን አቆጣጠር ልብ ብሎ ተመልከት፡-

የልደተ አበቅቴን ስሌት ለማስላት ከአልቦ አበቅቴ እንገላለጥ፡- አልቦ አበቅቴ ማለት አበቅቴ የሌለበት ዘመን ማለት ነው በአልቦ አበቅቴ ጊዜ የጨረቃ አውደ ዓመት በመስከረም መባቻ /መስከረም አንድ ቀን ይጀመራል፡- በነሐሴ 4ያ አራት /24/ ይፈጸማል ከመስከረም አንድ እስከ ነሐሴ 4ያ አራት /24/ 354 ዕለት ይሆናል ይኸውም የጨረቃ አንድ ዙር አንድ ዓመት ነው፡- ነሐሴ 4ያ አምስት /25/ ልደተ አበቅቴ ይሆናል። አበቅቴ ይወለዳል ከነሐሴ 25 እስከ 30 = 6 ቀን + ጳጉሜን 5=11 ቀን የአንደኛ ዓመት አበቅቴ አሥራ አንድ ነው። /11/

ከዚህ በኋላ የሚመጣውን ዓመት ልደተ አበቅቴ ለማግኘት ያለፈውን ዓመት አበቅቴ እየደመርን እናሰላለጥ፡- ከመስከረም አንድ እስከ ነሐሴ 13=343 ዕለት + ያለፈው የአንደኛው ዓመት አበቅቴ 11=343+11=354 የሁለተኛው ዓመት የጨረቃ ዙረት ነሐሴ 13 ቀን ተፈጸመ፡- ልደተ አበቅቴ ነሐሴ 14 ይሆናል፡- ከነሐሴ 14 እስከ 30=17+ጳጉሜን 5=22 የሁለተኛው አመት አበቅቴ = 22

ያለፈው ዓመት አበቅቴ ከ20 በላይ ከሆነ ሠግር ነው። የሚመጣው ዓመት አበቅቴ ከ30 በላይ ስለ ሚሆን 30ውን ገድፈን ትርፉን ስለምንይዝ ሠግር ይባላል። ሠግር ከሆነ እስከ 384 ድረስ ቆጥረን 30ውን ገድፈን ወይም ጥለን ቀሪውን የጨረቃ አውደ ዓመት እንላለን። ከመስከረም አንድ እስከ ጳጉሜን 2= 362 ሲደመር ያለፈው ዓመት አበቅቴ 22=362+22=384 30ውን ስንገድፈው =354 ይቀራል 354ቴ የጨረቃ አውደ ዓመት ነው፡ ፡ እስከ ጳጉሜን 2 ስለቆጠርን ጳጉሜን 3 ቀን ልደተ አበቅቴ ይሆናል፡- ከጳጉሜን 3 እስከ ጳጉሜን 5=3 ቀን የሶስተኛው አመት አበቅቴ=3 ከመስከረም አንድ እስከ ነሐሴ 4ያ አንድ /21/=351 ያለፈው ዓመት አበቅቴ 3=351+3=354 የአራተኛው ዓመት ልደተ አበቅቴ በነሐሴ 22

ይሆናል ከነሐሴ 22 እስከ 30=9 ቀን +5 ጳጉሜን =14 የአራተኛው

ዓመት አበቅቱ=14

ከመስከረም አንድ እስከ ነሐሴ 10=340+ ያለፈው ዓመት አበቅቱ

14=340+14=354 የአምስተኛው ዓመት ልደተ አበቅቱ በነሐሴ አሥራ

አንድ ቀን ይሆናል ከነሐሴ 11 እስከ 30=20+5 ጳጉሜን =25 የአምስተኛው

ዓመት አበቅቱ=25

ያለፈው ዓመት አበቅቱ ከ20 በላይ ከሆነ ሠግር መሆኑን መዘንጋት

የለብንም:: ከመስከረም አንድ እስከ ነሐሴ 29=359+ ያለፈው ዓመት

አበቅቱ 25=359+25=384 30ውን ስንገድፈው =354 የስድስተኛው

ዓመት ልደተ አበቅቱ በነሐሴ 30 ቀን ይሆናል:: የነሐሴ 30ኛው ቀን +5

ጳጉሜን =6 የስድስተኛው ዓመት አበቅቱ=6

ከመስከረም አንድ እስከ ነሐሴ 18=348+ ያለፈው ዓመት አበቅቱ

6=348+6=354 የሰባተኛው ዓመት ልደተ አበቅቱ በነሐሴ 19 ቀን

ይሆናል ከነሐሴ 19 እስከ 30=12+5 ጳጉሜን =17 የሰባተኛው ዓመት

አበቅቱ =17

ከመስከረም አንድ እስከ ነሐሴ 7 =337+ ያለፈው ዓመት አበቅቱ

17=337+17=354 የስምንተኛው ዓመት ልደተ አበቅቱ በነሐሴ ስምንት

ቀን ይሆናል ከነሐሴ 8 እስከ 30=23+5 ጳጉሜን = 28 የስምንተኛው

ዓመት አበቅቱ =28

ያለፈው ዓመት አበቅቱ ከ20 በላይ ከሆነ ሠግር ማለት እንዳይረሳ ከመስከረም

አንድ እስከ ነሐሴ 26=356 + ያለፈው ዓመት አበቅቱ 28=356+28=384

30ውን ስንገድፈው 354 ይቀራል 354 የጨረቃ አውደ ዓመት መሆኑን

አንርሳ:: የዘጠነኛው ዓመት ልደተ አበቅቱ በነሐሴ 27 ቀን ይሆናል::

ከነሐሴ 27 እስከ 30=4 ቀን +5 ጳጉሜን=9 የ9ነኛው ዓመት አበቅቱ =9

ከመስከረም አንድ እስከ ነሐሴ 15=345 + ያለፈው ዓመት አበቅቱ

9=345+9=354 ምንጊዜም 354ቱ የጨረቃ አውደ ዓመት ነው:: የ10ኛው

ዓመት ልደተ አበቅቱ በነሐሴ 16 ቀን ይሆናል:: ከነሐሴ 16 እስከ 30 =

15 ቀን 5 ጳጉሜን = 20 የ10ኛው ዓመት አበቅቱ=20

ከ20 በላይ ሠግር ነው ስንል 20ንም ይጨምራልና ያለፈው ዓመት አበቅቱ

20 ስለሆነ ሠግር ነው። ሠግር ከሆነ ደግሞ አስከ 384 እንቆጥራለን ማለት ነው። ከመስከረም አንድ አስከ ጳጉሜን 4=364 + ያለፈው ዓመት አበቅቱ 20። $364+20=384$ ነው 30ውን ስንገድፈው 354 ይቀራል የአሥራ አንደኛ ዓመት ልደተ አበቅቱ በጳጉሜን በ5ተኛው ቀን ይሆናል ልደተ አበቅቱው ከጳጉሜን 5 በላይ ስለማይወጣ የመጨረሻው ቀን ነው ስለዚህ የአሥራ አንደኛው ዓመት አበቅቱ=1

ከመስከረም አንድ አስከ ነሐሴ 23=353 + ያለፈው ዓመት አበቅቱ 1=354 የ12ኛ ዓመት ልደተ አበቅቱ በነሐሴ 24 ቀን ይሆናል። ከነሐሴ 24 እስከ 30 = 7+5 ጳጉሜን = 12 የ12ኛው ዓመት አበቅቱ = 12

ከመስከረም አንድ አስከ ነሐሴ 12 = 342 + ያለፈው ዓመት አበቅቱ 12 $342+12=354$ የአሥራ ሶስተኛው ዓመት ልደተ አበቅቱ በነሐሴ 13 ቀን ይሆናል ከነሐሴ 13 እስከ 30=18+5 ጳጉሜን=23 የአሥራ ሶስተኛው ዓመት አበቅቱ =23

ከመስከረም አንድ አስከ ጳጉሜን 1=361 + ያለፈው ዓመት አበቅቱ 23። $361+23=384$ ነው 30ው ሲገደፍ ቀሪ =354 የአሥራ አራተኛው ዓመት ልደተ አበቅቱ በጳጉሜን ሁለት ቀን ይሆናል። ከጳጉሜን ሁለት እስከ ጳጉሜን አምስት = 4 የአሥራ አራተኛው ዓመት አበቅቱ =4

ከመስከረም አንድ አስከ ነሐሴ 20=350 ዕለት +ያለፈው ዓመት አበቅቱ 4። $350+4=354$ የ15ተኛው ዓመት ልደተ አበቅቱ በነሐሴ 21 ቀን ይሆናል። ከነሐሴ 21 እስከ 30=10+5 ጳጉሜን =15 የአሥራ አምስተኛው ዓመት አበቅቱ =15

ከመስከረም አንድ አስከ ነሐሴ 9=339+ያለፈው ዓመት አበቅቱ 15=339+15=354 የአሥራ ስድስተኛው ዓመት ልደተ አበቅቱ በነሐሴ 10 ቀን ይሆናል። ከነሐሴ 10 እስከ 30 =21+5 ጳጉሜን = 26 የአሥራ ስድስተኛው ዓመት አበቅቱ =26

ከመስከረም አንድ አስከ ነሐሴ 28=358 + ያለፈው ዓመት አበቅቱ 26=358+26=384 ነው። 30ውን ስንገድፈው ቀሪ =354 የአሥራ ሰባተኛው ዓመት ልደተ አበቅቱ በነሐሴ 29 ቀን ይሆናል። ከነሐሴ 29 እስከ 30=2+5 ጳጉሜን =7 የአሥራ ሰባተኛው ዓመት አበቅቱ=7

ከመስከረም አንድ እስከ ነሐሴ 17=347 + ያለፈው ዓመት አበቅቴ 7=347+7=354 የአሥራ ስምንተኛው ዓመት ልደተ አበቅቴ በነሐሴ 18 ቀን ይሆናል። ከነሐሴ 18 እስከ 30=13+5 ጳጉሜን =18 የአሥራ ስምንተኛው ዓመት አበቅቴ=18

ከመስከረም አንድ እስከ ነሐሴ 6=336 + ያለፈው ዓመት አበቅቴ 18 336+18 = 354 የ19ኛው ዓመት ልደተ አበቅቴ በነሐሴ በ7 ቀን ይሆናል። ነገር ግን ልደተ አበቅቴ ነሐሴ 7 አይሆንም። ምክንያቱም ልደተ አበቅቴ ከነሐሴ 8 በታች አይወርድም ብለናል። ሠግር አድርገን እስከ 384 እንዳናወጠውም ሠግር የሚሆነው ያለፈው ዓመት አበቅቴ ከ20 በላይ ሲሆን ነው። አሁን ግን ያለፈው የአሥራ ስምንተኛው ዓመት አበቅቴ ከ20 በታች 18 ነው። ስለዚህ ሠግር መሆን አይችልም። እንዲህ ከሆነ ምን ማድረግ አለብን ለሚል ጠያቂ ልደተ አበቅቴ ከአንድ ዓመት እስከ 18 ዓመት ይገኛል እንጂ በአሥራ ዘጠነኛው ዓመት የለም አልቦ ነው ብሎ መመለስ ይቻላል። ከነሐሴ 7 እስከ 30=24+5 ጳጉሜን =29 የአሥራ ዘጠነኛው ዓመት አበቅቴ =29

ይህም ፈራሽ ነው 29 አበቅቴ አይሆንም። በአሥራ ዘጠነኛው ዓመት የተከሰቱ ነሮችን ማስተዋል ያስፈልጋል።

- 1ኛ. ከተቀመጠው አዋጅ ውጭ በነሐሴ 7 ልደተ አበቅቴ ሆንዋል።
- 2ኛ. 29 አበቅቴ ሆንዋል ሁለቱም ከአዋጅ ውጭ ናቸው። ልደተ አበቅቴ ከነሐሴ 8 ወደ ነሐሴ 7 አይወርድም 29 አበቅቴና አንድ መጥቅፅም የተከለከሉ ናቸው። አጽዋማት በዓላትን አያወጡም። የአበቅቴና የመጥቅፅን ቀመር ቀምረን 29 አበቅቴና አንድ መጥቅፅ ከተገኙ አልቦ አበቅቴ ወመጥቅፅ አበቅቴ የለም መጥቅፅም የለም እንላለን። አልቦ አበቅቴ ከሆነ በኋላ ከአንድ ዓመት እስከ 18 ዓመት የሚመላለሱ አበቅቴና መጥቅ የሚከተሉት ናቸው።

አልቦ ከሆነ በኋላ	አበቅቱ	መጥቅፅ	ድምር
በአንደኛው ዓመት	11	19 =	30
በሁለተኛው ዓመት	22	18 =	30
በሦስተኛው ዓመት	3	27 =	30
በአራተኛው ዓመት	14	16 =	30
በአምስተኛው ዓመት	25	5 =	30
በስድስተኛው ዓመት	6	24 =	30
በስባተኛው ዓመት	17	13 =	30
በስምንተኛው ዓመት	28	2 =	30
በዘጠነኛው ዓመት	9	21 =	30
በአሥረኛው ዓመት	20	10 =	30
በአሥራ አንደኛው ዓመት	1	29 =	30
በአሥራ ሁለተኛው ዓመት	12	18 =	30
በአሥራ ሦስተኛው ዓመት	23	7 =	30
በአሥራ አራተኛው ዓመት	4	26 =	30
በአሥራ አምስተኛው ዓመት	15	15 =	30
በአሥራ ስድስተኛው ዓመት	26	4 =	30
በአሥራ ሰባተኛው ዓመት	7	23 =	30
በአሥራ ስምንተኛው ዓመት	18	12 =	30

አበቅቱና መጥቅፅ ተደምረው ከ30 አይበዙም ከ30 አያንሱም ዘውትር 30 ይሆናሉ።

ከዚህ በላይ ከአንድ እስከ አሥራ ስምንት ዓመት ያሉትን አበቅቱና መጥቅፅ ከያዝን ቀመር መቀመጫ አያስፈልገንም። በአሥራ ዘጠነኛው ዓመት ምንጊዜም አበቅቱና መጥቅፅ የሉም ብለናል። ከአሥራ ዘጠነኛው ዓመት በኋላ ወይም አበቅቱና መጥቅፅ ከሌሉበት ዓመት ቀጥሎ ባለው ዓመት 11 አበቅቱና 19 መጥቅፅ ይገኛሉ። ከአንድ እስከ አሥራ ስምንት ዓመት ያሉት አበቅቱና መጥቅፅ እየተደገሙ ይሄዳሉ። አስተውል ምንጊዜም ቢሆን

ከአሥራ ዘጠኝ ዓመት በኋላ ሁሉም ይደገማሉ። እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ የሚመላለሱት ከአንድ እስከ አሥራ ስምንት ዓመት ያሉት አበቅቱና መጥቅፅ ብቻ ናቸው።

በወጣው አበቅቱ ላይ 11 ቢጨምሩ የሚመጣው ዓመተ አበቅቱ ይታወቃል 22 ቢጨምሩ የሚመጣው የሁለተኛው አመት አበቅቱ ይታወቃል። ዳግመኛም በወጣው አበቅቱ ላይ 19 ቢጨምሩ ያለፈው ዓመት አበቅቱ ይታወቃል። 8 ቢጨምሩ ያለፈው የሁለተኛው ዓመት አበቅቱ ይታወቃል። መጥቅፅ

መጥቅፅ

መጥቅፅ ጠቅፀ /መታ/ ከሚለው የግዕዝ ግስ የተገኘ /የወጣ/ ሲሆን ትርጉሙ ደውል መለከት ቃጭል ነጋሪት ማለት ነው። ሲመታ ድምፅ የሚሰጥ ነገር ሁሉ መጥቅፅ ይባላል። ደውል መደውል በኖን ጊዜ እንደተጀመረ አበው ይናገራሉ እግዚአብሔር ኖንን ከምድር ተንቀሳቃሽም ሁሉ እንደወገኑ በሕይወት ይኖሩ ዘንድ ሁለት ሁለት እየሆኑ ወደ አንተ ይግቡ ብሎታል። ዘፍ 6÷20 ኖን ደውል በደውለ ጊዜ በምድር የሚኖሩ ሕይወት ያላቸው ፍጥረታት ሁሉ ሁለት ሁለት እየሆኑ ወደኖን መርከብ ተሰብስበዋል።

ሁለተኛ መጥቅፅ /ደውል መለከት/ በሙሴ ጊዜ ይሰራበት ነበር። ሙሴ ሕዝብ እስራኤልን ለመሰብሰብ መለከት ይነፋ ዘንድ እግዚአብሔር አዘታል። “እግዚአብሔርም ሙሴን እንዲህ ብሎ ተናገረው ሁለት የብር መለከቶች አስጠፍጥፈህ ለአንተ አድርግ ማኅበሩን ለመጥራት ከሰፈራቸውም ለማስጓዝ ይሁኑልህ ሁለቱም መለከቶች በተነፋ ጊዜ ማኅበሩ ሁሉ ወደ አንተ ወደመገናኛው ድንኳን ደጃፍ ይሰብስቡ” ዘኑ 10÷1-10

ሦስተኛም መጥቅፅ የእስራኤላውያን የበዓል ስም ነው። በጭሰትኛው ወር የጥቅምት ጨረቃ በምትበቅልበት ቀን የመጥቅፅ የመለከት ድምፅ መታሰብያ ይደረጋል። እግዚአብሔርም ሙሴን እንዲህ ብሎ ተናገረው “እስራኤል ልጆች እንዲህ ብለህ ንገራቸው በሰባተኛው ወር በመጀመሪያው ቀን ዕረፍት በመለከት ድምፅ መታሰብያ የቀተደሰ ጉባኤ ይሁንላችሁ” ዘሌ 23÷23-26 ሰባተኛ ወር የተባለው ጥቅምት ነው። የእስራኤላውያን የዘመን መለወጫ ሚያዝያ ስለሆነ ጥቅምት ለሚያዝያ ሰባተኛ ወር ነው። ሌዋውያን ካህናተ ኦሪት በሰባተኛው ወር በጥቅምት አንድ ቀን ነጋሪት መትተው መለከት ነፍተው ሕዝቡን ሰብስበው በዘመን ብሉይ የተሰሩ በዓላትን አጽዋማትን አውጀው ይለያዩ ነበር ስለዚህ

ሰባተኛው ወር መጥቅስ ተባለ። መጥቅስ /ደ.ወል/ በተመታ ጊዜ ሕዝብን እንደሚሰበሱብ እኛም በመጥቅስ አጽዋማትን በዓላትን እንሰበሱበታለን ምንም እንደ አይሁድ የመጥቅስን በዓል ባናከብረው መጥቅስ የዋለበትን ዕለት በዓለ መጥቅስ እንለዋለን። መጥቅስ ከመስከረም 15 በታች አይወርድም ከጥቅምት 13 በላይ አይወጣም ከ14 በላይ የሆነ መጥቅስ በመስከረም ይውላል ከ14 በታች የሆነ መጥቅስ በጥቅምት ይውላል 14ትን አይነካም 14 መጥቅስ የለም 14 አይሆንም/ ይህን አዋጅ ማስተዋል ያስፈልጋል።

የመጥቅስ መነሻ 19 የሆነበት ምክንያት

አልቦ አበቅቴ ወመጥቅስ ከሆነ በኋላ የአንደኛው ዓመት መጥቅስ 19 ነው። የአንደኛው ዓመት መጥቅስ 19 የሆነበት ምክንያት

1ኛ. የባሕረ ሐሳብ ደራሲ ሊቀ ጳጳሳት ዲሜጥሮስ ሱባዔ ገብቶ ከእግዚአብሔር ያገኘው ወይም እግዚአብሔር የገለጸለት 11 አበቅቴ ና 19 መጥቅስ ነው አበቅቴው ጥንተ አበቅቴ ይባላል

የአበቅቴ መጀመሪያ ማለት ነው መጥቅሱም ጥንተ መጥቅስ ይባላል የመጥቅስ መጀመሪያ ማለት ነው።

2ኛ. የአበቅቴና የመቅደስ ድምር 30 ነው ከ30 መብለጥ የለበትም ማነስም የለበትም የአበቅቴው መጀመሪያ 11 ከሆነ የመጥቅሱ መጀመሪያ 19 ሊሆን ግድ ነውና።

3ኛ. መጥቅስ የሚውለው በመስከረምና በጥቅምት ወር ነው የአለፈው ዓመት መጥቅስ ከዋለበት የሚመጣው ዓመት መጥቅስ እስከሚውልበት በመካከል ከመስከረም ወርና ከጥቅምት ወር የሚገኘው ዕለት 19 ወይም 49 ይሆናል 49 ከሆነ 30ውን ስንገድፈው 19 ይቀራልና የመጥቅስ መነሻ 19 የሆነው ስለዚህ ነው።

በመጥቅስ መካከል የሚገኙ ዕለታት

መጥቅስ ከዋለበት ማግስት ጀምሮ እስከ 30 ያለው ዕለት ተረፈ መጥቅስ ይባላል ያለፈው ዓመት ተረፈ መጥቅስ ከሚመጣው ዓመት መጥቅስ ጋር ተደምሮ ባለፈው ዓመት መጥቅስና በሚመጣው ዓመት መጥቅስ መካከል ያለውን ዕለት ያስገኛል። እነዚህን ዕለታት ለማግኘት ስናሰላ ከ14 በላይ የሆነ መጥቅስ በመስከረም እንደሚውልና ከ14 በታች የሆነ መጥቅስ በጥቅምት እንደሚውል መዘንጋት የለብንም።

አልቦ ከሆነ በኋላ በአንደኛው ዓመት መጥቅስ = 19 ከመስከረም 20 እስከ

30=11 ዕለት ይህ 11ድ ተረፈ መጥቅስ ይባላል። የሚመጣው ዓመት መጥቅስ 8፣ 11 ተረፈ መጥቅስ + ጥቅምት 8=19 በአንደኛው ዓመትና በሁለተኛው ዓመት መካከል የተገኘው ዕለት = 19 ዕለት

ከጥቅምት 9 እስከ 30=22 ተረፈ መጥቅስ። የሚመጣው አመት መጥቅስ = 27፣ 22 ተረፈ መጥቅስ + መስከረም 27 = 49 ዕለት
ከመስከረም 28 እስከ 30=3 ተረፈ መጥቅስ + መስከረም 16= 19 ዕለት
ከመስከረም 17 እስከ 30=14 ተረፈ መጥቅስ የሚመጣው ዓመት መጥቅስ =5፣ 14 ተረፈ መጥቅስ + ጥቅምት 5= 19 ዕለት ከጥቅምት 6 እስከ 30=25 ተረፈ መጥቅስ የሚመጣው አመት መጥቅስ =24፣ 25 ተረፈ መጥቅስ + መስከረም 24= 49 ዕለት ከመስከረም 25 እስከ 30=6 ተረፈ መጥቅስ የሚመጣው ዓመት መጥቅስ =13። 6 ተረፈ መጥቅስ + ጥቅምት 13=19 ዕለት

ከጥቅምት 14 እስከ 30=17 ተረፈ መጥቅስ የሚመጣው ዓመት መጥቅስ = 2፣ 17 ተረፈ መጥቅስ + ጥቅምት 2 = 19 ዕለት። ከጥቅምት 3 እስከ 30= 28 ተረፈ መጥቅስ የሚመጣው አመት መጥቅስ = 21። 28 ተረፈ መጥቅስ + መስከረም 21= 49 ዕለት። ከመስከረም 22 እስከ 30=9 ተረፈ መጥቅስ የሚመጣው አመት መጥቅስ = 10። 9 ተረፈ መጥቅስ + ጥቅምት 10 = 19 ዕለት። ከጥቅምት 11 እስከ 30=20 ተረፈ መጥቅስ የሚመጣው ዓመት መጥቅስ = 29። 20 ተረፈ መጥቅስ + መስከረም 29= 49 ዕለት።

መስከረም 30ኛው ቀን = 1 ተረፈ መጥቅስ የሚመጣው አመት መጥቅስ = 18 ተረፈ መጥቅስ + መስከረም 18= 19 ዕለት። ከመስከረም 19 እስከ 30=12 ተረፈ መጥቅስ የሚመጣው ዓመት መጥቅስ = 7። 12 ተረፈ መጥቅስ + ጥቅምት 7= 19 ዕለት። ከጥቅምት 8 እስከ 30=23 ተረፈ መጥቅስ + መስከረም 26=49 ዕለት። ከመስከረም 27 እስከ 30 =4 ተረፈ መጥቅስ የሚመጣው ዓመት መጥቅስ = 15። 4 ተረፈ መጥቅስ + መስከረም 15= 19 ዕለት ከመስከረም 16 እስከ 30=15 ተረፈ መጥቅስ የሚመጣው ዓመት መጥቅስ =4። 15 ተረፈ መጥቅስ + ጥቅምት 4=19 ዕለት ከጥቅምት 5 እስከ 30=26 ተረፈ መጥቅስ። የሚመጣው ዓመት መጥቅስ =23። 26 ተረፈ መጥቅስ + መስከረም 23= 49 ዕለት። ከመስከረም 24 እስከ 30=7 ተረፈ መጥቅስ የሚመጣው ዓመት መጥቅስ =

12:: 7 ተረፈ መጥቅፅ + ጥቅምት 12 = 19 ዕለት::
 ከጥቅምት 13 እስከ 30 = 18 ተረፈ መጥቅፅ ከዚህ በኋላ አልቦ ነው::

አልቦ ከሆነ በኋላ ከአንድ ዓመት እስከ 18 ዓመት የሚገኝ መጥቅፅ ተረፈ መጥቅፅ፣ ባለፈው ዓመት መጥቅፅና በሚመጣው ዓመት መጥቅፅ መካከል የሚገኝ ዕለት

አልቦ በኋላ	መጥቅፅ	ተረፈ መጥቅፅ	ደምር	በመጥቅ መካከል የሚገኝ ዕለት
በአንደኛው ዓመት	19	11	30	19
በሁለተኛው ዓመት	8	22	30	49
በሦስተኛው ዓመት	27	3	30	19
በአራተኛው ዓመት	16	14	30	19
በአምስተኛው ዓመት	5	25	30	49
በስድስተኛው ዓመት	24	6	30	19
በሰባተኛው ዓመት	13	17	30	19
በስምንተኛው ዓመት	2	28	30	49
በዘጠነኛው ዓመት	21	9	30	19
በአሥረኛው ዓመት	10	20	30	49
በአሥራ አንደኛው ዓመት	29	1	30	19
በአሥራ ሁለተኛው ዓመት	18	12	30	19
በአሥራ ሦስተኛው ዓመት	7	23	30	49
በአሥራ አራተኛው ዓመት	26	4	30	19
በአሥራ አምስተኛው ዓመት	15	15	30	19
በአሥራ ስድስተኛው ዓመት	4	26	30	49
በአሥራ ሰባተኛው ዓመት	23	7	30	19
በአሥራ ስምንተኛው ዓመት	12	18	30	19

ተረፈ መጥቅፅ የተባለ አበቅቱ ነው ከእያንዳንዱ ዓመት መጥቅፅ የተረፈው የእያንዳንዱ ዓመት አበቅቱ መሆኑን አስተውል::

በመጥቀስ መካከል የሚገኝ ዕለት ማለት በአለፈው ዓመት መጥቀስ ላይ በሚመጣው ዓመት መጥቀስ መካከል የሚገኝ ዕለት ነው። ዕለቱም 19 ወይም 49 ያለፈውን ዓመት ተረፈ መጥቀስ ከሚመጣው ዓመት መጥቀስ ጋር ስንደምር 19 ዕለት ወይም 49 ዕለት እናገኛለን። ከአንድ እስከ 18 ዓመት ያለውን በሰንጠረዥ ውስጥ ተመልከት።

ዓመት ወንጌላውያን

አመት ወንጌላውያንን ለማወቅ ማለትም ዘመነ ዘመነ ማቴዎስ ወይም ዘመነ ማርቆስ ወይም ዘመነ ሉቃስ ወይም ዘመነ ዮሐንስ እንደሆነ ለማወቅ ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ እስከ አሰንበት ያለውን ዘመን /ዓመት አለሙን/ ለአራት አካፍሎ አንድ ከተረፈ ዘመነ ማቴዎስ ነው። ሁለት ከተረፈ ዘመነ ማርቆስ ነው። ሦስት ከተረፈ ዘመነ ሉቃስ ነው። ትክክል ከደረሰ ትርፍ ከሌለ ዘመነ ዮሐንስ ነው።

ምሳሌ:- የ2001 ዓመት ምሕረት ወንጌላዊ ለማወቅ ዓመት ፍጹ = 5500
ዓመት ምሕረት = 2001 ዓመት ፍጹ + ዓመት ምሕረት = ዓመት ዓለም
5500+2001 = 7501 ÷ 4 ቀሪ 1 አንድ ስለቀረ ወንጌላዊው ማቴዎስ ነው።
ዘመነ ዘመነ ማቴዎስ ይባላል ማለት ነው።

ታላላቅ በዓላት በየትኛው ወንጌላዊ እንደዋሉ ለማወቅ ዓመት ዓለሙን ለ4 ማካፈል ነው ለምሳሌ:- ጌታ የተጸነሰበትን ዘመን ወንጌላዊ ለማወቅ $5500 \div 4 = 1375$ ይደርሳል ቀሪ ስለሌለ ዮሐንስ ነው በዘመነ ዮሐንስ ጌታ ተጸንሷል ማለት ነው። ሁለተኛ ጌታ የተወለደበትን ለማወቅ $5501 \div 4 = 1375$ ቀሪ 1 አንድ ከተረፈ ማቴዎስ ስለሆነ በዘመነ ማቴዎስ ጌታ ተወልዷል ማለት ነው። እንዲህ እያደረጉ ያለፈውን ዘመን በመቁጠር የሁሉንም በዓላት ወንጌላዊ ማወቅ ይቻላል።

አልቦን አራቱ ወንጌላውያን ሲቀባበሉት ከማቴዎስ ዮሐንስ ከዮሐንስ ሉቃስ ከሉቃስ ማርቆስ ከማርቆስ ማቴዎስ ይቀባበሉታል።

ዕለተ ጠቢባን

ዕለተ ጠቢባን የተባሉ እሁድና ሰኞ ሁለቱ ቀኖች ናቸው። ዕለተ ጠቢባንም ማለት ሥላሴ ከዕለታት ለይተው ይህን ዓለም የፈጠሩበት ዕለት ማለት ነው አንድም /ሌላው ትርጉም ደግሞ/ ጠቢባን መምሕራን

ተመራምረው ያገኙት ዕለት ማለት ነው። የአውሽህር መምህራን ቀመር
 ሲቀምሩ እሁድንና ሰኞን ዕለት ጠቢባን ብለው ከማክሰኞ ጀምረው
 ይቀምራሉ ወይም ይቆጥራሉ ስለሆነም ማክሰኞ ዕለት ቀመር ይባላል
 ቁጥር የተጀመረበት ማለት ነው።

መጠነ ራብዒት

መጠነ ራብዒት ወደ አማርኛ ሲተረጎም የአራተኛ ክፍል ያህል ፍብ ርቦ /
 ዕርቦ ማለት ነው። በዘመነ አካባቢ ደግሞ አንድ አራተኛ ማለት ነው። አንድ
 የሆነ ቁጥር ለ4 ተካፍሎ ድርሻው ማለት ነው። ለምሳሌ 8 ብር ለአራት
 ሰዎች ብካፍላቸው ሁለት ሁለት ብር ይደርሳቸዋል። መጠነ ራብዒት
 = የአንዱ ሰው ድርሻ ሁለት ብር። መጠነ ራብዒት የአንዱን ሰው ድርሻ
 ያህል ሁለት ብር ይዛ ከ8 ጋር ስትደመር = 10 ብር

መጠነ ራብዒት የተባለች ስድስተኛው ዓመት ጳጉሜን ናት። ስድስተኛው
 ዓመት በአራተኛው ዓመት በዘመነ ሉቃስ ትገኛለች። ምንጩም በዘመነ
 ሉቃስ አንድ ቀን ይኖራታል። ዓመተ ዓለሙን ለአራቱ ወንጌላውያን
 ለማቴዎስ ለማርቆስ ለሉቃስ ለዮሐንስ አካፍለን ለሉቃስ የደርሰውን ያህል
 ለመጠነ ራብዒት ይደርሳታል። ስድስተኛይቱ ጳጉሜን መጠነ ራብዒት
 የተባለችውም ስለዚህ ነው የአራተኛውን ወንጌላዊ ያህል እንደማለት
 ነው ነገር ግን ለሉቃስ የሚደርሱት ዓመቶች ሲሆኑ ለመጠነ ራብዒት
 የሚደርስዋት ዕለቶች ናቸው።

ዕለተ ዮሐንስ

የዕለተ ዮሐንስ መነሻው እሁድ ነው። ዕለተ ዮሐንስ ለማወቅ
 ዓመተ ዓለሙን ለአራቱ ወንጌላውያን አካፍሎ የአንድ ወንጌላዊ ድርሻ
 ያህል መጠነ ራብዒትን ከዓመተ ዓለሙ ጋር ደምሮ ድምሩን በሰባት
 ገደፎ ወይም ለሰባት አካፍሎ ከቀሪው ላይ ሁለት ዕለተ ጠቢባን ደምሮ
 ድምሩን ዕለተ ዮሐንስ ማለት ነው።

- ድምሩ አንድ ከሆነ ዕለተ ዮሐንስ እሁድ ይሆናል
- ድምሩ ሁለት ከሆነ ዕለተ ዮሐንስ ሰኞ
- ድምሩ ሦስት ከሆነ ዕለተ ዮሐንስ ማክሰኞ
- ድምሩ አራት ከሆነ ዕለተ ዮሐንስ ረቡዕ

ድምሩ አምስት ከሆነ ዕለተ የሐንስ ሐሙስ

ድምሩ ስድስት ከሆነ ዕለተ የሐንስ አርብ

ድምሩ ሰባት ከሆነ ዕለተ የሐንስ ቅዳሜ ይሆናል

ሁለተኛ መስከረም አንድ የዋለበት ቀን ከታወቀ ዕለተ የሐንስ ይታወቃል።

መስከረም አንድ

ዕለተ የሐንስ

እሁድ ቢሆን

አንድ ይሆናል

ሰኞ ቢሆን

ሁለት ይሆናል

ማክሰኞ ቢሆን

ሦስት ይሆናል

ረቡዕ ቢሆን

አራት ይሆናል

ሐሙስ ቢሆን

አምስት ይሆናል

አርብ ቢሆን

ስድስት ይሆናል

ቅዳሜ ቢሆን

ሰባት ይሆናል

ዕለተ የሐንስ = ዓመተ ዓለም + መጠነ ራብዲት ÷ 7 ከቀሪው ላይ
+ 2 ዕለተ ጠቢባን

ለምሳሌ:- የ2001ን ዓመተ ምሕረት ዕለተ የሐንስ ለማወቅ ዓመተ ዓለም
= 5500 ዓመተ ፍዳ + 2001 ዓመተ ምሕረት = 7501 ዓመተ ዓለም
7501 ÷ 4 = 1875 መጠነ-ብዲት = የአንድ ወንጌላዊ ድርሻ 1875። ዓመተ
ዓለም + መጠነ-ብዲት = 7501 + 1875 = 9376 ÷ 7 = 1339 ድርሻ ቀሪ 3+2
ዕለተ ጠቢባን = 5 የ2001 ዓመተ ምሕረት ዕለተ የሐንስ = 5 ከዕለተ
ጠቢባን ጋር ተደምሮ ከ 7 በላይ ከሆነ ለ 7 አካፍሎ ቀሪውን ዕለተ
የሐንስ ማለት ነው።

ዕለተ ቀመር

ዕለተ ቀመር /ጥንተ ቀመር/ ማለት ቁጥር የተጀመረበት ቀን
ማለት እንደሆነ ተገልጿል። የዕለተ ቀመር ወይም የጥንተ ቀመር
መነሻው ማክሰኞ ነው። ዕለተ ቀመርን ለማወቅ ዓመተ ዓለሙን ለአራቱ
ወንጌላውያን አካፍሎ የአንድ ወንጌላዊ ድርሻ መጠነ ራብዲትን ከዓመተ
ዓለሙ ጋር ደምሮ ድምሩን በሰባዬ ገድፎ ማለትም
ለ7 አካፍሎ ቀሪውን ዕለተ ቀመር ማለት ነው
አንድ ቢቀር መስከረም አንድ ማክሰኞ

- ሁለት ቢቀር መስከረም አንድ ረቡዕ
- ሶስት ቢቀር መስከረም አንድ ሐሙስ
- አራት ቢቀር መስከረም አንድ አርብ
- አምስት ቢቀር መስከረም አንድ ቅዳሜ
- ስድስት ቢቀር መስከረም አንድ እሁድ

ዜሮ ቢሆን ቀሪ ባይገኝ መስከረም አንድ ሰኞ ይሆናል። ጥንተ
 ቀመር = ዓመተ ዓለም + መጠነ ራብዒት ÷ 7 ቀሪው = ጥንተ ቀመር
 የ2001ን ዓመተ ምሕረት ጥንተ ቀመር ለማወቅ 5500 ዓመተ
 ፍዳ + 2001 ዓመተ ምህረት = 7501 ዓመተ ዓለም + የአንድ ወንጌላዊ
 ድርሻ ያህል መጠነ ራብዒት = $7501 \div 4 = 1875$ መጠነ ራብዒት
 $1875 = 7501 + 1875 = 9376 \div 7$ ቀሪ = 3 የ2001 ዓመተ ምሕረት ዕለተ
 ቀመር = 3 ከማክሰኞ ጀምረን ስንቆጥር ሐሙስ ሦስት ይሆናል ስለዚህ
 በ2001 ዓመተ ምሕረት መስከረም አንድ ሐሙስ መሆኑን ያስረዳናል።
 ፡ ወይም መስከረም አንድ ሐሙስ ስለሆነ ከማክሰኞ ጀምሮ የሚቆጠረው
 ዕለተ ቀመር 3 ይሆናል።

ጥንተዎን /ዮን/

ጥንተዮን ብርሃናት የተፈጠሩበት ቀን ዕለተ ረቡዕ መሆኑ ተገልጿል።
 ፡ ጥንተ ዎንን ለማግኘት ዓመተ ዓለሙን ለአራቱ ወንጌላዊያን አካፍሎ
 የአንዱን ወንጌላዊ ድርሻ ያህል መጠነ ራብዒት ከዓመተ ዓለሙ ጋር
 ደምሮ ድምሩን በሱባዔ ገድፎ /ለ7 አካፍሎ /በሱባዔ መግደፍ ማለት ለ7
 ማካፈል ማለት ነው። ከቀሪው አንድን አትቶ /ቀንሶ/ ቀሪውን ጥንተዮን
 ማለት ነው።

ካካፈልን ~~የሚገኝበት~~ በኋላ ቀሪው ዜሮ ቢሆን ጥንተዮን ስድስት
 ይሆናል። ቀሪው አንድ ቢሆን ጥንተዮን ሰባት ቀሪው ሁለት ቢሆን
 ጥንተዮን አንድ ቀሪው ሦስት ቢሆን ጥንተዮን ሁለት ቀሪው አራት
 ቢሆን ጥንተዮን ሶስት ቀሪው አምስት ቢሆን ጥንተዮን አራት ቀሪው
 ስድስት ቢሆን ጥንተዮን አምስት ይሆናል። ሁለተኛ መንገድ መስከረም
 አንድ የዋለበት ቀን ከታወቀ ጥንተዮንን ማግኘት ይቻላል የጥንተዮን
 መነሻው ረቡዕ ነው።

<u>መስከረም አንድ ቀን</u>	<u>ጥንተኖን /ኖን/</u>
ሬቦ-ፅ ቢሆን	ጥንተኖን = አንድ
ሐሙስ ቢሆን	ጥንተኖን = ሁለት
አርብ ቢሆን	ጥንተኖን = ሶስት
ቅዳሜ ቢሆን	ጥንተኖን = አራት
እሁድ ቢሆን	ጥንተኖን = አምስት
ሰኞ ቢሆን	ጥንተኖን = ስድስት
ማክሰኞ ቢሆን	ጥንተኖን = ሰባት ይሆናል።

ጥንተኖን = መጠነ ራብዲት + ዓመተ ዓለም ÷ 7 ከቀሪው ላይ ሲቀነስ አንድ።

ለምሳሌ የ2001 ዓ.ም ጥንተኖን ለማግኘት 5500 ዓመተ ፍዳ + 2001 ዓመተ ምሕረት = 7501 ዓመተ ዓለም ሲካፈል ለአራቱ ወንጌላውያን = $7501 \div 4 = 1875$ ቀሪ = 1 ቀሪው በነጥብ አይካፈልም። መጠነ-ራብዲት = የአንድ ወንጌላዊ ድርሻ $1875 = 7501$ ዓመተ ዓለም + 1875 መጠነ ራብዲት = $9376 \div 7$ ቀሪ = $3 - 1 = 2$ የ2001 ዓመተ ምሕረት ጥንተኖን = 2 ነው 9376ን ለ7 ስናካፍለው 1339 ይደርሳል ነገር ግን ድርሻው ለስሌታችን አያስፈልገንም የምንይዘው ቀሪውን ነው።

አጽፈ. ወርኅ

አጽፈ. ወርኅ ማለት የወር ዕጥፍ ማለት ነው። በአንድ ወር ውስጥ ሁለት አጽፈ. ወርኅ ይገኛል። የአንድ ወር 30 ቀናት አሉት $30 \div 7$ አራት ደርሶ ሁለት ይቀራል ሁለቱ አጽፈ. ወርኅ ይባላል የአንድ ወር ሁለት ስለሆነ የአንድ ዓመት ወይም የ12 ወራት አጽፈ. አውራሽ 24 ይሆናል። መስከረም ውስጥ አጽፈ. ወርኅ ስሌት ውስጥ አይገባም። አጽፈ. ወርኅ የምንለው መስከረም 29ኛውንና 30ኛውን ቀን ነው። መስከረም ካለቀ በኋላ ስለሚገኝ የመስከረም አጽፈ. ወርኅ ጥቅምት ውስጥ ለሚገኙ የበዓል ቀናት መቁጠርያ ይሆናል። ከጥቅምት አንድ ጀምሮ አጽፈ. ወርኅ ሥራ ላይ ይውላል። የጥቅምቱ ህዳር ላይ የህዳሩ ታሕሣሥ ላይ ይጨመራል። አጽፈ. ወርኅን የምንጠቀመው ቀኑ ምን እንደሆነ ለማወቅ ነው። ዛሬ ሰኞ ወይም ማክሰኞ መሆኑን ለማወቅ አጽፈ. ወርኅን እንጠቀማለን።

ባሕሪ ሐሳብ(የዘመን መተግበሪያ)

ያለፉ በዓላትና የሚመጡ በዓላት የሚውሉበትን ቀን ለማወቅ
 አጽፎ አውራጎን ጥንተፍንን ዕለተ ጠቢባንን ሠርቀ በዓላትን ደምሮ ደምሩ
 ሰባት ወይም ከሰባት በታች ከሆነ ራሱ ደምሩ የበዓላት ቀን ነው። ደምሩ
 ከሰባት በላይ ከሆነ በሰባት ገደፎ /ለ7 አካፍሎ/ ቀሪው የበዓላት ቀን ነው።

- ቀሪው አንድ ቢሆን = እሁድ
- ቀሪው ሁለት ቢሆን = ሰኞ
- ቀሪው ሶስት ቢሆን = ማክሰኞ
- ቀሪው አራት ቢሆን = ረቡዕ
- ቀሪው አምስት ቢሆን = ሐሙስ
- ቀሪው ስድስት ቢሆን = አርብ
- ደምሩ ሰባት ቢሆን = ቅዳሜ መሆኑ ነው

ሁለተኛ ደምሩ ከሰባት በላይ ሆኖ ለሰባት ተካፍሎ ቀሪ ባይገኝ ዜሮ ቢሆን ቅዳሜ መሆኑ ነው። ሠርቀ በዓል ማለት በዓሉ የሚውልበት የቀኑ ቁጥር ነው መስከረም ሁለት ወይም ጥቅምት ሶስት ቢሆን ይችላል ፎርሙላ በዓላት የሚውሉበት ቀን = ጥንተፍን + ዕለተ ጠቢባን + አጽፎ ወርጎ + ሠርቀ በዓል ÷ 7 ቀሪው

1ኛ. ምሳሌ ጌታ የተጸነሰበትን ቀን ለማወቅ መጀመሪያ ጌታ በተጸነሰበት ዘመን የነበረው ጥንተፍን ማወቅ ያስፈልጋል። $5500 \text{ ዘመን} \div 4 = 1375$ መጠነራብዲት። $5500 + 1375 = 6875 \div 7 = 982$ ደርሶ አንድ ይቀራል። ቀሪው አንድ ከሆነ ጥንተፍን ሰባት ይሆናል ብለናል። ጥንተፍን = 7 አጽፎ አውራጎ = 12 ከመስከረም እስከ የካቲት = 6 ወር የስድስት ወር አጽፎ አውራጎ = 12 የምንፈልገው የበዓል ቀን መጋቢት ውስጥ ስለሆነ የመጋቢት አጽፎ አውራጎ ስሌት ውስጥ አይገባም። ሠርቀ በዓል = 29 የተጸነሰው መጋቢት 29 ስለሆነ ሠርቀ በዓል = 29 ነው። $7 \text{ ጥንተፍን} + 12 \text{ አጽፎ አውራጎ} + 2 \text{ ዕለተ ጠቢባን} + 29 \text{ ሠርቀ በዓል} = 50 \div 7$ ሰባት ደርሶ አንድ ይቀራል ቀሪው አንድ ከሆነ እሁድ ይሆናል ብለናልና ጌታ የተጸነሰው እሁድ ቀን ነው።

2ኛ. ምሳሌ:- ጌታ የወተለደበትን ቀን ለማወቅ መጀመሪያ ጥንተፍንን እንፈልጋለን ጥንተፍን = ዓመተ አለም + መጠነራብዲት ÷ 7 ከቀሪው ሲቀነስ

አንድ 5501 ÷ 4 = 1375 መስከረም ቀን = 5501 + 1375 = 6876 ÷ 7 = 982
ደርሶ ሁለት ይቀራል 2 × 1 = 1 የ5501 ዓመት ዓለም ጥንተ፡ፆን = 1

የበዓላት ቀን = ጥንተ፡ፆን + አጽፏ አውራጎን + ዕለተ መበዓን +
መረቀ በዓል ÷ * ቀሪው። አንድ ጥንተ፡ፆን + ስድስት አጽፏ አውራጎን
+ ሁለት ዕለተ መበዓን + 29 ሠርቶ በዓል = 38 ÷ 7 = አምስት ደርሶ 3
ይቀራል። ቀሪው ዕለት ከሆነ የበዓል ቀን ማክሰኞ ይሆናል ብለናልና ጌታ
የተወለደው ማክሰኞ ነው። ጌታ የተመጣበትንና የተቀሰለበትን ተንም
በዚህ ምሳሌ አውጣ

መስከረም ውስጥ የሚውሉ የበዓላት ቀናት ግን በዕለተ መበዓን
በጥንተ ፆንና በሠርቶ በዓል ብቻ ይመጣሉ። የአንደኛ ወር አጽፏ ወርን
በሁለተኛው ወር ውስጥ ለሚገኙ የበዓል ቀናት መቆጠርያ ይሆናል አንጅ
ሌላው ለአንደኛ ወር መቆጠርያ አይሆንም። ለምሳሌ ጌታ የተወለደበትን
ቀን ለማወቅ 6 አጽፏ አውራጎን ወስደናል ከመስከረም እስከ ህዳር 3 ወር
ነው የ3 ወር አጽፏ አውራጎን = 6 የጌታ የልደት በዓል ታሕሣሥ ውስጥ
ሰለሆነ የታሕሣሥ አጽፏ አውራጎን አይጨመርም።

ዕለተ ለሚኛ

ዕለተ ለሚኛ ማለት አንደኛው ቀን የቀን መጀመሪያ ማለት ነው።
ዕለተ ለሚኛ የተባለ ዕለተ አሁን ነው። ዕለተ መበዓን ጥንተ፡ፆን ሠርቶ
ዕለት አጽፏ አውራጎን ተደምረው ድምሩ በሰባት ተገድፎ /ለ7 ተካፍሎ/
የተገኘው ቀሪ ዕለተ ለሚኛ ነው። ድምሩ ሰባት ወይም ከሰባት በታች
ከሆነ ግን ለ7 ሳይካፈል ራሱ ድምሩ ዕለተ ለሚኛ ይሆናል።

የዕለተ ለሚኛ መነሻው አሁን ነው።

- ቀሪው /ድምሩ/ አንድ በሆነ መስከረም አንድ = አሁን
- ቀሪው /ድምሩ/ ሁለት በሆነ መስከረም አንድ = ሰኞ
- ቀሪው /ድምሩ/ ሶስት በሆነ መስከረም አንድ = ማክሰኞ
- ቀሪው /ድምሩ/ አራት በሆነ መስከረም አንድ = ረቡዕ
- ቀሪው /ድምሩ/ አምስት በሆነ መስከረም አንድ = ሐሙስ
- ቀሪው /ድምሩ/ ስድስት በሆነ መስከረም አንድ = አርብ
- ቀሪው /ድምሩ/ ሰባት በሆነ መስከረም አንድ = ቅዳሜ
- ቀሪ ባይገኝ ዜሮ በሆነ መስከረም አንድ = ቅዳሜ

ፎርምላ:- ዕለተ አሜሩ = ዕለተ ጠቢባን + ጥንተዮን + አጽፈ ወርኅ
+ ሠርቀ ዕለተ ÷ 7 የተገኘው ቀሪ:: ሠርቀ ዕለት የምንለው ወሩ በገባ
በአንድ ጀምረን የምንቆጥረው ዕለት ነው::

ለምሳሌ:- የ2001 ዓመተ ምሕረት ዕለተ አሜሩን ለማግኘት 2 ዕለተ
ጠቢባን + 2 ጥንተዮን + 1 ሠርቀ ዕለት = ዕለተ አሜሩ:: ድምሩ 5 ስለሆነ
የ2001 ዓመተ ምሕረት መስከረም አንድ ሐሙስ መሆኑን ያስረዳል::
መስከረም ውስጥ አጽፈ ወርኅ ስሌት ውስጥ እንዳልገባ አስተውል::

የሕፃን የትመጣ

ሕፃን ሐፀ ጎደለ ከሚለው የግዕዝ ግስ የወጣ ሲሆን ፍቸውም ጉድለት
ማለት ነው:: ጨረቃ 29 ቀን አብርታ በ30ኛው ብትጠፋ ምሉዕ ወርኅ /
ሙሉ ጨረቃ/ ይባላል:: ጨረቃ 28 ቀን አብርታ በ29ኛው ቀን ብትጠፋ
ሕፃን ወርኅ /የጎደለ ጨረቃ/ ይባላል በሁለት ወሮች በአንደኛው ወር
ጨረቃ ስለምትጎድል በዓመት ውስጥ /በ12 ወር/ 6 ሕፃን /ጉድለት/
ይገኛል:: የሁለት ወር ሕፃን አንድ ነው የመስከረምና የጥቅምት አንድ
ሕፃን የሕዳርና የታሕሣሥ አንድ ሕፃን እስከ ነሐሴ መጨረሻ 6 ሕፃን
ይገኛል:: ሕፃን ከአባታቱና ከሠርቀ ዕለት ጋር ተደምሮ የሠርቀ ሌሊት
ማውጫ ይሆናል:: ሕፃን በቀመረ አረብ ውስጥ በስፋት ተጽፏል::

የጳጉሜን ቀኖች 1-7

ፀሐይ በአንድ ቀን የምትጓዘው 12 ሰዓት ከ52 ካልዲት ከ31 ሣልሲት
ነው:: 60 ሣልሲት = አንድ ካልዲት 60 ካልዲት = አንድ ኬክሮስ
60 ኬክሮስ = አንድ ቀን:: ሣልሲት ለ60 ሲካፈል ድርሻው = ካልዲት
ቀሪው = ሣልሲት:: ካልዲት ለ60 ሲካፈል ድርሻው = ኬክሮስ ቀሪው =
ካልዲት ኬክሮስ ለ60 ሲካፈል ድርሻው = ዕለት ቀሪው = ኬክሮስ ይሆናል:
: በምንደምርበት ጊዜ ቀኑን ከቀን ጋር ኬክሮሱን ከኬሮስ ጋር ካልዲቱን
ካልዲት ጋር ሣልሲቱን ከሣልሲት ጋር መደመር ይኖርብናል:: አንድ ቀን
= 12 ሰዓት አንድ ወር = 30 ቀኖች 12 ወር = 360 ቀኖች የአንድ ቀን
ካልዲት = 52 የ30 ቀኖች /የአንድ ወር/ = 52x30 = 1560 ካልዲት
÷ 60 = 26 ኬክሮስ የ30 ቀኖች /የአንድ ወር/ ካልዲት = 26 ኬክሮስ የ3
ወር = 26x3 = 78 ኬክሮስ ÷ 60 = አንድ ደርሶ 18 ይቀራል:: ድርሻው

የፀሐይ የአንድ ወር ጉዞ = 30 ቀን ስለሆነ ስለዚህ 15 ገለጻት ስለሆነ 730 ማለት ነው።
 ባሕሪ ሐሳብ (የዘመን መቶጠሪያ)

አንድ ቀን ሲሆን ቀሪው 18ቱ ኬክሮስ ነው የ3 ወር ካልፈረገ = አንድ ቀን ከ18 ኬክሮስ ነው። የ6ወር ካልፈረገ = 2 ቀን ከ36 ኬክሮስ የ12 ወር ካልፈረገ = 4 ቀን ከ72 ኬክሮስ ነው። እነዚህ ከካልፈረገ የተገኙት 4 ቀኖች የጳጉሜን ቀኖች ናቸው። 72 ኬክሮስ ÷ 60 = አንድ ደርሶ 12 ይቀራል። ድርሻው አንድ ቀን ሲሆን ቀሪው 12ቱ ኬክሮስ ነው ቀንም 5ኛ ጳጉሜን ነው። የ12 ወር ካልፈረገ = 5 ቀን ከ12 ኬክሮስ ይሆናል ይህን 5ቱን ቀን ከ12 ወር ጋር እንደምራለን 12 ወር = 360 ቀኖች። 360 + 5 = 365 ቀኖች ከ12 ኬክሮስ።

የአንድ ቀን ማልሲት = 31 የአንድ ወር = 31x30 ቀኖች = 930 ማልሲት ÷ 60 = 15 ካልፈረገ ከ30 ማልሲት የ30 ቀኖች /የአንድ ወር ማልሲት = 15 ካልፈረገ ከ30 ማልሲት የ3 ወር ማልሲት = 45 ካልፈረገ ከ90 ማልሲት 90ው ማልሲት ÷ 60 = 1 ካልፈረገ ከ30 ማልሲት 1+45 = 46 ካልፈረገ ከ30 ማልሲት የ6 ወር ማልሲት = 46+46=92 ካልፈረገ 30+30=60 ማልሲት 60 ከሆነ አንድ ካልፈረገ ስለሚሆን 92+1 = 93 ካልፈረገ። የ12 ወር ማልሲት 93+93=186 ካልፈረገ ይሆናል 186÷60=3 ኬክሮስ ከ6 ካልፈረገ ከላይ 365 ቀኖች ከ12 ኬክሮስ ስለ አገኘን ኬክሮሱን ከኬክሮስ ጋር እንደምራለን 12+3=15 ኬክሮስ የአንድ ዓመት የፀሐይ ዙሪት = 365 ቀኖች ከ15 ኬክሮስ ከ6 ካልፈረገ ነው። 15 ኬክሮስ በ4ኛው ዓመት አንድ ቀን ይሆናል 15x4=60 ኬክሮስ = አንድ ቀን። በአራተኛው ዓመት በዘመነ ሉቃስ ስድስተኛዋ ጳጉሜን ትገኛለች። ከአንድ ዓመት የፀሐይ ዙሪት ያገኘነው 6 ካልፈረገ በ600 ዓመት ሰባተኛዋን ጳጉሜን ያስገኛል 6x600=3600 ካልፈረገ ÷60=60 ኬክሮስ = አንድ ቀን በ600 ዓመት ሰባተኛዋ ጳጉሜን መገኘቷን አስተውል።

ሰንበተ ሰንበታት

ሰንበተ ሰንበታት ጸሎት ወደ እግዚአብሔር የሚያርግበት ቀን ነው። በዚህ ቀን ብዙ ጸሎት ይጻጸያል ምእመናንም በማህበር ዝክር ይዘክራሉ አቆጣጠሩም እንደሚከተለው ነው።

መስከረም አንድ እሁድ ቀን ከሆነ ሰንበተ ሰንበታት መስከረም አንድ እሁድ ይሆናል። መስከረም አንድ በሌላ ቀን ከሆነ የሚመጣው እሁድ ሰንበተ ሰንበታት ይሆናል ከዚህ በኋላ ከሰኞ ጀምሮ እየቆጠሩ በ91

በ91 ቀን ሰንበተ ሰንበታት ይሆናል ቀንም እሁድ ቀን ይሆናል በአንድ ሳምት ውስጥ እራት ጊዜ ይሆናል።

ለምሳሌ መስከረም አንድ እሁድ ቀን ከሆነ ሰንበተ ሰንበታት መስከረም አንድ ቀን ይሆናል። ከመስከረም 2 ከሰኞ እስከ ታሕሣሥ 2 = 91 ቀን አንደኛው ሰንበተ ሰንበታት ታሕሣሥ 2 እሁድ ቀን ይሆናል። ከታሕሣሥ 3 ከሰኞ እስከ መጋቢት 3=91 ቀን ሁለተኛው ሰንበተ ሰንበታት መጋቢት 3 እሁድ ቀን ይሆናል። ከመጋቢት 4 እስከ ሰኔ 4=91 ቀን ሦስተኛው ሰንበተ ሰንበታት ሰኔ 4 እሁድ ቀን ይሆናል። ከሰኔ 5 እስከ ጳጉሜን 5=91 ቀን አራተኛው ሰንበተ ሰንበታት ጳጉሜን 5 እሁድ ቀን ይሆናል። መስከረም አንድ እሁድ ከሆነ ከሰኞ ጀምሮ ሲቆጠር በአንድ ሳምት ውስጥ በ91 በ91 ቀን 4 ሰንበተ ሰንበታት ወይም 4 እሁዶች ይገኛሉ ከመጀመሪያው እሁድ ጋር አምስት እሁዶች ይገኛሉ።

ሁለተኛ ምሳሌ

መስከረም አንድ ሰኞ ቀን ከሆነ የሚመጣው እሁድ መስከረም 7 አንደኛው ሰንበተ ሰንበታት ይሆናል። ከመስከረም 8 ከሰኞ እስከ ታሕሣሥ 8=91 ቀን ሁለተኛው ሰንበተ ሰንበታት ታሕሣሥ 8 እሁድ ይሆናል። ከታሕሣሥ 9 እስከ መጋቢት 9=91 ቀን ሦስተኛው ሰንበተ ሰንበታት መጋቢት 9 እሁድ ይሆናል። ከመጋቢት 10 እስከ ሰኔ 10=91 ቀን አራተኛው ሰንበተ ሰንበታት ሰኔ 10 እሁድ ይሆናል። ከሰኔ 11 እስከ ጳጉሜን 5=85 ቀን ከመስከረም 8 ጀምረን ስለቆጠርን አራተኛው 91 አይሞላም 84 ቀን እሁድ ሰንበተ ሰንበታት ይሆናል በ84 ቀን ከተገኘው እሁድ ጋር አምስት እሁዶች ወይም ሰንበተ ሰንበታት ይገኛሉ።

ሰንበተ ረቡዕ

ሰንበተ ረቡዕ ዘየአርጉ ቡቱ ጸሎት ነበ እግዚአብሔር ጸሎትን ወደ እግዚአብሔር የሚያሳርጉበት ቀን ሰንበተ ረቡዕ ይባላል። መስከረም አንድ ሐሙስ ከሆነ ከሐሙስ ጀምሮ ከ91 ቀን በኋላ ሰንበተ ረቡዕ ይሆናል። ከመስከረም አንድ ከሐሙስ እስከ ታሕሣሥ አንድ = 91 ቀን አንደኛው ሰንበተ ረቡዕ ታሕሣሥ አንድ ረቡዕ ይሆናል። ከታሕሣሥ 2 እስከ መጋቢት 2=91 ሁለተኛው ሰንበተ ረቡዕ መጋቢት 2 ረቡዕ ይሆናል። ከመጋቢት 3 እስከ ሰኔ 3=91 ቀን ሦስተኛው ሰንበተ ረቡዕ ሰኔ 3 ረቡዕ

ቀን ይሆናል። ከሰኔ 4 እስከ ጳጉሜን 4=91 ቀን አራተኛው ሰንበተ ረቡዕ ጳጉሜን 4 ረቡዕ ቀን ይሆናል። መስከረም አንድ ሐሙስ ከሆነ ሰንበተ ረቡዕ በአንድ ዓመት ውስጥ በ91 በ91 ቀን አራት ጊዜ ይገኛል። 91ኛው ቀን ረቡዕ እንደሚሆን አስተውል። በ91ኛው ቀን አባቶች ይህን ቀን እየቆጠሩ በዚህ ስለት ብዙ ጸሎት ይጸልያሉ።

ሁለተኛ መስከረም አንድ በሌላ ቀን ከሆነ ሐሙስ ካልሆነ ካለፈው ሐሙስ ጀምሮ 91 ቀን በመቁጠር ሰንበተ ረቡዕ ~~ይገኛል።~~ ይገኛል።

ለምሳሌ፡- መስከረም አንድ አርብ ቢሆን ሐሙስ ጀምረን እንቆጥራለን። ምክንያቱም 91ኛው ቀን ረቡዕ የሚሆነው ከሐሙስ ጀምረን ስንቆጥር ብቻ ነው። ካለፈው ሐሙስ ስንል ካለፈው ዓመት አውደ አመት ከመለወጡ በፊት ከነበረው ሐሙስ ጀምረን ከአዲሱ ዓመት ጋር እንቆጥራለን ማለታችን ነው።

ለምሳሌ፡- መስከረም አንድ አርብ ቢሆን ካለፈው ሐሙስ እስከ ህዳር 30=91 ቀን አንደኛው ሰንበተ ረቡዕ ህዳር 30 ረቡዕ ቀን ይሆናል። ከታሕሣሥ አንድ እስከ መጋቢት አንድ =91 ቀን ሁለተኛው ሰንበተ ረቡዕ መጋቢት አንድ ረቡዕ ቀን ይሆናል። ከመጋቢት 2 እስከ ሰኔ 2=91 ቀን ሦስተኛው ሰንበተ ረቡዕ ሰኔ ሁለት ረቡዕ ቀን ይሆናል። ከሰኔ 3 እስከ ጳጉሜን 3=91 ቀን አራተኛው ሰንበተ ረቡዕ ጳጉሜን 3 ረቡዕ ቀን ይሆናል።

ርኅወተ ሰማይ

ርኅወተ ሰማይ ማለት የሰማይ መከፈት ማለት ነው ነገር ግን ሰማይ ይከፈታል ወይም ይዘጋል ማለት አይደለም። ዕለቱ ጸሎት የሚያርግበት ዕለት ነው ተብሎ ስለሚታመን ርኅወተ ሰማይ ይባላል። ከጳጉሜን 3 ቀን ጀምሮ እስከ 52 ቀን በመቁጠር 52ኛው ቀን ርኅወተ ሰማይ ይባላል። በ52 በ52 ቀን በአንድ ዓመት ውስጥ ሰባት ጊዜ ይሆናል። በጳጉሜን 3 በጥቅምት 19 በታሕሣሥ 11 በየካቲት 3 በመጋቢት 25 በግንቦት 17 በሐምሌ 9 በእነዚህ ዕለታት ርኅወተ ሰማይ ይሆናል። በዚህ ቀን ብዙ ጸሎት ይጸለይበታል። የበሽታ ፈውስ ለማግኘት ጸበል ይጠጣበታል። ከእግዚአብሔር ዘንድ በረከት ይገኝበታል።

ምዕራፍ 5

ከ2010-2084 ዓ.ም አጽዋማት በዓላት በሰንጠረዥ

ምሕፃራ ቃል /ምልክት/		ምሕፃራ ቃል /ምልክት/	
ዓመት ምሕረት	=	ዓ.ም	የወርች ስም
ወንበር	=	ወን	መስከረም = መስ
ወንጌላዊ	=	ወንጌ	ጥቅምት = ጥቅ
አበቅቴ	=	አበ	ህዳር = ሀዳ
መጥቅዕ	=	መጥ	ታሕሣሥ = ታሕ
ነነዌ	=	ነነ	ጥር = ጥር
ዓዚይ ጸም	=	ዓበ	የካቲት = የካ
ደብረ ዘይት	=	ደብ	መጋቢት = መጋ
ሆሣዕና	=	ሆሣ	ሚያዝያ = ሚያ
ስቅለት	=	ስቅ	ግንቦት = ግን
ትንሣኤ	=	ትን	ሰኔ = ሰኔ
ርክበካሠናት	=	ርክብ	ሐምሌ = ሐም
ዕርገት	=	ዕር	ነሐሴ = ነሐ
እራቅሊጠስ	=	እራ	ጳጉሜ = ጳጉ
ጸመ ሐዋርያት	=	ጸመሐዋ	
ጸመ ድኅነት	=	ጸመድኅ	
<u>ወንጌላውያን</u>			
ማቴዎስ	=	ማቴ	
ማርቆስ	=	ማር	
ሉቃስ	=	ሉቃ	
ዮሐንስ	=	ዮሐ	

የአያንዳንዱን ዓመት ወንበር ወንጌላዊ አበቅቴ መጥቅዕ ከነነዌ እስከ ጸመ ድኅነት ያሉትን አጽዋማትና በዓላት ለማውጣት ከአንደኛው ገጽ ወደ ሁለተኛው ገጽ ተሻግሮ መፈለግ ያስፈልጋል።

ከ2010 - 2084 ዓ.ም አጽዋማት በዓላት በሰንጠረዥ

ዓ.ም	ወንበር	ወንጌላዊ	አበቅቴ	መጥቀስ	ነገዩ	ዓቢይ ጸም	ደብረ ዘይት
፪ሺ፲ 2010	፬	ጣር ሰኞ	፲፬	፲፮	ጥር ጳጅ 21	የካ ፭ 5	መጋ ፪ 2
፪ሺ፲፩ 2011	፭	ሉቃ ማክሰኞ	፳፭	፭	የካ ፲፩ 11	የካ ፳፭ 25	መጋ ፳፪ 22

ባሕሪ ሐሳብ(የዘመን መቀጠሪያ)

ዓ.ም	ሆግዕና	ሰቅለት	ትንሣኤ	ርክበ ካህና	ዕርገት	አራቅሊ መስ	ደመ ሐዋርያ ት	ደመ ድገነት
2010	መ.ጋ ጳጳ፣ 23	መ.ጋ ጳጳ፣ 28	መ.ጋ ማ 30	ሚ.ዮ ጳጳ፣ 24	ግን ሀ 9	ግን ሀ። 19	ግን ጳ 20	ግን ጳ። 22
2011	ሚ.ዮ ሀ። 13	ሚ.ዮ ሀ። 18	ሚ.ዮ ጳ 20	ግን ሀ። 14	ግን ጳ። 29	ሰኔ ሀ 9	ሰኔ ሀ 10	ሰኔ ሀ። 12

ዓ.ም	ወንበር	ወንጌላዊ	አበቅቱ	መጥቀስ	ነዎ	ዓቢይ ጸም	ደብረ ዘይት
፪ሺ፲፪ 2012	፮	ዮሐንስ ሐሙስ	፮	፳፬	የካ ፪	የካ ፲፮	መጋ ፲፫ 13
፪ሺ፲፫ 2013	፯	ማቴዎስ አርብ	፲፯	፲፮	የካ ፲፭	የካ ፳፱	መጋ ፳፮ 26
፪ሺ፲፬ 2014	፰	ማርቆስ ቅዳሜ	፳፰	፪	የካ ፯	የካ ፳፩	መጋ ፲፰ 18
፪ሺ፲፭ 2015	፱	ሉቃስ እሁድ	፱	፳፩	ጥር ፳፱	የካ ፲፫	መጋ ፲ 10
፪ሺ፲፮ 2016	፲	ዮሐንስ ማክሰኞ	፳	፲	የካ ፲፰	መጋ ፪	መጋ ፳፱ 29
፪ሺ፲፯ 2017	፲፩	ማቴዎስ ረቡዕ	፩	፳፱	የካ ፫	የካ ፲፯	መጋ ፲፬ 14
፪ሺ፲፰ 2018	፲፪	ማርቆስ ሐሙስ	፲፪	፲፰	ጥር ፳፭	የካ ፱	መጋ ፮ 6
፪ሺ፲፱ 2019	፲፫	ሉቃስ አርብ	፳፫	፯	የካ ፲፭	የካ ፳፱	መጋ ፳፮ 26
፪ሺ፳ 2020	፲፬	ዮሐንስ እሁድ	፬	፳፮	ጥር ፳፱	የካ ፲፫	መጋ ፲ 10
፪ሺ፳፩ 2021	፲፭	ማቴዎስ ሰኞ	፲፭	፲፭	ጥር ፳፩	የካ ፮	መጋ ፪ 2
፪ሺ፳፪ 2022	፲፮	ማርቆስ ማክሰኞ	፳፮	፬	የካ ፲፩	የካ ፳፭	መጋ ፳፪ 22

ዓ.ም	ሆሣዕና	ሰቅለት	ትንሣኤ	ርክበ ካህና	ዕርገት	ጸራቅሊ ጠሰ	ጸመ ሐዋርያ ት	ጸመ ድንኳት
2012	ሚያ ፩ 4	ሚያ ፱ 9	ሚያ ፲፩ 11	ግን ፭ 5	ግን ፳ 20	ግን ፴ 30	ሰኔ ፩ 1	ሰኔ ፫ 3
2013	ሚያ ፲፯ 17	ሚያ ፳፪ 22	ሚያ ፳፬ 24	ግን ፲፰ 18	ሰኔ ፫ 3	ሰኔ ፲፫ 13	ሰኔ ፲፬ 14	ሰኔ ፲፮ 16
2014	ሚያ ፱ 9	ሚያ ፲፬ 14	ሚያ ፲፮ 16	ግን ፲ 10	ግን ፳፭ 25	ሰኔ ፭ 5	ሰኔ ፮ 6	ሰኔ ፰ 8
2015	ሚያ ፩ 1	ሚያ ፮ 6	ሚያ ፰ 8	ግን ፪ 2	ግን ፲፯ 17	ግን ፳፯ 27	ግን ፳፰ 28	ግን ፴ 30
2016	ሚያ ፳ 20	ሚያ ፳፭ 25	ሚያ ፳፯ 27	ግን ፳፩ 21	ሰኔ ፮ 6	ሰኔ ፲፮ 16	ሰኔ ፲፯ 17	ሰኔ ፲፱ 19
2017	ሚያ ፭ 5	ሚያ ፲ 10	ሚያ ፲፪ 12	ግን ፮ 6	ግን ፳፩ 21	ሰኔ ፩ 1	ሰኔ ፪ 2	ሰኔ ፬ 4
2018	መጋ ፳፯ 27	ሚያ ፪ 2	ሚያ ፬ 4	ሚያ ፳፰ 28	ግን ፲፫ 13	ግን ፳፫ 23	ግን ፳፬ 24	ግን ፳፮ 26
2019	ሚያ ፲፯ 17	ሚያ ፳፪ 22	ሚያ ፳፬ 24	ግን ፲፰ 18	ሰኔ ፫ 3	ሰኔ ፲፫ 13	ሰኔ ፲፬ 14	ሰኔ ፲፮ 16
2020	ሚያ ፩ 1	ሚያ ፮ 6	ሚያ ፰ 8	ግን ፪ 2	ግን ፲፯ 17	ግን ፳፯ 27	ግን ፳፰ 28	ግን ፴ 30
2021	መጋ ፳፫ 23	መጋ ፳፰ 28	መጋ ፴ 30	ሚያ ፳፬ 24	ግን ፱ 9	ግን ፲፱ 19	ግን ፳ 20	ግን ፳፪ 22
2022	ሚያ ፲፫ 13	ሚያ ፲፰ 18	ሚያ ፳ 20	ግን ፲፬ 14	ግን ፳፱ 29	ሰኔ ፱ 9	ሰኔ ፲ 10	ሰኔ ፲፪ 12

ዓ.ም	ወንበር	ወንጌላዊ	አባቶቱ	መጥቅፅ	ነገዩ	ዓቢይ ጸም	ደብረ ዘይት
፪ሺ፰፫ 2023	፲፯ 17	ሉቃስ ረቡዕ	፯ 7	፳፫ 23	ጥር ፳፮ 26	የካ ፲ 10	መጋ ፯ 7
፪ሺ፳፬ 2024	፲፰ 18	ዮሐንስ አርብ	፲፰ 18	፲፪ 12	የካ ፲፭ 15	የካ ፳፱ 29	መጋ ፳፮ 26
፪ሺ፳፭ 2025	አልቦ	ማቴዎስ ቅዳሜ	አልቦ የለም	አልቦ	የካ ፯ 7	የካ ፳፩ 21	መጋ ፲፰ 18
፪ሺ፳፮ 2026	፩ 1	ማርቆስ እሁድ	፲፩ 11	፲፱ 19	ጥር ፳፪ 22	የካ ፮ 6	መጋ ፫ 3
፪ሺ፳፯ 2027	፪ 2	ሉቃስ ሰኞ	፳፪ 22	፰ 8	የካ ፲፪ 12	የካ ፳፮ 26	መጋ ፳፫ 23
፪ሺ፳፰ 2028	፫ 3	ዮሐንስ ረቡዕ	፫ 3	፳፯ 27	የካ ፫ 3	የካ ፲፯ 17	መጋ ፲፬ 14
፪ሺ፳፱ 2028	፬ 4	ማቴዎስ ሐሙስ	፲፬ 14	፲፮ 16	ጥር ፲፰ 18	የካ ፪ 2	የካ ፳፱ 29
፪ሺ፴፩ 2030	፭ 5	ማርቆስ አርብ	፳፭ 25	፭ 5	የካ ፰ 8	የካ ፳፪ 22	መጋ ፲፱ 19
፪ሺ፴፩ 2031	፮ 6	ሉቃስ ቅዳሜ	፮ 6	፳፬ 24	ጥር ፴፩ 30	የካ ፲፬ 14	መጋ ፲፩ 11
፪ሺ፴፪ 2032	፯ 7	ዮሐንስ ሰኞ	፲፯ 17	፲፮ 13	የካ ፲፱ 19	መጋ ፫ 3	መጋ ፴፩ 30
፪ሺ፴፫ 2033	፰ 8	ማቴዎስ ማክሰኞ	፳፰ 28	፪ 2	የካ ፬ 4	የካ ፲፰ 18	መጋ ፲፭ 15

ዓ.ም	ሆሣዕና	ሰቅለት	ትንሣኤ	ርክበ ካህና	ዕርገት	ጳጳሳዊ መስ	ጸመ ሐዋርያት	ጸመ ድኅነት
2023	መጋ ጳጳጵ 28	ሚያ ፫ 3	ሚያ ፭ 5	ሚያ ጳ፱ 29	ግን ፲፬ 14	ግን ጳ፱ 24	ግን ጳ፭ 25	ግን ጳ፯ 27
2024	ሚያ ፲፯ 17	ሚያ ጳ፱ 22	ሚያ ጳ፱ 24	ግን ፲፰ 18	ሰኔ ፫ 3	ሰኔ ፲፫ 13	ሰኔ ፲፬ 14	ሰኔ ፲፮ 16
2025	ሚያ ፱ 9	ሚያ ፲፬ 14	ሚያ ፲፮ 16	ግን ፲ 10	ግን ጳ፭ 25	ሰኔ ፭ 5	ሰኔ ፮ 6	ሰኔ ፰ 8
2026	መጋ ጳ፱ 24	መጋ ጳ፱ 29	ሚያ ፩ 1	ሚያ ጳ፭ 25	ግን ፲ 10	ግን ጳ፯ 20	ግን ጳ፱ 21	ግን ጳ፲፫ 23
2027	ሚያ ፲፬ 14	ሚያ ፲፱ 19	ሚያ ጳ፱ 21	ግን ፲፭ 15	ግን ፴ 30	ሰኔ ፲ 10	ሰኔ ፲፩ 11	ሰኔ ፲፫ 13
2028	ሚያ ፭ 5	ሚያ ፲ 10	ሚያ ፲፪ 12	ግን ፮ 6	ግን ጳ፱ 21	ሰኔ ፩ 1	ሰኔ ፪ 2	ሰኔ ፬ 4
2029	መጋ ጳ፯ 20	መጋ ጳ፭ 25	መጋ ጳ፯ 27	ሚያ ጳ፱ 21	ግን ፮ 6	ግን ፲፮ 16	ግን ፲፯ 17	ግን ፲፱ 19
2030	ሚያ ፲ 10	ሚያ ፲፭ 15	ሚያ ፲፯ 17	ግን ፲፩ 11	ግን ጳ፯ 26	ሰኔ ፮ 6	ሰኔ ፯ 7	ሰኔ ፱ 9
2031	ሚያ ፪ 2	ሚያ ፯ 7	ሚያ ፱ 9	ግን ፫ 3	ግን ፲፰ 18	ግን ጳጳጵ 28	ግን ጳ፱ 29	ሰኔ ፩ 1
2032	ሚያ ጳ፱ 21	ሚያ ጳ፮ 26	ሚያ ጳጳጵ 28	ግን ጳ፱ 22	ሰኔ ፯ 7	ሰኔ ፲፯ 17	ሰኔ ፲፰ 18	ሰኔ ጳ፯ 20
2033	ሚያ ፮ 6	ሚያ ፲፩ 11	ሚያ ፲፫ 13	ግን ፯ 7	ግን ጳ፱ 22	ሰኔ ፪ 2	ሰኔ ፫ 3	ሰኔ ፭ 5

ዓ.ም	ወንበር	ወንጌላዊ	አበቅቲ	መጥቀስ	ነድብ	ዓቢይ ጸም	ደብረ ዘይት
፪ሺ፳፩ 2034	፱	ግርቆስ ረቡዕ	፱	ጳጳ 21	ጥር ጳጳ 26	የካ ፲ 10	መጋ ፶ 7
፪ሺ፳፮ 2035	፲	ሉቃስ ሐሙስ	ጳ 20	፲ 10	የካ ፲፮ 16	የካ ፴ 30	መጋ ጳ፯ 27
፪ሺ፳፮ 2036	፲፩	ዮሐንስ ቅዳሜ	፩ 1	ጳ፱ 29	የካ ፯ 7	የካ ጳ፩ 21	መጋ ፲፰ 18
፪ሺ፳፯ 2037	፲፪	ማቴዎስ እሁድ	፲፪ 12	፲፰ 18	ጥር ጳ፪ 22	የካ ፮ 6	መጋ ፫ 3
፪ሺ፳፰ 2038	፲፫	ግርቆስ ሰኞ	ጳ፫ 23	፯ 7	የካ ፲፪ 12	የካ ጳ፮ 26	መጋ ጳ፫ 23
፪ሺ፳፱ 2039	፲፬	ሉቃስ ማክሰኞ	፬ 4	ጳ፮ 26	የካ ፬ 4	የካ ፲፰ 18	መጋ ፲፭ 15
፪ሺ፳፱ 2040	፲፭	ዮሐንስ ሐሙስ	፲፭ 15	፲፭ 15	ጥር ፲፰ 18	የካ ፪ 2	የካ ጳ፱ 29
፪ሺ፳፩ 2041	፲፮	ማቴዎስ አርብ	ጳ፮ 26	፬ 4	የካ ፰ 8	የካ ጳ፪ 22	መጋ ፲፱ 19
፪ሺ፳፪ 2042	፲፯	ግርቆስ ቅዳሜ	፯ 7	ጳ፫ 23	ጥር ፴ 30	የካ ፲፬ 14	መጋ ፲፩ 11

ዓ.ም	ሆሣዕና	ሰቀለት	ትንሣኤ	ርክበ ካህና	ዓ.አ.ረ. ሐሳብ(የዘመን መቶ-ወረዳ)			
					ዕርገት	ጸሎቅ ጠሰ	ጸመ ሐዋርያ ት	ጸመ ድገት
2034	መጋ ጳጳጽ 28	ሚያ ፫ 3	ሚያ ፭ 5	ሚያ ጳ፴ 29	ግን ፲፬ 14	ግን ጳ፴ 24	ግን ጳ፯ 25	ግን ጳ፯ 27
2035	ሚያ ፲፰ 18	ሚያ ጳ፯ 23	ሚያ ጳ፯ 25	ግን ፲፱ 19	ሰኔ ፬ 4	ሰኔ ፲፬ 14	ሰኔ ፲፭ 15	ሰኔ ፲፯ 17
2036	ሚያ ፱ 9	ሚያ ፲፬ 14	ሚያ ፲፮ 16	ግን ፲ 10	ግን ጳ፯ 25	ሰኔ ፭ 5	ሰኔ ፮ 6	ሰኔ ፰ 8
2037	መጋ ጳ፴ 24	መጋ ጳ፴ 29	ሚያ ፩ 1	ሚያ ጳ፯ 25	ግን ፲ 10	ግን ጳ 20	ግን ጳ፩ 21	ግን ጳ፯ 23
2038	ሚያ ፲፬ 14	ሚያ ፲፱ 19	ሚያ ጳ፩ 21	ግን ፲፭ 15	ግን ፴ 30	ሰኔ ፲ 10	ሰኔ ፲፩ 11	ሰኔ ፲፯ 13
2039	ሚያ ፮ 6	ሚያ ፲፩ 11	ሚያ ፲፫ 13	ግን ፯ 7	ግን ጳ፻ 22	ሰኔ ፪ 2	ሰኔ ፫ 3	ሰኔ ፭ 5
2040	መጋ ጳ 20	መጋ ጳ፭ 25	መጋ ጳ፯ 27	ሚያ ጳ፩ 21	ግን ፮ 6	ግን ፲፮ 16	ግን ፲፯ 17	ግን ፲፱ 19
2041	ሚያ ፲ 10	ሚያ ፲፭ 15	ሚያ ፲፯ 17	ግን ፲፩ 11	ግን ጳ፯ 26	ሰኔ ፮ 6	ሰኔ ፯ 7	ሰኔ ፱ 9
2042	ሚያ ፪ 2	ሚያ ፯ 7	ሚያ ፱ 9	ግን ፫ 3	ግን ፲፰ 18	ግን ጳጳጽ 28	ግን ጳ፱ 29	ሰኔ ፩ 1

ዓ.ም	ወንበር	ወንጌላዊ	አበቅቴ	መጥቀስ	ነክ	ዓቢይ ጸም	ደብረ ዘይት
፪ሺ፵፫ 2043	፲፰ 18	ሉቃስ አሁድ	፲፰ 18	፲፪ 12	የካ ጳ 20	መጋ ፬ 4	ሚያ ፩ 1
፪ሺ፵፬ 2044	አልቦ	ዮሐንስ ማክሰኞ	አልቦ	አልቦ	የካ ፬ 4	የካ ፲፰ 18	መጋ ፲፭ 15
፪ሺ፵፭ 2045	፩ 1	ማቴዎስ ረቡዕ	፲፩ 11	፲፱ 19	ጥር ጳ፯ 26	የካ ፲ 10	መጋ ፯ 7
፪ሺ፵፮ 2046	፪ 2	ማርቆስ ሐሙስ	ጳ፪ 22	፰ 8	የካ ፲፮ 16	የካ ፴ 30	መጋ ጳ፯ 27
፪ሺ፵፯ 2047	፫ 3	ሉቃስ አርብ	፫ 3	፳፯ 27	የካ ፩ 1	የካ ፲፭ 15	መጋ ፲፪ 12
፪ሺ፵፰ 2048	፬ 4	ዮሐንስ እሁድ	፲፬ 14	፲፮ 16	ጥር ጳ፪ 22	የካ ፮ 6	መጋ ፫ 3
፪ሺ፵፱ 2049	፭ 5	ማቴዎስ ሰኞ	ጳ፭ 25	፭ 5	የካ ፲፪ 12	የካ ጳ፯ 26	መጋ ጳ፫ 23
፪ሺ፶ 2050	፮ 6	ማርቆስ ማክሰኞ	፮ 6	፳፬ 24	ጥር ጳ፯ 27	የካ ፲፩ 11	መጋ ፰ 8
፪ሺ፶፩ 2051	፯ 7	ሉቃስ ረቡዕ	፲፯ 17	፲፫ 13	የካ ፲፯ 17	መጋ ፩ 1	መጋ ጳ፰ 28
፪ሺ፶፪ 2052	፰ 8	ዮሐንስ አርብ	ጳ፰ 28	፪ 2	የካ ፰ 8	የካ ጳ፪ 22	መጋ ፲፱ 19
፪ሺ፶፫ 2053	፱ 9	ማቴዎስ ቅዳሜ	፱ 9	፳፩ 21	ጥር ጳ፫ 23	የካ ፮ 7	መጋ ፬ 4

ዓ.ም	ሆግዕና	ሰቀለት	ትንሣኤ	ርክበ ካህና	ዕርገት	ጸሎት ጠሰ	ጸመ ሐዋርያ ት	ጸመ ድግነት
2043	ሚያ ፳፪ 22	ሚያ ፳፯ 27	ሚያ ፳፱ 29	ግን ፳፫ 23	ሰኔ ፳ 8	ሰኔ ፲፰ 18	ሰኔ ፲፱ 19	ሰኔ ፳፩ 21
2044	ሚያ ፮ 6	ሚያ ፲፩ 11	ሚያ ፲፫ 13	ግን ፯ 7	ግን ፳፪ 22	ሰኔ ፪ 2	ሰኔ ፫ 3	ሰኔ ፮ 5
2045	መጋ ፳፰ 28	ሚያ ፫ 3	ሚያ ፭ 5	ሚያ ፳፱ 29	ግን ፲፬ 14	ግን ፳፬ 24	ግን ፳፭ 25	ግን ፳፯ 27
2046	ሚያ ፲፰ 18	ሚያ ፳፫ 23	ሚያ ፳፭ 25	ግን ፲፱ 19	ሰኔ ፬ 4	ሰኔ ፲፬ 14	ሰኔ ፲፭ 15	ሰኔ ፲፯ 17
2047	ሚያ ፫ 3	ሚያ ፰ 8	ሚያ ፲፬ 10	ግን ፬ 4	ግን ፲፱ 19	ግን ፳፱ 29	ግን ፴ 30	ሰኔ ፪ 2
2048	መጋ ፳፬ 24	መጋ ፳፱ 29	ሚያ ፩ 1	ሚያ ፳፭ 25	ግን ፲ 10	ግን ፳ 20	ግን ፳፩ 21	ግን ፳፫ 23
2049	ሚያ ፲፬ 14	ሚያ ፲፱ 19	ሚያ ፳፩ 21	ግን ፲፭ 15	ግን ፴ 30	ሰኔ ፲ 10	ሰኔ ፲፩ 11	ሰኔ ፲፫ 13
2050	መጋ ፳፱ 29	ሚያ ፬ 4	ሚያ ፮ 6	ሚያ ፴ 30	ግን ፲፭ 15	ግን ፳፭ 25	ግን ፳፮ 26	ግን ፳፰ 28
2051	ሚያ ፲፱ 19	ሚያ ፳፬ 24	ሚያ ፳፮ 26	ግን ፳ 20	ሰኔ ፮ 5	ሰኔ ፲፭ 15	ሰኔ ፲፮ 16	ሰኔ ፲፰ 18
2052	ሚያ ፲፬ 10	ሚያ ፲፭ 15	ሚያ ፲፯ 17	ግን ፲፩ 11	ግን ፳፮ 26	ሰኔ ፮ 6	ሰኔ ፯ 7	ሰኔ ፱ 9
2053	መጋ ፳፭ 25	መጋ ፴ 30	ሚያ ፪ 2	ሚያ ፳፮ 26	ግን ፲፩ 11	ግን ፳፩ 21	ግን ፳፪ 22	ግን ፳፬ 24

ዓ.ም	ወንበር	ወንጌላዊ	አባቶቹ	መጥቀስ	ነድ	ዓቢይ ጸዎ	ደብረ ዘይት
፪ሺ፶፬ 2054	፲	ግርቆስ አሁድ	፳ 20	፲ 10	የካ ፲፫ 13	የካ ፳፯ 27	መጋ ፳፬ 24
፪ሺ፶፭ 2055	፲፩	ሉቃስ ሰኞ	፩ 1	፳፱ 29	የካ ፭ 5	የካ ፲፱ 19	መጋ ፲፯ 16
፪ሺ፶፮ 2056	፲፪	ዮሐንስ ረቡዕ	፲፪ 12	፲፰ 18	ጥር ፳፮ 26	የካ ፲ 10	መጋ ፯ 7
፪ሺ፶፯ 2057	፲፫	ማቴዎስ ሐሙስ	፳፫ 23	፯ 7	የካ ፱ 9	የካ ፳፫ 23	መጋ ፳ 20
፪ሺ፶፰ 2058	፲፬	ግርቆስ አርብ	፬ 4	፳፮ 26	የካ ፩ 1	የካ ፲፭ 15	መጋ ፲፪ 12
፪ሺ፶፱ 2059	፲፭	ሉቃስ ቅዳሜ	፲፭ 15	፲፭ 15	ጥር ፳፫ 23	የካ ፯ 7	መጋ ፬ 4
፪ሺ፷ 2060	፲፮	ዮሐንስ ሰኞ	፳፮ 26	፬ 4	የካ ፲፪ 12	የካ ፳፮ 26	መጋ ፳፫ 23
፪ሺ፷፩ 2061	፲፯	ማቴዎስ ማክሰኞ	፯ 7	፳፫ 23	ጥር ፳፯ 27	የካ ፲፩ 11	መጋ ፰ 8
፪ሺ፷፪ 2062	፲፰	ግርቆስ ረቡዕ	፲፰ 18	፲፪ 12	የካ ፲፯ 17	መጋ ፩ 1	መጋ ፳፰ 28
፪ሺ፷፫ 2063	አልቦ	ሉቃስ ሐሙስ	አልቦ የለም	አልቦ	የካ ፪ 2	የካ ፲፮ 16	መጋ ፲፫ 13
፪ሺ፷፬ 2064	፩	ዮሐንስ ቅዳሜ	፲፩ 11	፲፱ 19	ጥር ፳፫ 23	የካ ፯ 7	መጋ ፬ 4

ዓ.ዎ	ሆሣዕና	ሰቅለት	ትንግሌ	ርክብ ካሠና	ሰነድ ለሰነድ (የሰነድ ማቀጠያ)			
					ዕርገት	አራቅሊ መስ	ጸመ ሐዋርያ ት	ጸመ ድኅነት
2054	ሚያ ፲፭ 15	ሚያ ፳ 20	ሚያ ፳፪ 22	ግን ፲፮ 16	ሰኔ ፩ 1	ሰኔ ፲፩ 11	ሰኔ ፲፪ 12	ሰኔ ፲፬ 14
2055	ሚያ ፯ 7	ሚያ ፲፪ 12	ሚያ ፲፬ 14	ግን ፳፯ 8	ግን ፳፯ 23	ሰኔ ፫ 3	ሰኔ ፬ 4	ሰኔ ፮ 6
2056	መጋ ፳፰ 28	ሚያ ፫ 3	ሚያ ፭ 5	ሚያ ፳፱ 29	ግን ፲፬ 14	ግን ፳፬ 24	ግን ፳፭ 25	ግን ፳፯ 27
2057	ሚያ ፲፩ 11	ሚያ ፲፮ 16	ሚያ ፲፰ 18	ግን ፲፪ 12	ግን ፳፯ 27	ሰኔ ፯ 7	ሰኔ ፰ 8	ሰኔ ፲፱ 10
2058	ሚያ ፫ 3	ሚያ ፳፯ 8	ሚያ ፲፱ 10	ግን ፬ 4	ግን ፲፱ 19	ግን ፳፱ 29	ግን ፳፱ 30	ሰኔ ፪ 2
2059	መጋ ፳፭ 25	መጋ ፴ 30	ሚያ ፪ 2	ሚያ ፳፮ 26	ግን ፲፩ 11	ግን ፳፩ 21	ግን ፳፪ 22	ግን ፳፬ 24
2060	ሚያ ፲፬ 14	ሚያ ፲፱ 19	ሚያ ፳፩ 21	ግን ፲፭ 15	ግን ፴ 30	ሰኔ ፲፱ 10	ሰኔ ፲፩ 11	ሰኔ ፲፫ 13
2061	መጋ ፳፱ 29	ሚያ ፬ 4	ሚያ ፮ 6	ሚያ ፴ 30	ግን ፲፭ 15	ግን ፳፭ 25	ግን ፳፮ 26	ግን ፳፰ 28
2062	ሚያ ፲፱ 19	ሚያ ፳፬ 24	ሚያ ፳፮ 26	ግን ፳፯ 20	ሰኔ ፭ 5	ሰኔ ፲፭ 15	ሰኔ ፲፮ 16	ሰኔ ፲፰ 18
2063	ሚያ ፬ 4	ሚያ ፱ 9	ሚያ ፲፩ 11	ግን ፭ 5	ግን ፳፯ 20	ግን ፴ 30	ሰኔ ፩ 1	ሰኔ ፫ 3
2064	መጋ ፳፭ 25	መጋ ፴ 30	ሚያ ፪ 2	ሚያ ፳፮ 26	ግን ፲፩ 11	ግን ፳፩ 21	ግን ፳፪ 22	ግን ፳፬ 24

ዓ.ም	ወንበር	ወንጌላዊ	አባቶቱ	መጥቅፅ	ነገዩ	ዓቢይ ጸም	ደብረ ዘይት
፪ሺ፰፰ 2065	፪	ማቴዎስ እሁድ	፳፪ 22	፰ 8	የካ ፲፫ 13	የካ ፳፯ 27	መጋ ፳፬ 24
፪ሺ፰፯ 2066	፫	ማርቆስ ሰኞ	፫ 3	፳፯ 27	የካ ፭ 5	የካ ፲፱ 19	መጋ ፲፮ 16
፪ሺ፹፯ 2067	፬	ሉቃስ ማክሰኞ	፲፬ 14	፲፮ 16	ጥር ፳ 20	የካ ፬ 4	መጋ ፩ 1
፪ሺ፹፰ 2068	፭	ዮሐንስ ሐሙስ	፳፭ 25	፭ 5	የካ ፱ 9	የካ ፳፫ 23	መጋ ፳ 20
፪ሺ፹፱ 2069	፮	ማቴዎስ አርብ	፮ 6	፳፬ 24	የካ ፩ 1	የካ ፲፭ 15	መጋ ፲፪ 12
፪ሺ፷፬ 2070	፯	ማርቆስ ቅዳሜ	፲፯ 17	፲፫ 13	የካ ፳፩ 21	መጋ ፭ 5	ሚያ ፪ 2
፪ሺ፷፩ 2071	፰	ሉቃስ እሁድ	፳፰ 28	፪ 2	የካ ፮ 6	የካ ፳ 20	መጋ ፲፯ 17
፪ሺ፷፪ 2072	፱	ዮሐንስ ማክሰኞ	፱ 9	፳፩ 21	ጥር ፳፯ 27	የካ ፲፩ 11	መጋ ፰ 8
፪ሺ፷፫ 2073	፲	ማቴዎስ ረቡዕ	፳፯ 20	፲ 10	የካ ፲፯ 17	መጋ ፩ 1	መጋ ፳፰ 28
፪ሺ፷፬ 2074	፲፩	ማርቆስ ሐሙስ	፩ 1	፳፱ 29	የካ ፪ 2	የካ ፲፮ 16	መጋ ፲፫ 13
፪ሺ፷፭ 2075	፲፪	ሉቃስ አርብ	፲፪ 12	፲፰ 18	ጥር ፳፬ 24	የካ ፰ 8	መጋ ፭ 5

ዓ.ም	ሆሣዕና	ሰቅለት	ትንሣኤ	ርክበ ካህና	ዕርገት	አራቅሊ ጦሰ	ገመ ሐዋርያት	ገመ ድዳኝ
2065	ሚያ ፲፮ 15	ሚያ ፳ 20	ሚያ ፳፪ 22	ግን ፲፮ 16	ሰኔ ፩ 11	ሰኔ ፲፭ 12	ሰኔ ፲፱ 14	
2066	ሚያ ፯ 7	ሚያ ፲፪ 12	ሚያ ፲፬ 14	ግን ፳ 8	ግን ፳፫ 23	ሰኔ ፫ 3	ሰኔ ፵ 6	
2067	መጋ ፳፪ 22	መጋ ፳፯ 27	መጋ ፳፱ 29	ሚያ ፳፫ 23	ግን ፳ 8	ግን ፲፯ 18	ግን ፲፱ 19	ግን ፳፩ 21
2068	ሚያ ፲፩ 11	ሚያ ፲፮ 16	ሚያ ፲፳ 18	ግን ፲፪ 12	ግን ፳፯ 27	ሰኔ ፯ 7	ሰኔ ፰ 8	ሰኔ ፲፱ 10
2069	ሚያ ፫ 3	ሚያ ፳ 8	ሚያ ፲፱ 10	ግን ፬ 4	ግን ፲፱ 19	ግን ፳፱ 29	ግን ፴ 30	ሰኔ ፯ 2
2070	ሚያ ፳፫ 23	ሚያ ፳፰ 28	ሚያ ፴ 30	ግን ፳፬ 24	ሰኔ ፱ 9	ሰኔ ፲፱ 19	ሰኔ ፳ 20	ሰኔ ፳፪ 22
2071	ሚያ ፳ 8	ሚያ ፲፫ 13	ሚያ ፲፭ 15	ግን ፱ 9	ግን ፳፬ 24	ሰኔ ፬ 4	ሰኔ ፭ 5	ሰኔ ፯ 7
2072	መጋ ፳፱ 29	ሚያ ፬ 4	ሚያ ፮ 6	ሚያ ፴ 30	ግን ፲፭ 15	ግን ፳፭ 25	ግን ፳፮ 26	ግን ፳፰ 28
2073	ሚያ ፲፱ 19	ሚያ ፳፬ 24	ሚያ ፳፮ 26	ግን ፳ 20	ሰኔ ፭ 5	ሰኔ ፲፭ 15	ሰኔ ፲፮ 16	ሰኔ ፲፰ 18
2074	ሚያ ፬ 4	ሚያ ፱ 9	ሚያ ፲፩ 11	ግን ፭ 5	ግን ፳ 20	ግን ፴ 30	ሰኔ ፩ 1	ሰኔ ፫ 3
2075	መጋ ፳፮ 26	ሚያ ፩ 1	ሚያ ፫ 3	ሚያ ፳፯ 27	ግን ፲፪ 12	ግን ፳፪ 22	ግን ፳፫ 23	ግን ፳፭ 25

ዓ.ም	ወንበር	ወንጌላዊ	አበቅቴ	መጥቅፅ	ነኔዌ	ዓቢይ ጸም	ደብረ ዘይት
፪ሺ፸፮ 2076	፲፫ 13	ዮሐንስ እሁድ	፳፫ 23	፯ 7	የካ ፲፫ 13	የካ ፳፯ 27	መጋ ፳፬ 24
፪ሺ፸፯ 2077	፲፬ 14	ማቴዎስ ሰኞ	፬ 4	፳፮ 26	ጥር ፳፰ 28	የካ ፲፪ 12	መጋ ፱ 9
፪ሺ፸፰ 2078	፲፭ 15	ማርቆስ ማክሰኞ	፲፭ 15	፲፭ 15	ጥር ፳ 20	የካ ፬ 4	መጋ ፩ 1
፪ሺ፸፱ 2079	፲፮ 16	ሉቃስ ረቡዕ	፳፮ 26	፬ 4	የካ ፲ 10	የካ ፳፬ 24	መጋ ፳፩ 21
፪ሺ፹ 2080	፲፯ 17	ዮሐንስ ዐርብ	፯ 7	፳፫ 23	የካ ፩ 1	የካ ፲፭ 15	መጋ ፲፪ 12
፪ሺ፹፩ 2081	፲፰ 18	ማቴዎስ ቅዳሜ	፲፰ 18	፲፪ 12	የካ ፲፬ 14	የካ ፳፰ 28	መጋ ፳፭ 25
፪ሺ፹፪ 2082	አልቦ የለም	ማርቆስ እሁድ	አልቦ የለም	አልቦ የለም	የካ ፮ 6	የካ ፳ 20	መጋ ፲፯ 17
፪ሺ፹፫ 2083	፩ 1	ሉቃስ ሰኞ	፲፩ 11	፲፱ 19	ጥር ፳፩ 21	የካ ፭ 5	መጋ ፪ 2
፪ሺ፹፬ 2084	፪ 2	ዮሐንስ ረቡዕ	፳፪ 22	፰ 8	የካ ፲ 10	የካ ፳፬ 24	መጋ ፳፩ 21

ዓ.ም	ሆሣዕና	ሰቀለት	ትንሣኤ	ርክበ ካዕና	ዕርገት	እራቀሊ መስ	እመ ሐዋርያ ት	እመ ድዮት
2076	ሚያ ፲፮ 15	ሚያ ፳ 20	ሚያ ፳፪ 22	ግን ፲፮ 16	ሰኔ ፩ 1	ሰኔ ፲፩ 11	ሰኔ ፲፪ 12	ሰኔ ፲፬ 14
2077	መጋ ሠ 30	ሚያ ፩ 5	ሚያ ፯ 7	ግን ፩ 1	ግን ፲፮ 16	ግን ፳፯ 26	ግን ፳፯ 27	ግን ፳፱ 29
2078	መጋ ፳፪ 22	መጋ ፳፯ 27	መጋ ፳፱ 29	ሚያ ፳፫ 23	ግን ፳ 8	ግን ፲፯ 18	ግን ፲፱ 19	ግን ፳፩ 21
2079	ሚያ ፲፪ 12	ሚያ ፲፯ 17	ሚያ ፲፱ 19	ግን ፲፫ 13	ግን ፳፰ 28	ሰኔ ፳ 8	ሰኔ ፱ 9	ሰኔ ፲፩ 11
2080	ሚያ ፫ 3	ሚያ ፰ 8	ሚያ ፲፱ 10	ግን ፬ 4	ግን ፲፱ 19	ግን ፳፱ 29	ግን ሠ 30	ሰኔ ፪ 2
2081	ሚያ ፲፮ 16	ሚያ ፳፩ 21	ሚያ ፳፫ 23	ግን ፲፯ 17	ሰኔ ፪ 2	ሰኔ ፲፪ 12	ሰኔ ፲፫ 13	ሰኔ ፲፮ 15
2082	ሚያ ፰ 8	ሚያ ፲፫ 13	ሚያ ፲፮ 15	ግን ፱ 9	ግን ፳፬ 24	ሰኔ ፬ 4	ሰኔ ፭ 5	ሰኔ ፯ 7
2083	መጋ ፳፫ 23	መጋ ፳፰ 28	መጋ ሠ 30	ሚያ ፳፬ 24	ግን ፱ 9	ግን ፲፱ 19	ግን ፳ 20	ግን ፳፪ 22
2084	ሚያ ፲፪ 12	ሚያ ፲፯ 17	ሚያ ፲፱ 19	ግን ፲፫ 13	ግን ፳፰ 28	ሰኔ ፳ 8	ሰኔ ፱ 9	ሰኔ ፲፩ 11

ምዕራፍ 6

ቀመረ አረብ

ቀመረ አረብ ማለት የአረቦች መቁጠሪያ ማለት ነው። አረቦች የጨረቃን መንገድ ለማወቅ የሚቆጥሩበት የሚያሰሉበት ቀመር /ፎርሙላ/ ቀመረ አረብ ይባላል። ይኸውም ሁለት መቶ ሃያ ስምንት ቁጥር ነው። ቀመረ አረብ = 228። ዘመኑን በፀሐይ እንደምንቆጥር ሁሉ በጨረቃም እንቆጥረዋለን። የጨረቃ አቆጣጠር ከፀሐይ አቆጣጠር የተለየ ነው። ዘመንን በፀሐይ ስንቆጥር ሦስት መቶ ስልሳ አምስት /365/ ቀናትን አንድ ዓመት በማለት ሲሆን በጨረቃ ግን ሦስት መቶ አምሳ አራት /354/ ቀናትን አንድ ዓመት በማለት ነው። በፀሐይና በጨረቃ መካከል አሥራ አንድ /11/ ቀናት ይገኛሉ። በፀሐይ አንድ ዓመት ሲሆን በጨረቃ ደግሞ አንድ ዓመት ከአሥራ አንድ /11/ ቀን ይሆናል። በዚህ አቆጣጠር ዘመናት እየጠዙ በሄዱ ቁጥር በፀሐይና በጨረቃ መካከል ብዙ ቀኖች ብዙ ወሮችና ብዙ ዓመቶች ይገኛሉ። ስለሆነም በፀሐይ ከሚቆጠረው ዘመን በጨረቃ የሚቆጠረው ዘመን ይበዛል።

የዘመን መቁጠሪያዎች

በፀሐይም ሆነ በጨረቃ ዘመንን የምንቆጥርባቸው ስምንት /8/ መቁጠሪያዎች /መስፈሪያዎች/ አሉ። እነዚህም 1ኛ ዕለት 2ኛ ሰዓት 3ኛ ኬክሮስ 4ኛ ካልዲት 5ኛ ሣልሲት 6ኛ ራብዲት 7ኛ ሐምሲት 8ኛ ሳድሲት ናቸው።

የመስፈርቶች መጠን ከላይ ወደታች

የመስፈርቶች መጠን ከታች ወደላይ

- አንድ አለት=12 ሰዓት(60 ኬክሮስ)
- አንድ ሰዓት=5 ኬክሮስ
- አንድ ኬክሮስ = 60 ካልዲት
- አንድ ካልዲት = 60 ሣልሲት
- አንድ ሣልሲት = 60 ራብዲት
- አንድ ራብዲት = 60 ሐምሲት
- አንድ ሐምሲት = 60 ሳድሲት

- 12 ሰዓት/60 ኬክሮስ= አንድ ቀን
- 5 ኬክሮስ = አንድ ሰአት
- 60 ካልዲት = አንድ ኬክሮስ
- 60 ሣልሲት= አንድ ካልዲት
- 60 ራብዲት=አንድ ሣልሲት
- 60 ሐምሲት=አንድ ራብዲት
- 60 ሳድሲት=አንድ ሐምሲት

ከንትሮስ

ከንትሮስ ክፍለ ዘመን የዓመት እርቦ /የዓመት አንድ አራተኛ/ 91
 እለት ከ15 ኬክሮስ ነው። $91+91+91+91 = 364$ እለት $15+15+15+15$
 $= 60$ ኬክሮስ = አንድ ዕለት $364+1=365$ ዕለት = አንድ ዓመት ስለዚህ
 90 ዕለት ከ15 ኬክሮስ = አንድ ከንትሮስ በሌላ አቆጣጠር 30 ከንትሮስ
 = አንድ ሰዓት ወይም አንድ ሰዓት 30 ከንትሮስ ነው። ስድስት ከንትሮስ
 አንድ ኬክሮስ ነው። 5 ኬክሮስ አንድ ሰዓት ነው 5 ካልዲት = 1 ደቂቃ
 ነው 5 ሣልሲት = 1 ሰከንድ ሣልሲት ራብዲት ሐምሲት ሳድሲት
 ከሰከንድ የሚያንሱ ቅዕቦቶች ናቸው።
የጨረቃ የዕለት መንገድ

የጨረቃ የዕለት መንገድ በፀሐይ መንገድ ሲሰፈር 59 ኬክሮስ 13
 ካልዲት 40 ሣልሲት 16 ራብዲት 18 ሐምሲት 48 ሳድሲት ይሆናል።
 የጨረቃ ሕፃዕ፡- ጨረቃ በአንድ ቀን ከፀሐይ የምታገድለው 56 ካልዲት
 19 ሣልሲት 43 ራብዲት 41 ሐምሲት 12 ሳድሲት ነው።
የጨረቃ የ15 ቀን መንገድ

የጨረቃ የ15 ቀን መንገድ በፀሐይ መንገድ ሲሰፈር 14 ዕለት 45
 ኬክሮስ 55 ካልዲት 4 ሣልሲት 4 ራብዲት 42 ሐምሲት ይሆናል።
 ሳድሲት በዕለት መንገድ ብቻ ትገኛለች። የጨረቃ ሕፃዕ ጨረቃ
 ከፀሐይ በ15 ቀን የምታገድለው 14 ኬክሮስ 4 ካልዲት 55 ሣልሲት 55
 ራብዲት 18 ሐምሲት ነው።
የጨረቃ የወር መንገድ

የጨረቃ የወር መንገድ በፀሐይ መንገድ ሲሰፈር 29 ዕለት 31
 ኬክሮስ 50 ካልዲት 8 ሣልሲት 9 ራብዲት 24 ሐምሲት ይሆናል።
 የጨረቃ ሕፃዕ፤ ጨረቃ በአንድ ወር ከፀሐይ የምታገድለው 28 ኬክሮስ
 9 ካልዲት 51 ሣልሲት 50 ራብዲት 36 ሐምሲት ነው።
የጨረቃ የዓመት መንገድ

የጨረቃ የዓመት መንገድ በፀሐይ መንገድ ሲሰፈር 354 ዕለት
 ከ22 ኬክሮስ አንድ ካልዲት 37 ሣልሲት 52 ራብዲት 48 ሐምሲት
 ይሆናል። የጨረቃ ሕፃዕ፤ ጨረቃ በአንድ ዓመት /በ12 ወር/ ከፀሐይ

የምታገድለው 5 ዕለት 37 ኬክሮስ 58 ካልዲት 22 ሣልሲት 7 ራብዲት 12 ሐምሲት ነው። ፀሐይ አውዲን ለመፈጸም ከ12 ወር በላይ 5 ዕለታት ከ15 ኬክሮስ ይወስድባቸዋል። 5 ዕለታት ከ15 ኬክሮስ የጳጉሜን ዕለታት ናቸው። ከ12 ወር የተገኘውን ሕፃን ከጳጉሜን ዕለታትና ኬክሮስ ጋር እንደምራለን። 5 ዕለት + 5 ዕለት = 10 ዕለት 37 ኬክሮስ + 15 ኬክሮስ = 52 ኬክሮስ። ጨረቃ በአንድ ዓመት ከፀሐይ የምታገድለው 10 ዕለት 52 ኬክሮስ 58 ካልዲት 22 ሣልሲት 7 ራብዲት 12 ሐምሲት ነው። ነገር ግን ኬክሮስ ከሠላሳ በላይ ከሆነ አንድ ዕለት ይባላል። የሚል አዋጅ አለ። ለአመኮን ኬክሮስ ሠላሳ አው ተርፈ እምሠላሳ ረስዮ አሐደ ዕለተ ወለአመ ኢከነ ሠላሳ ግድፎ እንዲል። ስለዚህ 52ቱ ኬክሮስ አንድ ዕለት በማድረግ ጨረቃ በአንድ ዓመት ከፀሐይ የምታገድለው 11 ዕለት ነው።

የጨረቃ ሕፃን በአንድ ንኡስ ቀመር /በ19 ዓመት/

10 ዕለት 52 ኬክሮስ 58 ካልዲት 22 ሣልሲት 7 ራብዲት 12 ሐምሲት። በአንድ ንኡስ ቀመር በ19 ዓመት 206 ዕለት 46 ኬክሮስ 29 ካልዲት 16 ራብዲት 48 ሐምሲት ይሆናል። ይህም በጨረቃ መንገድ 7 ወር፣ ከ3 ኬክሮስ 48 ካልዲት 3 ሣልሲት 11 ራብዲት ይሆናል። የጨረቃ መንገድ ከፀሐይ መንገድ ስለሚያንስ ነው እንጂ በፀሐይ መንገድ 7 ወር አይሞላም።

የጨረቃ ሕፃን

ጨረቃ ዙሪቷን ለመፈጸም 354 ዕለታት ትጓዛለች። ፀሐይ ደግሞ ዙሪቷን ለመፈጸም 365 ዕለታት ትጓዛለች ጨረቃ ዙሪቷን /አውዱን/ ከፈጸመችበት ጀምሮ ፀሐይ ዙሪቷን አውዲን እስክትፈጸም ድረስ በመካከል 11 ዕለታት ይገኛሉ። እነዚህ ዕለታት የጨረቃ ሕፃኖች /ጉድለቶች/ ይባላሉ። ጨረቃ በእነዚህ በ11ዱ ዕለታት ከፀሐይ ስለአነሰች ማነሷን መገደሷን የሚገልጽ አባባል ነው።

ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ እኛ እስከደረስንበት ዘመን ያለውን የጨረቃ ሕፃን እንደሚከተለው እናስላለን። በአንድ ዓመት 11 ቀን የጨረቃ ሕፃን ይገኛል። በአንድ ንኡስ ቀመር 7 ወር የጨረቃ ሕፃን ይገኛል። የዚህም ስሌት እንደሚከተለው ነው።

ባሕሪ ሐሳብ(የዘመን መቀጠሪያ)

አንድ ንኡስ ቀመር -- 19 ዓመት ነው የአንድ ዓመት የጨረቃ ሕፃን 11 ቀን ስለሆነ 19ን በ11 እናበዛለን $11 \times 19 = 209$ ቀን ነው። ይህን ስሌት ስናሰላ ቀኑን ወደ ወር ወሩን ወደ ዓመት እየቀየርን እናሰላለን። 209 ቀን ወደ ወር ስንቀይረው 7 ወር ይሆናል። ዕለቱን ለ30 ስናካፍለው ድርሻው ወር ይሆናል። ትርፉ /ቀሪው/ ዕለት ይሆናል። $209 \div 30$ ድርሻ = 6 ቀሪው = 29። 7ኛው ወር 30 ቀን አይሞላም 29 ቀን ይሆናል። ነገር ግን በጨረቃ መንገድ አንድ ወር 30 ቀን ስለማይሞላ በኬክሮስ በካልዲት በሃልሲት በራብዲት በሐምሲት በሳድሲት የሚቆጠሩ ቀመሮች ስለሚገድሉ እንደ ፀሐይ 30 ቀን ካልሞላ አንድ ወር አይሆንም አይባልም። ከ30 በታች ከ29 በላይ የሆኑ ዕለታት በጨረቃ መንገድ አንድ ወር ናቸው። የጨረቃን የወር መንገድ ተመልከት። ስለዚህ 209 ቀን በጨረቃ መንገድ ከ7 ወር ይበልጣል ይተርፋል። ትርፉ በኬክሮስና ከኬክሮስ በታች በሆኑ መቁጠሪያዎች ስለሚቆጠር አሁን ትርፉን ትተን በዕለትና ከዕለት በላይ በሆኑት መቁጠሪያዎች እንቆጥራለን። ስለሆነም በአንድ ንኡስ ቀመር / በ19 ዓመት/ 7 ወር የጨረቃ ሕፃን ይገኛል።

የጨረቃ ሕፃን በቀመር አረብ

ቀመር አረብ = 228 ዓመት ንኡስ ቀመር = 19 ዓመት አንድ ቀመር አረብ = 12 ንኡስ ቀመር። ቀመር አረብን ወይም 228ን ለ19 ስናካፍል ድርሻው ንኡስ ቀመር ይሆናል። $228 \div 19 = 12$ ስለዚህ አንድ ቀመር ዓረብ 12 ንኡስ ቀመር ይሆናል። የአንድ ንዑስ ቀመር የጨረቃ ሕፃን 7 ወር ነው የ12 ንኡስ ቀመር የጨረቃ ሕፃን $7 \times 12 = 84$ ወር ይሆናል። 84ቱን ወር ወደ ዓመት ስንቀይር 7 ዓመት ይሆናል። ወሩን ለ12 ስናካፍለው ድርሻው ዓመት ይሆናል። $84 \div 12 = 7$ ዓመት የ12 ንኡስ ቀመር የጨረቃ ሕፃን 7 ዓመት ነው። አንድ ቀመር አረብ 12 ንዑስ ቀመር ስለሆነ የአንድ ቀመር አረብም የጨረቃ ሕፃን 7 ዓመት ይሆናል።

የጨረቃ ሕፃን በ32 ቀመር አረብ

ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ እኛ እስከ አለንበት ዘመን ድረስ ያለውን ዘመን /ዓመተ ዓለሙን/ ለ228 ስናካፍል ድርሻው ቀመር አረብ ይሆናል።

5500 ዓመተ ፍጹ + 2001 ዓመተ ምስክራት = 7501 ዓመተ ዓለም። 7501 + 228 = 32 ጊዜ ደርሶ 205 ዓመት ይቀራል። ድርሻው 32ቱ ቀመረ ዓረብ ነው። የአንድ ቀመረ ዓረብ የጨረቃ ሕፃን 7 ዓመት ነው የ32 ቀመረ አረብ የጨረቃ ሕፃን $7 \times 32 = 224$ አመት ነው። ስለዚህ የ32 ቀመረ ዓረብ የጨረቃ ሕፃን ሁለት መቶ ሃያ አራት ዓመት ነው።

7501 ዓመተ ዓለም በቀመረ አረብ ሲቀመር 32 ቀመረ አረብ ሆኖ 205 ዓመት ይተርፋል። 205ቱከቀመረ አረብ በታች ስለሆነ ንኡስ ቀመር ይሆናል $205 \div 19 = 10$ ጊዜ ደርሶ 15 ዓመት ይተርፋል። ድርሻው 10ሩ ንዑስ ቀመር ነው።

የአንድ ንኡስ ቀመር የጨረቃ ሕፃን 7ወር የ10 ንኡስ ቀመር የጨረቃ ሕፃን $7 \times 10 = 70$ ወር ወሩን ወደ ዓመት ለመቀየር የተገኘውን ወር ለ12 እናካፍላለን $70 \div 12 = 5$ ጊዜ ደርሶ 10ወር ይቀራል። ድርሻው 5ቱ ዓመት ሲሆን ቀሪው 10ሩ ወር ነው። ከ10 ንኡስ ቀመር 5 ዓመት ከ10 ወር የጨረቃ ሕፃን ይገኛል። 205ን ለ19 አካፍለን ያገኘው ቀሪ 15ቱ ዓመት እንደሚከተለው ይሰላል። የአንድ ዓመት የጨረቃ ሕፃን = 11 ቀን የ15 ዓመት የጨረቃ ሕፃን $11 \times 15 = 165$ ቀን 165 ቀንን ወደ ወር ለመቀየር ለ30 እናካፍላለን $165 \div 30 = 5$ ጊዜ ደርሶ 15 ይቀራል ድርሻው 5ቱ ወር ሲሆን ቀሪው 15ቱ ዕለት ነው። የ15 ዓመት የጨረቃ ሕፃን = 5 ወር ከ15 ቀን

7501 ዓመተ ዓለም በቀመረ አረብ ሲቀመር 32 ቀመረ አረብ 10 ንኡስ ቀመር ከ15 ዓመት ይሆናል። የ32 ቀመረ አረብ የጨረቃ ሕፃን 224 ዓመት ነው። የ10 ንኡስ ቀመር የጨረቃ ሕፃን 5 ዓመት ከ10ወር ነው። የ15 ዓመት የጨረቃ ሕፃን 5 ወር ከ15 ቀን ነው። ከዚህ በኋላ ዓመቱን ከዓመት ጋር ወሩን ከወር ጋር ቀኑን ከቀን ጋር እንደምራለን። 224 ዓመት + 5 ዓመት = 229 ዓመት። 10 ወር + 5 ወር = 15 ወር 15 ቱ ወር ወደ ዓመት ሲቀየር = አንድ ዓመት ከሦስት ወር ይሆናል። 229 ዓመት + አንድ ዓመት = 230 ዓመት። የ7501 ዓመተ ዓለም የጨረቃ ሕፃን 230 ዓመት ከ3 ወር ከ15 ቀን ነው። ዓመተ ዓለም በፀሐይ + የጨረቃ ሕፃን = ዓመተ ዓለም በጨረቃ። $7501 + 230 = 7731$ ዓመት። በፀሐይ 7501 ዓመተ ዓለም ሲሆን በጨረቃ 7731 ዓመት ከ3

ወር 115 ዕለት ነው።

ባሕሪ ሐሳብ(የዘመን መተግበሪያ)

ዓመት ምዕራፍ በቀመረ አረብ

በሐ.ሐ.ሪ ዓመት	በጨረቃ ዓመት	ወር	ዕለት /ቀን/
2010	2071	8	15
2011	2072	8	26
2012	2073	9	7
2013	2074	9	18
2014	2075	10	
2015	2076	10	11
2016	2077	10	22
2017	2078	11	3
2018	2079	11	14
2019	2080	11	25
2020	2082		6
2021	2083		17
2022	2084		28
2023	2085	1	9
2024	2086	1	20
2025	2087	2	1
2026	2088	2	12
2027	2089	2	23
2028	2090	3	4
2029	2091	3	15
2030	2092	3	26
2031	2093	4	7
2032	2094	4	18
2033	2095	5	
2034	2096	5	11
2035	2097	5	22
2036	2098	6	3
2037	2099	6	14
2038	2100	6	25

በፀሐይ ዓመት	በጨረቃ ዓመት	ወር	ዕለት /ቀን/
2039	2101	7	6
2040	2102	7	17
2041	2103	7	28
2042	2104	8	9
2043	2105	8	20
2044	2106	9	1
2045	2107	9	12
2046	2108	9	23
2047	2109	10	4
2048	2110	10	15
2049	2111	10	26
2050	2112	11	7
2051	2113	11	18
2052	2115		
2053	2116		
2054	2117		11
2055	2118		22
2056	2119	1	3
2057	2120	1	14
2058	2121	1	25
2059	2122	2	6
2060	2123	2	17
2061	2124	2	28
2062	2125	3	9
2063	2126	3	20
2064	2127	4	1
2065	2128	4	12
2066	2129	4	23
2067	2130	5	4
2068	2131	5	15
2069	2132	5	26
		6	7

በዕለቱ ዓመት	በጨረቃ ዓመት	ዓሰር ሐሳብ(የዘመን መቶ(ጠረፍ)	
		ጠር	ዕለት /ቀን/
2070	2133	6	
2071	2134	7	18
2072	2135	7	
2073	2136	7	11
2074	2137	8	22
2075	2138	8	3
2076	2139	8	14
2077	2140	9	25
2078	2141	9	6
2079	2142	9	17
2080	2143	10	28
2081	2144	10	9
2082	2145	11	20
2083	2146	11	1
2084	2147	11	12
			23

ዓመት ዓለም በቀመረ አረብ

በዕለቱ ዓመት	በጨረቃ ዓመት	ጠር	ዕለት /ቀን/
7510	7740	6	25
7511	7741	7	6
7512	7742	7	17
7513	7743	7	28
7514	7744	8	9
7515	7745	8	20
7516	7746	9	1
7517	7747	9	12
7518	7748	9	23
7519	7749	10	4
7520	7750	10	15

በፀሐይ ዓመት	በጨረቃ ዓመት	ወር	ዕለት /ቀን/
7521	7751	10	26
7522	7752	11	7
7523	7753	11	18
7524	7755		
7525	7756		11
7526	7757		22
7527	7758	1	3
7528	7759	1	14
7529	7760	1	25
7530	7761	2	6
7531	7762	2	17
7532	7763	2	28
7533	7764	3	9
7534	7765	3	20
7535	7766	4	1
7536	7767	4	12
7537	7768	4	23
7538	7769	5	4
7539	7770	5	15
7540	7771	5	26
7541	7772	6	7
7542	7773	6	18
7543	7774	7	
7544	7775	7	11
7545	7776	7	22
7546	7777	8	3

ዓለገ ሐሳብ(የዘመን መተግበሪያ)

በፀሐይ ዓመት	በጨረቃ ዓመት	ወር	ዕለት /ቀን/
2070	2133	6	18
2071	2134	7	
2072	2135	7	11
2073	2136	7	22
2074	2137	8	3
2075	2138	8	14
2076	2139	8	25
2077	2140	9	6
2078	2141	9	17
2079	2142	9	28
2080	2143	10	9
2081	2144	10	20
2082	2145	11	1
2083	2146	11	12
2084	2147	11	23

ዓመተ ዓለም በቀመረ አረብ

በፀሐይ ዓመት	በጨረቃ ዓመት	ወር	ዕለት /ቀን/
7510	7740	6	25
7511	7741	7	6
7512	7742	7	17
7513	7743	7	28
7514	7744	8	9
7515	7745	8	20
7516	7746	9	1
7517	7747	9	12
7518	7748	9	23
7519	7749	10	4
7520	7750	10	15

ባሕረ ሐሳብ(የዘመን መተግበሪያ)

በዐ.ሐ.ይ. ዓመት	በጨ.ረ.ታ ዓመት	ወር	ዕለት /ቀን/
7521	7751	10	26
7522	7752	11	7
7523	7753	11	18
7524	7755		
7525	7756		11
7526	7757		22
7527	7758	1	3
7528	7759	1	14
7529	7760	1	25
7530	7761	2	6
7531	7762	2	17
7532	7763	2	28
7533	7764	3	9
7534	7765	3	20
7535	7766	4	1
7536	7767	4	12
7537	7768	4	23
7538	7769	5	4
7539	7770	5	15
7540	7771	5	26
7541	7772	6	7
7542	7773	6	18
7543	7774	7	
7544	7775	7	11
7545	7776	7	22
7546	7777	8	3

7547	7778	8	14
7548	7779	8	25
7549	7780	9	6
7550	7781	9	17
7551	7782	9	28
7552	7783	10	9
7553	7784	10	20
7554	7785	11	1
7555	7786	11	12
7556	7787	11	23
7557	7789		4
7558	7790		15
7559	7791		26
7560	7792	1	7
7561	7793	1	18
7562	7794	2	
7563	7795	2	11
7564	7796	2	22
7565	7797	3	3
7566	7798	3	14
7567	7799	3	25
7568	7800	4	6
7569	7801	4	17
7570	7802	4	28
7571	7803	5	9
7572	7804	5	20

ባሕሪ ሐሳብ(የዘመን) መቶ-ጠረፍ

በዘመን ዓመት	በጨረቃ ዓመት	ጠር	ዕለት (ጥን)
7573	7805	6	
7574	7806	6	1
7575	7807	6	12
7576	7808	7	23
7577	7809	7	4
7578	7810	7	15
7579	7811	8	26
7580	7812	8	7
7581	7813	9	18
7582	7814	9	
7583	7815	9	11
7584	7816	10	22
			3

ምዕራፍ 7

የዘመን ብሉይ አጽዋማትና በዓላት

በዘመን ብሉይ የተሰሩ አጽዋማትና በዓላት ዘጠኝ /9/ ናቸው።

- 1. መጥቅፅ
- 2. በድር
- 3. መጸለት
- 4. ጸመ አይሁድ
- 5. ፍሥሕ
- 6. ልበምድር
- 7. በዓለ ሰዊት
- 8. ጸመ አስቴር
- 9. ጸመ ዮዲት ናቸው

ከእነዚህ ከዘጠኙ 3ቱ መጥቅፅ በጽር መጸለት ተለይተው በመስከረምና በጥቅምት ይሆናሉ። ጸመ አይሁድ በጥርና በየካቲት ይሆናል። ፍሥሕ በመጋቢትና በሚያዝያ ይሆናል። ልበምድር በሚያዝያና በግንቦት ይሆናል። በዓለ ሰዊት በግንቦትና በሰኔ ይሆናል። ጸመ አስቴርና ጸመ ዮዲት በነሐሴና በጳጉሜን ይሆናሉ። ጸመ ዮዲት ተለይታ በ8 በ10 በ12 በ13 መጥቅፅ ጊዜ በመስከረም ትሆናለች።

በዘመን ብሉይ ለተሰሩ አጽዋማት በዓላት መሠረታቸው መጥቅፅ ነው። ለመጥቅፅ ተውሳክ የለውም በግንዘቡ ይወጣል /የለተውሳክ ይወጣል/ ሌሎቹ ግን ተውሳክ አላቸው። የበድር ተውሳክ = 9 የመጸለት ተውሳክ = 14 የጸመ አይሁድ ተውሳክ = 15 የፍሥሕ ተውሳክ = 10 የልበ ምድር ተውሳክ = 3 የበዓለ ሰዊት ተውሳክ = 30 የጸመ አስቴር ተውሳክ = 21 ጸመ ዮዲት ተውሳክ = 28 ነው።

ሌሊታቸውም እንደሚከተለው ነው። የመጥቅፅ ሌሊት ምንጊዜም አንድ ነው። የበድር ሌሊት 10 ነው። የመጸለት ሌሊት 15 ነው። የጸመ አይሁድ ሌሊት 18 ነው የፍሥሕ ሌሊት 14 ነው። የልበ ምድር ሌሊት በሚያዝያ ቢሆን 7 ይሆናል። በግንቦት ቢሆን 8 ይሆናል። የበዓለ ሰዊት ሌሊት 5 ነው። የጸመ አስቴር ሌሊት 28 ነው። የጸመ ዮዲት ሌሊት 4 ነው። ጸመ ዮዲት ተለይታ በመስከረም በሆነች ጊዜ ባለፈው ዘመን አበቅቴና ሕፀፅ ጳጉሜንን ቢያወጡ 29 ሌሊት ጳጉሜንን ቢያገቡ 4 ሌሊት ይሆናል። ዳግመኛም በገባው ዘመን አበቅቴና ሕፀፅ በመስከረም 10 ሌሊት ይሆናል። በዘመን ብሉይ የተሰሩ አጽዋማትን አንጸማቸውም። በዓላቱንም

እናከብራቸውም ስለምን እንማራቸዋለን እናስተምራቸዋለን ቢሉ ኦሪት ሰውንጌል አምሳል መርገፍ እንደሆነች በዘመነ ብሉይ የተሰሩ አጽዋማት በዓላትም በዘመነ እዲስ ለተሰሩ አጽዋማት በዓላት አምሳል መርገፍ ናቸውና እንማራቸዋለን እናስተምራቸዋለን።

በመጥቅፅ ዮሐንስ /የዘመን መለወጫ/ ገብቶበታል። በበድር ጾመ ንስሐ ገብቶበታል። በመጸለት ልደትና ጥምቀት ገብተውበታል። በጾመ አይሁድ አቢይ ጾም ገብቶበታል። በፍጥረት ፋሲካ፣ ትንሳኤ ገብቶበታል። በልበ ምድር ማዕደት ገብቶበታል። በበዓለ ሰዊት በዓለ ሃምሳ ጳራቅሊጣስ ገብቶበታል። በጾመ አስቴር ጾመ ረቡዕ ገብቶበታል። በጾመ ዮዲት ጾመ አርብ ገብቶበታል።

በዘመነ ብሉይ ለተሰሩ አጽዋማት በዓላት መሠረታቸው መጥቅፅ ነው። ለመጥቅፅ ተውሳክ የለውም በራሱ ይወጣል። 14 አበቅቴ በሆነ ጊዜ መጥቅፅ 16 ይሆናል። ከ15 በላይ የሆነ መጥቅፅ በመስከረም ይሆናል ብለናልና መስከረም 16 ቀን በዓለ መጥቅፅ ይሆናል። በዘመነ ብሉይ የተሰሩ አጽዋማት በዓላት የዕለት ተውሳክ አይኹም /አይፈልጉም/ በደረቅ መጥቅፅና በተውሳካቸው ብቻ ይወጣሉ። የበድር ተውሳክ = 9+16 መጥቅፅ = 25 በድር በመስከረም 25 ቀን ይሆናል። የመጸለት ተውሳክ = 14+16 መጥቅፅ = 30 መጸለት በመስከረም 30 ቀን ይሆናል። የጾመ አይሁድ ተውሳክ = 15+16 መጥቅፅ = 31 ሠላሳውን ገድፈን አንድን እንይዛለን ጾመ አይሁድ በጥር አንድ ቀን ይሆናል። የፍጥረት ተውሳክ = 10+16 መጥቅፅ = 26 መጋቢት 26 ቀን በዓለ ፍጥረት ይሆናል። የልበምድር ተውሳክ = 3+16 መጥቅፅ = 19 በሚያዝያ 19 ቀን ልበምድር ይሆናል። የበዓለ ሰዊት ተውሳክ = 30+16 መጥቅፅ = 46 ሠላሳውን ገድፈን 16ን እንይዛለን ግንቦት 16 በዓለ ሰዊት ይሆናል። የጾመ አስቴር ተውሳክ = 21+16 መጥቅፅ = 37 ሠላሳው ሲገደፍ 7 ይቀራል ነሐሴ 7 ጾመ አስቴር ይሆናል። የጾመ ዮዲት ተውሳክ = 28+16 መጥቅፅ = 44 ሠላሳው ሲገደፍ 14 ይቀራል ነሐሴ 14 ጾመ ዮዲት ይሆናል።

የበዓላትና የአጽዋማት ተውሳክ የት መጣ?

የበዓላትንና የአጽዋማትን ተውሳክ ከየት እንደመጣ ለማወቅ

አንድ ሚኒስትር ለሰው እንቅጥራለን። ከመጥቅስ ሳኒታ ወይም ከመጥቅስ ማግስት
 የሚኖር በዓለ ወይም የጸመ እስከሚጠጋው ድረስ ቀን በመካከል የሚገኙ ዕለታት
 ጊዜ በደር መስከረም 25 ቀን ይሆናል ብለናል። ለምሳሌ፡- መጥቅስ 16 በሆነ
 ሲሆን የመጥቅስ ሳኒታ ወይም ማግስት ብለናል። መጥቅስ መስከረም 16
 17 እስከ መስከረም 25 = 9 ቀን የበደር ተውሳክ = 9 ከመጥቅስ ሳኒታ
 እስከ በዓለ ያሉት ዕለታት ከ30 በላይ ከሆኑ ለ30 ተካፍለው ከ30 በታች
 የሆኑት ዕለታት የበዓለ ወይም የጸመ ተውሳክ ናቸው። ሳኒታ ማለት
 ማግስት ማለት ነው።

ከሳኒታ መጥቅስ እስከ በደር = 9 የበደር ተውሳክ = 9 ከሳኒታ
 መጥቅስ እስከ መጸለት = 14 የመጸለት ተውሳክ = 14 ከሳኒታ መጥቅስ
 እስከ ጸመ አይሁድ = $135 \div 30$ አራት ጊዜ ደርሶ 15 ይቀራል። የጸመ
 አይሁድ ተውሳክ = 15 ከሳኒታ መጥቅስ እስከ ፍጥህ = $190 \div 30$ ስድስት
 ጊዜ ደርሶ 10 ይቀራል። የፍጥህ ተውሳክ = 10 ከሳኒታ መጥቅስ እስከ ልበ
 ምድር = $213 \div 30$ ሰባት ጊዜ ደርሶ 3 ይቀራል። የልበ ምድር ተውሳክ
 = 3 ከሳኒታ መጥቅስ እስከ በዓለ ሰዊት = $240 \div 30$ ስምንት ጊዜ ደርሶ
 ቀሪ የለም። ቀሪ ከሌለ አካፋይ 30ው የበዓለ ተውሳክ ይሆናል። ስለዚህ
 የበዓለ ሰዊት ተውሳክ = 30 ከሳኒታ መጥቅስ እስከ ጸመ አስቴር = $321 \div$
 30 አሥር ጊዜ ደርሶ 21 ይቀራል። የጸመ አስቴር ተውሳክ = 21 ከሳኒታ
 መጥቅስ እስከ ጸመ ዮዲት = $328 \div 30$ አሥር ጊዜ ደርሶ 28 ይቀራል።
 የጸመ ዮዲት ተውሳክ = 28

ኢ የአርግና ኢ ይወርድ

መጥቅስ 15 ሆኖ በዓለ መጥቅስ በመስከረም 15 ቀን ከዋለ የዘመነ ብሉይ
 አጽዋማት በዓላት በታሕታይ ቀመራቸው ይውላሉ። መጥቅስ ከመስከረም
 ከ15 በታች አይወርድም ከጥቅምት 13 በላይ አይወጣም። ከመስከረም
 15 እስከ ጥቅምት 13 = 29 ዕለታት ይገኛሉ በእነዚህ ዕለታት መጥቅስ
 ሲመላለስ ይኖራል።

የላዕላይ ቀመርና የታሕታይ ቀመር ፎርሙላ
 15 መጥቅስ ሲደመር የበዓል ወይም የጸም ተውሳክ = ታሕታይ

ቀመር:: ለምሳሌ የበድር ተውሳክ 9+15 መጥቅፅ = 24 የበድር ታሕታይ
 ቀመር = መስከረም 24
 13 መጥቅፅ + የበዳል ወይም የጸም ተውሳክ = ላዕላይ ቀመር:: ለምሳሌ
 የበድር ተውሳክ 9+13 መጥቅፅ = 22 የበድር ላዕላይ ቀመር = ጥቅምት
 22 ከታሕታይ ቀመር ከመስከረም 24 እስከ ላዕላይ ቀመር ጥቅምት 22
 = 29 ዕለት

እጽዋማት በዓላት	ታሕታይ ቀመር	ላዕላይ ቀመር	ከታሕታይ ቀመር እስከ ላዕላይ ቀመር በመካከል
መጥቅፅ	መስከረም 15	ጥቅምት 13	29 ዕለታት
በድር	መስከረም 24	ጥቅምት 22	29 ዕለታት
መጸለት	መስከረም 29	ጥቅምት 27	29 ዕለታት
ጸመ አይሁድ	ጥር 30	የካቲት 28	29 ዕለታት
በዓለ ፍሥሕ	መጋቢት 25	ሚያዝያ 23	29 ዕለታት
ልበ ምድር	ሚያዝያ 18	ግንቦት 16	29 ዕለታት
በዓለ ሰዊት	ግንቦት 15	ሰኔ 13	29 ዕለታት
ጸመ አስቴር	ነሐሴ 6	ጳጉሜን 4	29 ዕለታት
ጸመ ዮዲት	ነሐሴ 13	መስከረም 11	29 ዕለታት

እያንዳንዱ ጸምና በዓል ታሕታይ ቀመር ከተባለው ዕለት በታች
 እይወርድም ላዕላይ ቀመር ከተባለው ዕለት በላይም እይወጣም:: በታሕታይ
 ቀመርና በላዕላይ ቀመር መካከል 29 ዕለታት ይገኛሉ:: የበሉይ ከፍን
 እጽዋማት በዓላት በ29ኙ ዕለታት ይውላሉ::

መጽሐፉ የያዛቸው ዋና ዋና ፍሬ ነገሮች

- ዘመናትን በፀሐይና በጨረቃ መቆጠር ግብዓት።
- በፀሐይና በጨረቃ ሊቆጠር ያለው ልዩነት።
- ደሚፕሮስ ባሕረ ሐሳቡን እንዴት እንደደረሰው።
- አልቦ አበቅቲ በሆነ ጊዜ አጽዋግትና በሌላትን እንዴት ማውጣት እንደሚቻል።
- የአበቅቲንና የመጥቅፅን ባህርይ ጥሩ ለድርጎ ይገልጻል።
- የጻጉሚን ቀናቶ ከአንድ ለስክ ሰዓት እንዴት እንደሚገናኝ ያስረዳል።
- አጽዋግትን በሌላትን ግውግት ለማይቻሉ እንባቦያን ደግሞ ከ2010-2084 ዓ.ም ድረስ በሰንጠረዥ ወጥተዋቸዋል።
- የእያንዳንዱ በዓልና ርዕስ ከላይ ተተምጥዋል።
- ይህን መጽሐፍ የያዘ ክርስቲያን ነገደግደግ ያምናል።

የጋው 40 ብር

ሕትመት:-አበበ ግተሚያ ዪት
0911 13 08 88

የዓለም ፍጻሜ መቼ ይሆናል?

የዓለምን ፍጻሜ ከባለቤቱ በስተቀር ማንም የሚያውቀው እንደሌለ በማገቱ ጽዕኔዎች ላይ ተመዝግቦ እናገኛለን። ሆኖም ደቀ መዛሙር፣ "በምንት ይከውን ተአምራት ለምጽአትክ" ብለው ምልክቱን ሲጠይቁት "ምልክቱን ከበለስ ተማሩ..." ብለው ነሶሳው ብርሃናት ነግሯቸዋል። ከዚህም ውጪ ሥለ ሐሳብ ዘመን፣ ስለ ኅዋሳው ሰማይ፣ ስለ ባህሪ ለገቡ ቅዱሳን የተገለጠላቸውን እንመልከት።

ሰንጠረዥ 23/ጳጤ ቀመራት

ተ.ቁ	የቀመር ዓይነት /ባለቤት/	ቁጥሩ	መደቡ /የጊዜው/	ፍጻሜው
፩	ዓቢይ ቀመር	ጌጃፀዪ	፲፬	፲፮
፪	ማዕከላዊ ቀመር	ፎኛ	፶፮	፩፻፭
፫	ንዑስ ቀመር	፲፬	፫፻፶፭	፬፻፳
፬	ቀመረ ሳቤላ	፪፻፳፯	፳፰	፬
፭	ቀመረ ዳንኤል	፩፻፵፫	፶፯	፰
፮	ቀመረ ፀሀይ	፳፰	፪፻፳፯	፪፻፹፭
፯	ቀመረ የሐንስ ወ.ነገድ	፲፻፩፻፵	፯	፯
፰	ቀመረ ዕዝራ	ጌጃዪ	፲፬	፲፮
፱	ቀመረ ሐናክ	፫፻፶፭	፲፰	፳
፲	ቀመረ ዓረብ	፪፻፳፰	፵፪	፵፮
፲፩	ቀመረ ሳቤላ ካልዕ	፬፻፳	፲፮	፲፱
፲፪	ቀመረ ሙሴ	፯፻፶፰	፱	፲
፲፫	ቀመረ ኤርምያስ	፳፰	፩፻፲	፩፻፵፫
፲፬	ቀመረ አዳም	፵፮	፩፻፶፯	፪፻
፲፭	ቀመረ ኢያሱ	፶፮	፫፱	፹፬

• "ፍጻሜ" በሚለው "ኮሎሙን" ሥር ያለው ቁጥር "ቁጥር" በሚለው "ኮሎሙን" ሥር ካለው ቁጥር ጋር እየተባዛ የዓለምን የእድሜ ጣራ የምናውቅበት ነው።

It helps us to know upper demarcation of the universe age /

ምሳሌ፡-

1. ዓቢይ ቀመር

ቁጥሩ = 532

ፍጻሜው = 15

$532 \times 15 = \underline{7980}$

2. ቀመር ሳቤላ ካልዕ

3. ቁጥሩ = 420

ፍጻሜው = 19

$420 \times 19 = \underline{7980}$

4. ቀመር ኢያሱ

ቁጥሩ = 95

ፍጻሜው = 84

$95 \times 84 = \underline{7980}$

እንደተመለከትነው የዓለም ዕድሜ ጣሪያ ፸፻፱፻፹/7980 ነው። ከዚያ ወዲህ ግን መቼ እንደሚሆን ዓመቱ ተለይቶ ባይታወቅም ዘመኑ ዓለም በተፈጠረበት በዘመነ ዮሐንስ፣ ወሩም እንዲሁ በወርጎ መጋቢት፣ ሣምንቱ በደብረ ዘይት፣ ዕለቱ በዕለተ ሰንበት፣ ሰዓቱም በመንፈቀ ሌሊት መሆኑን የፈጣሪ ጥበብ የተገለጠላቸው ቅዱሳን አባቶች ነግረውናል።

“ይምሐረነ አብ በይዕቲ ሰዓት እሞተ ኃጢአት እስመ ገባሬ ሕይወት ውስተ እግዚአ ለሰንበት - ሕይወትን የሠራ የሰንበት ኔታ እግዚአብሔር በዚያ ጊዜ ከኃጢአት ሞት ያድነን። አሜን!”